

Tomasz Żak burmistrzem na III kadencję

Poznajcie ostateczne wyniki wyborów samorządowych 2018

ISSN 1232-4205

NOWINY

Andrychowskie

Listopad, nr 11 (335)
Nakład 1400 egz.
Cena 3 zł, ZW z VAT

100-lecie niepodległości Biało-Czerwonej

W numerze program uroczystości w Andrychowie

Na okładce: Nina Białończyk i Zuza Magiera, uczennice Liceum Kosmetycznego ZDZ Andrychów, fot. J. Skupień

STALMARK
PRODUCENT KOTŁÓW C.O.

UL. CHEMIKÓW 1
32-600 OŚWIĘCIM

TEL: 33 476 13 26

STALMARK.PL

Zapytaj o dotację w Urzędzie Gminy

**CENTRUM MEDYCYNY
NATURALNEJ I DIETETYKI**

DIAGNOSTYKA
TEST OBCIĄŻEN ORGANIZMU

BIOREZONANS
OCZYSZCZANIE ORGANIZMU, WSPOMAGANIE LECZENIA BORELIOZY

TERAPIA DIETĄ
SKUTECZNE ODCIĄŻANIE, INDYWIDUALNY
PROGRAM DIETETYCZNY

Zmiana adresu!
**Zapraszamy do gabinetu
ANDRYCHÓW, ul. Brzegi 11**

TEL. 668 162 358
www.dietaizdrowie.eu

**Serdecznie wszystkim dziękuję
za Wasze głosy i zaufanie!**

Człowiek jest tyle wart, ile może dać z siebie innym!

Dziękuję Wam za ogromne wsparcie i wyrazy sympatii, które otrzymałam od Was w trakcie kampanii wyborczej. Szczególne podziękowania i całe moje serce kieruję do Gospodyń Wiejskich, członkiń stowarzyszeń i organizacji powiatu wadowickiego, młodzieży, seniorów, działaczek KGW. Możecie być pewne tego, że oprócz ważnych spraw dotyczących wszystkich mieszkańców powiatu zawsze będę miała na uwadze Wasze potrzeby. Za nami 20 lat wspólnej pracy i zaufania jakim mnie obdarzyliście. Przed nami kolejne! Wszystkim Wam jeszcze raz serdecznie dziękuję i składam wyrazy szacunku za to, co udało nam się wspólnie dokonać dla dobra lokalnych społeczności, zachowania dziedzictwa kulturowego i tradycji regionu!

Czesława Wojewodzik

Prezes Stowarzyszenia Gospodyń Wiejskich w Andrychowie

NOWINY

Andrychowskie

Nowiny Andrychowskie

ul. Krakowska 74 (budynek MBP)
34-120 Andrychów
tel. 33 875 23 13
nowiny@andrychow.eu
www.nowiny.andrychow.eu

Redakcja czynna
od poniedziałku do piątku
w godz. 7.00-14.00
Dodatkowy dyżur w środy
w godz. 17.00-18.30

Skład redakcji:

Marek Nycz (redaktor naczelny)
marek.nycz@andrychow.eu

Robert Fras
robert.fras@andrychow.eu

Anna Piotrowska
anna.piotrowska@andrychow.eu

Jarosław Skupień

Anna Płonka (dział reklamy)
anna.plonka@andrychow.eu

Krzysztof Paczyński (korekta)

Andrzej Fryś (historia)

Grzegorz Sroka (sport)
srokagrzesiek@gmail.com

Jadwiga Janus (felieton, historia)
jadwiga.janus@gmail.com

Marta Paczyńska
(m.paczynska@andrychow.eu)

Jerzy Tomiak (przyroda)

Jan Zieliński (przyroda)

Daria Rusin

Włodzimierz Tkacz

Skład i opracowanie graficzne:
Robert Fras

Materiały w dziale „Bliżej Kultury”:
Centrum Kultury i Wypoczynku w Andrychowie

Nakład: 1400 egz.

Numer zamknięto: 05.11.2018

Wydaje Rada Miejska w Andrychowie.

Druk: Drukarnia i Wydawnictwo Grafikon
Jarosławice 324, 34-100 Wadowice

Grafikon
Drukarnia i Wydawnictwo

*Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i opracowania
edytorskiego nadesłanych tekstów. Tekstów nadesłanych
nie zwracamy. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne
z jego opublikowaniem. Redakcja nie odpowiada za treść
zamieszczanych reklam i ogłoszeń.*

PRODUCENT MEBLI NA WYMIAR

**Firma
SOKOŁ**

www.sokolmeble.pl

www.firmasokol.pl

Andrychów, ul. Beskidzka 5A
(obok restauracji Gala)

604 422 918, 33 870 35 62

Kupon rabatowy* upoważniający do jednorazowej zniżki przy zakupie mebli
za kwotę powyżej 1000 zł. **ZA OKAZANIEM KUPONU - RABAT 200 zł**

* Rabaty nie sumują się

Szanowni Mieszkańcy Gminy Andrychów!

Serdecznie dziękuję Wam za udział w wyborach samorządowych i za wszystkie głosy oddane na moją osobę! To dzięki Wam będziemy mogli wspólnie kontynuować plany rozwoju naszej gminy i ukończyć rozpoczęte inwestycje: strefę ekonomiczną, krytą pływalnię, rozwijać naszą komunikację autobusową, przebudowywać drogi oraz modernizować obiekty publiczne. Możecie być pewni, że nie zmnuruję kolejnej szansy, jaką mi daliście w wyborach.

Ponadto dziękuję wszystkim moim współpracownikom i całemu sztabowi wyborczemu – to jest nasze wspólne zwycięstwo.

Tomasz Żak
Burmistrz Andrychowa

Szanowni Mieszkańcy Gminy Andrychów

Wybory samorządowe za nami.

Jedni się radują drudzy smucą, a ja jako Lider Listy nr 2 – Listy Polskiego Stronnictwa Ludowego pragnę serdecznie podziękować za liczny udział w wyborach oraz oddane głosy na naszych kandydatów.

Dziękuję Wam za wybór, do Rady Powiatu Wadowice.

Pragnę równocześnie zapewnić, że Wasze problemy stają się moimi problemami.

Jeszcze raz serdecznie dziękuję.

Tadeusz Sabat
Andrychów 26.10.2018

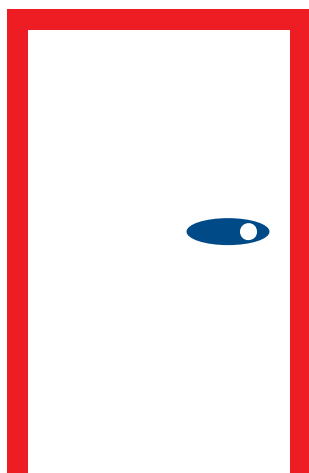
Szanowni Wyborcy

Bardzo dziękuję za okazane zaufanie i oddanie głosu na moją osobę.

Zapewniam, że będę robił wszystko, aby zrealizować Wasze oczekiwania i godnie Was reprezentować w Radzie Miejskiej.

Stanisław Prus
Andrychów 26.10.2018

Capital Invest

Nieruchomości - Finanse - Fotowoltaika

KLUCZ DO TWOICH MARZEŃ...

tel.: 603-304-042

www.capital-invest.pl

Tomasz Żak burmistrzem na trzecią kadencję

Zakończyły się wybory samorządowe na najbliższą, pięcioletnią kadencję. Mamy nową Radę Miejską i ponownie wybranego burmistrza Tomasza Żaka. W Andrychowie wybory odbyły się w dwóch turach – 21 października i 4 listopada.

Na stanowisko burmistrza startowali kandydaci z następujących komitetów:

1. KWW „Nasza Gmina Andrychów” – Tomasz Żak,
2. KW PiS – Krzysztof Kubień,
3. KW „Teraz Andrychów” – Zbigniew Małecki,
4. KWW „Kobielus 2018” – Maciej Kobielus.

W pierwszej turze kandydaci uzyskali następujące wyniki: **Tomasz Żak** – 9.084 głosy – 48,74%, **Krzysztof Kubień** – 4.614 głosów – 24,76%, **Maciej Kobielus** – 4.153 głosy – 22,26% i **Zbigniew Małecki** – 787 głosów – 4,22%. Frekwencja w I turze – 54,96%.

Do drugiej tury przeszli: **Tomasz Żak** i **Krzysztof Kubień**.

Wyniki II tury, która odbyła się 4 listopada:

Tomasz Żak – 10.276 głosów – 63,01%

Krzysztof Kubień – 6.033 głosy – 36,99%

Burmistrzem Andrychowa na kadencję 2018-2023 został dotychczasowy burmistrz Tomasz Żak, który wygrał we wszystkich obwodach poza dwoma w Rzykach. Frekwencja w II turze wyniosła 47,6%. Najwyższa frekwencja była w Brzezince 55,94%, a najniższa w Andrychowie w obwodzie na ul. Starowiejskiej – 49,74%.

Równocześnie – podczas głosowania 21 października – wybrana została nowa Rada Miejska. Jej pełny skład podajemy na stronie obok. O 21 mandatów ubiegało się stu kandydatów z czterech komitetów, które wymieniliśmy powyżej, bo to te same komitety, które wystawiły kandydatów na urząd burmistrza.

Komitety zdobyły następujące ilości mandatów: KWW „Nasza Gmina Andrychów” (T. Żak) – 9 mandatów, KW PiS (K. Kubień) – 9 mandatów, KWW „Kobielus 2018” – 3 mandaty.

Pierwsza sesja nowej Rady Miejskiej odbędzie się do siedmiu dni po upływie obecnej kadencji, czyli po 16 listopada (najpóźniej 23 listopada). Podczas pierwszej sesji słuchowanie złożą radni i burmistrz. Ponadto wybrany zostanie przewodniczący Rady Miejskiej i jego zastępcy. Jak na razie wiadomo, że porozumienie podpisały dwa komitety – KW PiS (K. Kubień) i KWW „Kobielus 2018” (M. Kobielus), które razem mają 12 radnych, co stanowi większość w RM. To one zdecydują, kto będzie przewodniczącym Rady. Dowiemy się o tym pod koniec listopada.

mn

Nowe składy Rady Miejskiej i Rady Powiatu

Oto nazwiska radnych Rady Miejskiej (Nasza Gmina Andrychów, Prawo i Sprawiedliwość, Kobielus 2018) w Andrychowie.

Skład Rady Miejskiej w Andrychowie:

Roman BABSKI (NGA), Adam KOWALCZYK (NGA, za Tomasza Żaka, który został burmistrzem), Paweł ŁYŚOŃ (NGA), Zofia MOSKWIK (NGA), Stanisław PRUS (NGA), Czesław RAJDA (NGA), Tadeusz SARLEJ (NGA), Ewa WĄTROBA (NGA), Władysław ŻYDEJ (NGA), Tadeusz BIŁKO (PiS), Jakub GUZDEK (PiS), Józefa KAPELA (PiS), Krzysztof KUBIEŃ (PiS), Wiesław MIKOŁAJEK (PiS), Sławomir NOWAK (PiS), Andrzej POWROŹNIK (PiS), Jacek SORDYL (PiS), Alicja STUDNIARZ (PiS), Maciej KOBIELUS (Kobielus 2018), Dorota MAGIERA (Kobielus 2018), Zbigniew RZADEK (Kobielus 2018).

Skład Rady Powiatu w Wadowicach (pogrubiona czcionka oznacza radnego z Andrychowa):

Jacek JOŃCZYK (KWW „Wspólna Małopolska”), Sebastian MŁAK (KWW „Wspólna Małopolska”), Kazimierz MOSTOWIK (KWW „Wspólna Małopolska”), **Wojciech POLAK** (KWW „Wspólna Małopolska”), Jan WACŁAWSKI (KWW „Wspólna Małopolska”), **Czesława WOJEWODZIC** (KWW „Wspólna Małopolska”), Michał CHRZAŚCZ (KWW „Powiat Wadowicki”), Bożena WARMUZ (KWW „Powiat Wadowicki”), Marek GAJOWY (PSL), Jan GĘBALA (PSL), Marcin KRAWCZYŃSKI (PSL), **Tadeusz SABAT** (PSL), Maria WĄDRZYK (PSL), Ireneusz KOWALCZYK (Kukiz'15), Mirosław SORDYL (Kukiz'15), Piotr CHRAPLA (PiS), Marek CIEPŁY (PiS), Marek CIMER (PiS), Zofia KACZYŃSKA (PiS), Zdzisław KALIŃSKI (PiS), **Adam KUBIK** (PiS), Eugeniusz KURDAS (PiS), **Mirosław NOWAK** (PiS), **Franciszek PENKALA** (PiS), **Beata SMOLEC** (PiS), Małgorzata TARGOSZ-STORCH (PiS), Mirosława ZYBEK (PiS).

Pamiątkowe zdjęcie Rady Miejskiej w Andrychowie, kadencja 2014-2018

Stoją od lewej: Wojciech Polak, Mieczysław Rakowski, Tadeusz Sarlej, Stanisław Prus, Sławomir Nowak, Władysław Żydek (wiceprzewodniczący), Adam Kowalczyk (wiceprzewodniczący), Paweł Łysoń, Marek Nowak, Wiesław Mikołajek, Tadeusz Biłko, Zbigniew Rzadek, Maciej Kobielus. Siedzą od lewej: Maria Radoń, Dorota Magiera, Ewa Wątroba, Roman Babski (przewodniczący), burmistrz Tomasz Żak, Danuta Trojak, Lucyna Bizoń, Alicja Studniarz.

Arena Andrychów

Na terenach, gdzie dziś jest boisko przy ul. Dąbrowskiego, powstanie w najbliższej kadencji pełnowymiarowa hala sportowa z pięknym otoczeniem: parkingami, terenami zielonymi, a nawet stawem i przystanią.

Urząd Miejski ma już wizualizację tego obiektu, łącznie z wideo, które można zobaczyć w Internecie. Teraz trwają prace nad projektem i tzw. „montażem finansowym”. Nowy obiekt zastąpi starą halę, która stoi przy ul. 1 Maja i nadaje się tylko do rozbiórki. Nowa arena z prawdziwego zdarzenia ma być wykorzystywana nie tylko do zawodów sportowych, ale również organizacji różnego rodzaju imprez, w tym koncertów. W hali mają się pomieścić m.in.: boiska do gry w siatkówkę, koszykówkę, piłkę ręczną, futsala, będą też korty tenisowe, a na zewnątrz ma powstać boisko do piłki ręcznej i siatkówki plażowej. Na trybunach będzie miejsce dla 1500 osób.

Hala, jak i teren wokół, ma być połączeniem funkcji rekreacyjno-sportowych z przeznaczeniem do spędzania wolnego czasu. Ma służyć nie tylko sportowcom, ale przede wszystkim mieszkańcom, w tym także podczas imprez kulturalnych. Przy okazji ma zostać zagospodarowany dawny staw Anteckiego, a wokół niego będą ścieżki rowerowe, miejsce do spaceru i wypoczynku, łącznie z przystanią.

Hala będzie kosztować kilkanaście milionów złotych. Władze gminy starają się, aby koszty areny w znacznym stopniu pokryte zostały z dotacji zewnętrznej.

mn

Najpiękniejszy dom kultury w gminie

14 października w Zagórniku oddano do użytku wyremontowany Wiejski Dom Kultury. Na inauguracyjny koncert przyszło tak wielu mieszkańców, że zabrakło miejsc. Nowy WDK otwarli: Burmistrz Andrychowa Tomasz Żak wraz z dyrektorką Centrum Kultury i Wypoczynku Izabelą Bylicą.

Towarzyszyli im radni m.in. Paweł Łysoń, a także sołtys Tomasz Fiołek, obiekt poświęcił proboszcz parafii p.w. Świętych Bartłomieja i Łukasza ks. Stanisław Wilkołak. Po uroczystym przecięciu wstęgi były występy i poczęstunek. Występowała młodzież z Zagórnika oraz tutejszy Chór Misericordias Domini pod dyktando Tadeusza Prystackiego. Dziś WDK jest nie do poznania. Wyremontowano salę widowiskowo-taneczną i zaplecze sceniczne – sala posiada nowoczesną podłogę taneczną, okładziny i lustra na ścianach! Dzięki nowoczesnemu nagłośnieniu i oświetleniu pomieszczeń, przygotowano obiekt do organizowania koncertów, prób grup tanecznych i teatralnych oraz spektakli teatralnych. Sala wyposażona jest w nowoczesny rzutnik i ekran! Scenę powiększono o zaplecze. Na sali zamontowano mobilną ścianę akustyczną, wydzielając dzięki temu dodatkowe pomieszczenie. Na byłej antresoli urządzono galerię wystawienniczą. Piętro to piękne i jasne sale dydaktyczne. Jedną z nich wyposażono w mobilną ściankę umożliwiającą podział pomieszczenia na dwa. Pomieszczenie sali szkoleniowej zmodernizowano na potrzeby nauki dla grup zorganizowanych, szkoleń lub konferencji. Nie zapomniano o zapleczu sanitarnym i pomieszczeniach socjalnych. Wprowadzono wiele udogodnień

m.in. dla osób niepełnosprawnych. WDK będzie służyć wszystkim mieszkańcom, ale przede wszystkim dzieciom i młodzieży – mówił podczas otwarcia burmistrz Tomasz Żak.

Całość kosztowała 1 556 990,41 zł, a unijna dotacja w tej sumie to 720 tys. zł.

mn

Uroczyste oddanie nowego Pawilonu Przedszkolnego w Inwałdzie

W roku szkolnym 2018/2019 maluchy z Inwałdu urzędują w swoim nowym Pawilonie Przedszkolnym w przebudowanym budynku ZSS (prace remontowo budowlane ruszyły w lipcu 2017 roku). Jest kolorowo, nowocześnie i komfortowo. Piękne szatnie oraz sale cieszą oczy. Każda z sal wyposażona jest w meble i zabawki, pomoce naukowe oraz posiada osobną toaletę. Przedszkole ma również jadalnię, imponującą kuchnię, magazyny oraz pomieszczenia dla kadry. Dodatkowym atutem są podjazdy przystosowane dla osób niepełnosprawnych oraz winda. Do nowego przedszkola, którego budowa kosztowała 2.930.000 zł. uczęszcza 131 przedszkolaków.

„Taka będzie Polska i jej ziemia żyzna, jaka będzie w sercu ta mała ojczyzna” pod takim hasłem 13 października odbyła się uroczystość oddania i poświęcenia nowego przedszkola ZSS w Inwałdzie. Wydarzenie rozpoczęło się mszą świętą w kościele pw. Narodzenia NMP. Kolejno Goście udali się do szkoły. Dyrektor Michał Kołodziejczyk powitał wszystkich gości dziękując za przybycie. Wśród nich znaleźli się m.in.: Burmistrz Andrychowa Tomasz Żak, zastępca burmistrza Mirosław Wasztyl, dyrektor biura burmistrza Agnieszka Gierszewska, Przewodniczący Rady Miejskiej Roman Babski, wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Władysław Żydek, proboszcz parafii pw. Narodzenia NMP Piotr Liptak, Wicekurator Małopolskiej Oświaty Halina Cimer, radni, dyrektorzy szkół i przedszkoli z naszej gminy, uczniowie oraz rodzice. Dyrektor podziękował wszystkim tym, którzy przyczynili się do realizacji tego ogromnego przedsięwzięcia. Szczególne słowa uznania otrzymał burmistrz Tomasz Żak oraz radni z Inwałdu: Zbigniew Rzadek oraz Marek Nowak. Burmistrz w swoim przemówieniu wyraził nadzieję, że nowy obiekt przez lata posłuży edukacji dzieci z Inwałdu oraz sprezentował dodatkowy sprzęt multimedialny na wyposażenia sali. Później przyszedł czas na część artystyczną w wykonaniu przedszkolaków i uczniów. Były piosenki, wierszyki, występy taneczne m.in. polonez w wykonaniu najmłodszych.

Po części rozrywkowej nastąpiło odsłonięcie tablic pamiątkowych osób wybitnych, które będą patronować poszczególnym pomieszczeniom i Pawilonowi Przedszkolnemu. Miejsca te nazwano na cześć wybitnych inwałdzian: Maria i Karol Witkowsy, Zofia i Rodryg Romer, Maria Anna Banaś, Stanisław Józef Witkowski, Franciszek Dziedzic, Urszula Figwer, Ks. Michał Król. Niektóre tablice odsłonił potomkowie patronów m.in.: Barbara Romer Kukulska (wnuczka hrabiego Romera), Wojciech Dziedzic (syn profesora Dziedzica), Jan Bojdoł (siostrzeniec Marii Banaś).

Zwieńczeniem całej uroczystości było symboliczne przecięcie wstęgi oraz poświęcenie nowego Pawilonu Przedszkolnego. Wszyscy zgromadzeni zostali zaproszeni do środka, by móc obejrzeć sale przedszkolne i ich wyposażenie. Trzeba przyznać, że jest na co popatrzeć.

red.

Strefa gospodarcza coraz bliżej

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

10 października byliśmy na terenie powstającej w Andrychowie Strefy Gospodarczej. Ogromny teren robi wrażenie! Andrychowska strefa to ponad 14 hektarów przy Białej Drodze pomiędzy ulicami Przemysłową a Strefową.

Gmina od kilku lat przygotowuje ten obszar dla przedsiębiorców i do tego uzyskała dofinansowanie z funduszy unijnych w wysokości 12 mln 738 tys. zł. Za te pieniądze został przebudowany kształt terenu, wykonane zostanie uzbrojenie w instalacje energetyczne, wodnokanalizacyjne i gazowe. Już są dwie drogi wewnętrzne, powstaje ich połączenie z otaczającym układem komunikacyjnym. Projekt jest realizowany dzięki uzyskanemu dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 – 2020 / Oś 3 Przedsiębiorcza Małopolska / Działanie 3.1 Strefy aktywności gospodarczej.

red.

Nowa Komunikacja Miejska

od 2019 do 2023 roku

Andrychowską komunikację czekają duże zmiany. Będzie więcej kursów i powstaną nowe połączenia - również z sąsiednimi gminami. Poniżej publikujemy plan rozbudowy połączeń na najbliższe lata.

Niebawem ogłoszony zostanie przetarg na pięcioletnią komunikacyjną obsługę gminy. Operatorzy, którzy staną do tego przetargu muszą uwzględnić m.in. takie warunki, jak dodanie własnych autobusów do taboru (z oznakowaniem andrychowskim) oraz uwzględnienie w obsłudze połączeń z Kętami (przez Bulowice, Czaniec czy Nidek), a także z Wadowicami i Wieprzem. Jak powiedział nam burmistrz Tomasz Żak, szczególnie ważne jest wygodne połączenie z Wadowicami, gdzie jest szpital powiatowy, do którego dotarcie jest trudne dla osób bez własnego samochodu. O to szczególnie prosili seniorzy. Jakie czekają nas zmiany:

Linia nr 1 – LINIA OSIEDŁOWA

Kursy Robocze – 19 na 19
Sobotnie Kursy – 11 na 11
Niedziele i Święta – 9 na 9
Wigilia i Sylwester – 15 na 15

Od 2020 r. (planowane) wydłużenie Lini nr 1, o ulice Grunwaldzką, Białą Drogę, Przemysławską, Starowiejską do ul. Włókniarzy,
- Przystanek „wysiadkowy” Andrychów ul. Metalowców (łącznik Starowiejska z Włókniarzy)

Linia nr 2 – ROCZYNY

Dołożone:
Kursy Robocze – 22 na 28, +6 nowych kursów
Sobotnie Kursy – 10 na 14, +4
Niedziele i Święta – z 8 na 10, +2
Wigilia i Sylwester – z 15 na 19, +4

Linia nr 3 – BRZEZINKA

Dołożone:
Kursy Robocze – 30 na 34, +4
Sobotnie Kursy – 14 na 16, +2
Niedziele i Święta – 8 na 10, +2
Wigilia i Sylwester – 21 na 25, +4

Linia nr 4 – TARGANICE

Dołożone:
Kursy Robocze – 30 na 42, +12
Sobotnie Kursy – 16 na 26, +10
Niedziele i Święta – 10 na 18, +8
Wigilia i Sylwester – 21 na 34, +13

Planowane rozszerzenie istniejącej Linii 4 Targanice z przebiegiem do Kocierz Hotel&SPA

Linia nr 5 – NAWIEŚNICA

Dołożone:
Kursy Robocze – 30 na 34, +4
Sobotnie Kursy – 16 na 20, +4
Niedziele i Święta – 8 na 10, +2
Wigilia i Sylwester – 21 na 23, +2

Linia nr 6 – BOŁĘCINA

Dołożone:
Kursy Robocze – 30 na 32, +2
Sobotnie Kursy – 16 na 18, +2
Niedziele i Święta – 10 na 12, +2
Wigilia i Sylwester – 21 na 23, +2

Linia nr 7 – RZYKI

Dołożone:
Kursy Robocze – 54 na 64, +10
Sobotnie Kursy – 18 na 22, +4
Niedziele i Święta – 14 na 18, +4
Wigilia i Sylwester – 38 na 48, +10

Uruchomienie dodatkowych kursów, przez dołożenie 3 autobusu do linii nr 7 Rzyki

Linia nr 8 – ZAGÓRNIK

Dołożone:
Kursy Robocze – 34 na 36, +2
Sobotnie Kursy – 16 na 18, +2
Niedziele i Święta – 10 na 12, +2
Wigilia i Sylwester – 27 na 29, +2

Linia nr 9 – INWAŁD

Dołożone:
Kursy Robocze – 18 na 18
Sobotnie Kursy – 12 na 12
Niedziele i Święta – 0 na 0
Wigilia i Sylwester – 17 na 17

PRZYSTANKI poddane na Komisje Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (BRD)
INWAŁD Przystanek na żądanie (N.Ż.) Kuwik, ul. Miła na wniosek mieszkańców.

PRZYSTANKI przeniesienie istniejącego przystanku „Brzezinka 2” na wniosek mieszkańców
- zmiana lokalizacji istniejącego przystanku na bardziej dogodny dla Mieszkańców.

Plusy (+) przy opisach oznaczają dodatkowe połączenia, Andrychów – Wadowice oraz dodatkowe połączenia, Andrychów – Kęty.

Jesień zawitała do Świetlicy

Złota jesień zagościła do naszej świetlicy. W mijającym tygodniu dzieci wybrały się na spacer, podczas którego nazbierały dary jesieni. Z szyszek, orzechów, liści wykonały najrozmaitsze ozdoby m.in.: sowę, wieiórkę, jesienne drzewka. Pomysłów nie brakowało.

W trakcie zajęć poznali charakterystyczne cechy jesieni, stworzyli jesienne kosze oraz nauczyli się piosenki pt. Idzie jesień. Kreatywność naszych dzieci jest godna podziwu. Wszystkie stworzone prace podziwiać można w Świetlicy Środowiskowo-Socjoterapeutycznej w Andrychowie przy ul. Metalowców 10.

Źródło: OPS Andrychów

O wyprawach i adrenalinie...

Pasja do podróżowania Jacka Pałkiewicza zrodziła się już w dzieciństwie. To właśnie wtedy dostał od swojego ojca wielki globus i postanowił zostać podróżnikiem.

5 października w czytelni Miejskiej Biblioteki Publicznej w Andrychowie odbyło się spotkanie z podróżnikiem, reporterem i odkrywcą źródła Amazonki Jackiem Pałkiewiczem. Autor książki „Pasja życia” opowiadał licznie zgromadzonej publiczności o swoich pasjach i życiu.

Jacek Pałkiewicz współpracował z europejskimi i polskimi wydawcami, między innymi „Newsweeka”, „Rzeczpospolitej”, „Uważam Rze”. Do jego ważniejszych osiągnięć podróżniczych zalicza się przeprawę przez Saharę, Amazonkę i odkrycie źródła Amazonki.

red.

Po europejsku

Uczniowie i nauczyciele ZSS w Sułkowicach-Łęgu włączyli się w obchody Europejskiego Dnia Języków. 26 września stał się podsumowaniem działań związanych z promowaniem wielojęzyczności i uczenia się języków przez całe życie.

Jednym z zadań, z których musiały się wywiązać poszczególne klasy, było zaśpiewanie życzeń urodzinowych w wylosowanym języku obcym. Podczas przeprowadzonej przez siódmoklasistki sondy na pytanie: Dlaczego warto uczyć się języków? – odpowiadały (często bardzo zabawnie) dzieci z przedszkola. Zarówno piosenki, jak i wypowiedzi przedszkolaków zostały zarejestrowane w postaci krótkich filmików, które uczniowie mogli obejrzeć w czasie spotkań w trzech grupach wiekowych w sali gimnastycznej. Wspólne zabawy i prezentacja multimedialna pozwoliły zdobyć wiele interesujących informacji na temat języków świata.

Z pewnością motywującym dla dzieci i młodzieży było też dowiedzenie się, że sławne i podziwiane przez nich osoby, często potrafią porozumiewać się w kilku językach. Wiele radości i śmiechu dostarczyła wszystkim zabawa polegająca na naśladowaniu w różnych językach, dźwięków wydawanych przez zwierzęta. Na zakończenie przeprowadzono quiz językowy, w którym uczniowie odpowiadali na pytania w oparciu o uzyskane wcześniej wiadomości.

Wszystkie klasy, od najmłodszych do najstarszych, w sposób bardzo odpowiedzialny wywiązały się z powierzonych zadań i wypadły naprawdę świetnie. Przy wyjściu z sali gimnastycznej czekała na uczestników jeszcze jedna niespodzianka: każdy z uczniów otrzymał książeczkę zawierającą podstawowe zwroty grzecznościowe w różnych językach.

Nad organizacją Europejskiego Dnia Języków czuwali nauczyciele, biorący udział w projekcie Erasmus+ „Kompetencje nauczycieli kluczem do wszechstronnego rozwoju ucznia”.

E. Szymak, I. Bogacz-Sońska

Targi Edukacji i Pracy

5 października punktualnie o godzinie 10.00 rozpoczęły się Targi Edukacji i Pracy w Miejskim Domu Kultury w Andrychowie. Miejsce to wypełniło się młodzieżą, która mogła się zapoznać z wieloma punktami imprezy.

W programie znalazły się:

- Prezentacja lokalnej oferty edukacyjnej, szkoleniowej i zatrudnieniowej.
- Porady specjalistów z zakresu prawa pracy, ubezpieczeń społecznych.
- Wsparcie doradcze dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą.
- Indywidualne doradztwo zawodowe.
- Prezentacja działalności OHP oraz realizowanych projektów.

Targi trwały do godziny 13.00. Zaproszono wielu gości, m.in.: burmistrza Andrychowa Tomasza Żaka (który objął patronat nad wydarzeniem), wójt gminy Wieprz Małgorzatę Chrapek i dyrektora Gminnego Zarządu Oświaty Andrzeja Szafrąńskiego. Wydarzenie organizowane było przez Ośrodek Szkolenia Zawodowego Ochotniczych Hufców Pracy w Andrychowie oraz Młodzieżowe Centrum Kariery.

red.

Cztery kamery na skrzyżowaniu

Na najruchliwszym skrzyżowaniu w Andrychowie – 1 Maja z Krakowską – zainstalowane zostaną aż cztery kamery. Skrzyżowanie to jest nie tylko najruchliwszym węzłem komunikacyjnym, ale też najbardziej zatłoczonym i tu zdarza się przez to najwięcej stłuczek. Nerwowość i pośpiech wpływa na niektórych kierowców, którzy czasem wymuszają pierwszeństwo, jadą na żółtym świetle, na siłę próbując się zmieścić. Były i takie wydarzenia, jak to, kiedy nieodpowiedzialny kierowca dosłownie wbił się w słup sygnalizacji świetlnej. Niełatwo mają tu też piesi. Dlatego pełen monitoring tego newralgicznego miejsca jest konieczny. Cztery kamery tzw. „stałopozycyjne” wraz z oprzyrządowaniem niezbędnym do wykonania instalacji kosztowały blisko 21 tys. zł. Kamery zaczęły działać w październiku tego roku.

mn

Przyjaźni seniorom

Andrychów otrzymał Certyfikat „Gmina Przyjazna Seniorom”. Jest ogólnopolskim liderem w wydawaniu Kart Seniora – wydano ich blisko 4,5 tys. – przeliczając to na ilość mieszkańców.

W październiku odbyło się uroczyste wręczenie Certyfikatu „Gmina Przyjazna Seniorom”, zrobił to Marek Pilch ambasador Głosu Seniora, czasopisma wydawanego przez Stowarzyszenie MANKO. Andrychów – jak powiedział Marek Pilch – pobił krajowy rekord w liczbie kart seniora w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. red.

Przebudowa ul. Daszyńskiego i ul. Pachla

Reorganizacja ulic odbywa się w ramach zadania pn.: „Przestrzeń Wspólna dla Osiedla Olszyny – integrowanie przez projektowanie”. 19 lipca 2018 w Urzędzie Miejskim podpisana została umowa z wykonawcą – Przedsiębiorstwem Usługowo-Handlowo-Eksportowym „WIKOS” z Babilonu.

Do zakresu prac zleceńiobiorcy należą: zmiana nawierzchni, budowa chodników, odwodnień, miejsc parkingowych i usunięcie kolizji z siecią gazową.

Ulice Pachla i Daszyńskiego będą wyremontowane, za co gmina zapłaci 1 mln 91 tys. zł. Przewidywany termin zakończenia prac: maj 2019.

mn

Nowy asfalt do Wielkiej Puszczy

Ponad pół miliona będzie kosztować naprawa ul. Brzezińskiej w Targanicach. To droga łącząca Gminę Andrychów z Wielką Puszczą.

Kilkusetmetrowy odcinek od ronda przy sklepie do granicy gmin, na przełęczy Beskid, pokryje nowy asfalt. Jest to tym ważniejsze, że nadchodzi okres zimowy, a bardzo stroma droga jest zniszczona. Nowa nawierzchnia poprawi nie tylko warunki na drodze, ale też bezpieczeństwo.

Roboty wykona Przedsiębiorstwo Budowlano-Drogowo-Mostowe DROG-BUD ze Spytkowic. 9 października umowę podpisał Franciszek Fryc, właściciel DROG-BUD-u. Z ramienia gminy zrobili to: Burmistrz Tomasz Żak i Skarbnik Dorota Żywioł. Prace rozpoczęły się w październiku, potrwać mają pół roku i będą kosztować 529 tys. zł.

mn

Obserwatorium coraz bliżej

Trwa rozbudowa szkoły w Sułkowicach-Bolęcinie, jest już nowe piętro, a tam będzie nawet obserwatorium astronomiczne.

Kilka dni temu zrobiliśmy zdjęcia, aby pokazać czytelnikom, jak wygląda przebieg prac przy inwestycji, która kosztuje gminę ponad 2,3 mln zł. Zobaczcie sami – wszystko zbliża się ku końcowi.

Przypomnijmy, że umowę na wykonanie tej rozbudowy podpisano w grudniu ubiegłego roku. Wykonawcą robót została firma „Budalex” z Ujanowic. Zakres robót, które rozpoczęły się wczesną wiosną, przewidywał rozbiórkę dachu wraz z więźbą, nadbudowę drugiego piętra, wykonanie nowej klatki schodowej i budowę obserwatorium astronomicznego na szczycie szkoły. Plany przewidywały także nowe instalacje, łącznie z oddymiającymi i przeciwpożarowymi. Wszystko ma się zakończyć w najbliższych miesiącach.

mn

Dzień aktywnego seniora

6 października w Miejskim Domu Kultury odbyły się trzecie już „Andrychowskie Targi Seniora” – w tym roku pod hasłem „Dzień Aktywnego Seniora”.

Impreza rozpoczęła się o godzinie 10.00, a otworzył ją Burmistrz Andrychowa Tomasz Żak.

Organizatorami targów były: Fundacja na Rzecz Wsparcia, Integracji i Rozwoju Osób oraz Rodzin Potrzebujących pn. WIIR

z Andrychowa, Stowarzyszenie „Uniwersytet Trzeciego Wieku w Andrychowie”, Miejska Biblioteka Publiczna, a z nią Klub Seniora „Zawsze Młodzi”, Polski Związek Emerytów i Rencistów oraz Stowarzyszenie Manko, „Głos Seniora”.

Jako motto targów organizatorzy wybrali słowa Św. Jana Pawła II: „Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest, nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”.

W programie całodziennego imprezy swoje wystąpienia mieli: Komenda Powiatowa Policji – policjanci mówili m.in. o manipulacjach, jakie zdarzają się przy różnych prezentacjach. O pierwszej pomocy przedmedycznej opowiadali działacze Fundacji Pomoc Maltańska. Prezentowano też programy ogólnopolskie, takie jak „Koperta Życia” czy „Małopolski Tele-Anioł” – tu zaprezentował się andrychowski Ośrodek Pomocy Społecznej. Były też liczne stoiska i miejsca porad oraz loteria fantowa, a ponadto dzięki darczyńcom, takim jak Restauracja Nad Basenem i Jacek Stuglik, uczestnicy mieli do dyspozycji „kawiarenkę dla Seniora” z kawą, herbatą, pysznymi kanapkami i wyśmienitym ciastem.

Organizatorzy dziękują następującym darczyńcom:

Urzędowi Miejskiemu i burmistrzowi Tomaszowi Żakowi,
Inwałd Parkowi,
Czarnemu Groniowi z Rzyk,
Sieci sklepów Kaufland z Andrychowa,
Wadowickiemu MASPEX-owi,
Hurtowni Warzyw, Owoców i Cytrusów „OWOC” z Andrychowa,
Salonowi Kosmetycznemu PRESTIGE Kaja Taraska,
Gabinetowi Podologiczno-Kosmetycznemu Justyny Targosz z Wadowic,
Firmie LR HEALTH & BEAUTY SYSTEMS z Andrychowa,
Szkółce Krzewów Ozdobnych Eryk Stus z Targanic,
oraz DOMINIK JOCHMAN ART.

TMA zaprasza

W czwartek 11 października 2018 r. w Izbie Regionalnej Ziemi Andrychowskiej w Pałacu Bobrowskich odbył się wernisaż wystawy zorganizowanej przez Towarzystwo Miłośników Andrychowa pt.: „Drogi mieszkańców Ziemi Andrychowskiej do niepodległości”.

Otwarcie wystawy towarzyszyła promocja książki pod tym samym tytułem autorstwa Teresy Putek, Marii Pytel-Skrzypiec, Darii Rusin i Andrzeja Frysia. Publikacja współfinansowana jest ze środków Gminy Andrychów.

100-lecie niepodległości postanowili też upamiętnić uczniowie z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Andrychowie pod opieką Krystyny Pyzio, Katarzyny Kocemby i Olgierda Morawskiego, którzy zaprezentowali inscenizację rozbicia przez legionistów posterunku żandarmerii austro-węgierskiej w naszym mieście 29 października 1918 r. Za inspirację posłużyła twórcom książka „Krzyż Niepodległości” Józefa Herzoga.

Wystawę można zwiedzać do 30 listopada 2018 r. w godzinach otwarcia Izby Regionalnej (w innych dniach po telefonicznym umówieniu się z Panią kustosz).

Publikacja wydana przez TMA dostępna jest wyłącznie w Izbie Regionalnej.

Izba Regionalna Ziemi Andrychowskiej
ul. Krakowska 69, Andrychów.

Projekt Współfinansowany ze środków Gminy Andrychów.

Daria Rusin, Fot. Regina Pazdur

red.

Świetlica zaprasza na zajęcia taneczne

Rozpoczęły się już zajęcia taneczne w Świetlicy Środowiskowo-Socjoterapeutycznej OPS w Andrychowie! Dzieci rozpoczęły swoją przygodę z muzyką i tańcem zarówno współczesnym jak i nowoczesnym. Świetnie się bawią, ćwiczą układy choreograficzne, a wszystko to pod okiem pani Elizy – instruktora tańca. Taniec rozwija wrażliwość i zwiększa poczucie własnej wartości. Ruch przy muzyce jest ulubioną formą relaksu.

Jeżeli Twoje dziecko lubi taniec, muzykę i dobrą zabawę – ZAPRASZAMY, Andrychów, ul. Metalowców 10, 1 piętro!

Dofinansowanie do wymiany kotłów

8 października 2018 r. w siedzibie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie zostały podpisane umowy z Gminą Andrychów, w ramach dofinansowania zadań realizowanych przez Gminę, w ramach „Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie województwa małopolskiego” edycja 2018.

Gmina realizuje zadanie pn. „Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Andrychów (wniosek III)” dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu w Krakowie w postaci dotacji w kwocie 288.040,54 zł. Koszt kwalifikowany zadania wynosi 1.214.000,00 zł. Na zabezpieczenie wkładu własnego do Programu Beneficjent zawarł także umowę pożyczki na kwotę 600.000,00 zł.

W ramach inwestycji wymienione zostanie 147 sztuk nieekologicznych węglowych źródeł ciepła na nowoczesne kotły na paliwo stałe (ekogroszek, biomasa) oraz kotły gazowe kondensacyjne, co pozwoli na redukcję emisji równoważnej w ilości 53.015,20 kg/rok. Kotły na paliwo stałe będą spełniać wymogi Dyrektywy 2009/125/EC.

Umowa została podpisana przez Zastępcę Prezesa Annę Biederman-Zaręba oraz p.o. Dyrektora Departamentu Pożyczek i Dotacji Roberta Bażelę. W imieniu Gminy Andrychów umowę podpisał Burmistrz Tomasz Żak przy kontrasygnacie Skarbnik Doroty Żywioł.

Źródło: www.wfos.krakow.pl

10 lat LGD Wadoviana

12 października w Park Hotel Łysoń odbyła się uroczysta konferencja z okazji 10-lecia działalności Stowarzyszenia. Imprezę poprowadziła Prezes LGD „Wadoviana” Dorota Balak. Stowarzyszenie LGD „Wadoviana” to porozumienie partnerskie osób i instytucji zainteresowanych rozwojem obszarów wiejskich i miejsko-wiejskich oraz poprawą jakości życia mieszkańców Gminy Wadowice i Gminy Andrychów. Partnerstwo zawiązało się 18 września 2008 r. i przybrało formę stowarzyszenia.

red.

Samorządowy Lider Edukacji 2018

W przededniu Dnia Edukacji Narodowej wręczono w Krakowie certyfikaty w VIII edycji Ogólnopolskiego Programu Certyfikacji „Samorządowy Lider Edukacji”. Gala Finałowa Programu zgromadziła licznych gości: samorządowców, naukowców, studentów, ludzi mediów i biznesu.

W Auli Nowodworskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, wyróżnione zostały najlepsze polskie samorządy inwestujące w nowoczesne rozwiązania oświatowe

i działające na rzecz rozwoju społeczeństwa uczącego się. Wśród gmin do 50.000 mieszkańców z woj. małopolskiego na liście znalazł się Andrychów i Wadowice.

Ideą Programu „Samorządowy Lider Edukacji”, od pierwszej jego edycji w 2011 roku, jest identyfikowanie i promowanie jednostek samorządu terytorialnego, które posiadają szczególne osiągnięcia w dziedzinie rozwoju edukacji i systemu oświaty, a także podnoszenie jakości działań samorządów w sferze lokalnej polityki edukacyjnej. W Programie „Samorządowy Lider Edukacji” Komisja Ekspertów złożona z naukowców reprezentujących wybrane polskie uczelnie dokonuje oceny działań samorządów w sferze zarządzania oświatą. Samorządy, które spełnią określone regulaminem Programu kryteria i uzyskają pozytywną recenzję ekspertów, otrzymują certyfikat i tytuł „Samorządowego Lidera Edukacji”. Wraz z Certyfikatem Samorząd otrzymuje także raport z dokonanej przez Komisję oceny, który zawiera wnioski, rekomendacje i spostrzeżenia Ekspertów, dokonujących ewaluacji gminy lub powiatu. To materiał, który pozwala doskonalić politykę oświatową, eliminować ewentualne błędy i niedociągnięcia zauważone przez Komisję Certyfikacyjną. Program „Samorządowy Lider Edukacji” to jeden z najbardziej prestiżowych i wartościowych projektów certyfikacyjnych w Polsce, porównywany do takich inicjatyw, jak konkurs „Teraz Polska” czy Polska Nagroda Jakości. Przyznanie certyfikatu to dla nagrodzonego samorządu powód do dumy i satysfakcji, ale to również promocja gminy, powiatu lub województwa.

red.

Konkurs rozstrzygnięty

„Czyste powietrze wokół nas” to tytuł Konkursu Przyrodniczo-Ekologicznego zorganizowanego już po raz XVI w Przedszkolu nr 2 w Andrychowie.

Celem tej akcji edukacyjnej było kreowanie wśród dzieci postaw proekologicznych mających na celu poprawę jakości powietrza, w nawiązaniu do realizacji projektu zintegrowanego LIFE pn. „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” współfinansowane ze środków Programu LIFE Unii Europejskiej. Dzięki wdrażaniu projektu nasze przedszkole otrzymało od Marszałka Województwa Małopolskiego nowy oczyszczacz powietrza. Na zaproszenie do udziału w konkursie odpowiedziało pięć przedszkoli z Andrychowa. 10 października o godz. 10:00 powitaliśmy dwuosobowe drużyny z Przedszkola nr 1, Przedszkola nr 3, Przedszkola nr 4, Przedszkola nr 5 oraz Niepublicznego Przedszkola Sióstr Służebniczek NMP. Przedszkole nr 2 reprezentowała drużyna z grupy „Motylki” Szymon i Oliwia.

W szanownym jury zasiadły: Agnieszka Walczak z Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Urzędu Miejskiego w Andrychowie, Barbara Kołodziejczyk z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wadowicach oraz Róża Łysoń Stachera z Gminnego Zarządu Oświaty w Andrychowie. Zadania, zabawy i doświadczenia konkursowe miały na celu uświadomienie dzieciom jakim poważnym zagrożeniem dla zdrowia ludzi jest oddychanie zanieczyszczonym powietrzem i jakie działania należy podjąć, aby tę sytuację poprawić. Wszystkie przedszkolaki świetnie się bawiły, wykazały się dużą znajomością tematu, a jury przyznało równorzędne pierwsze miejsca dla wszystkich uczestników. Na zakończenie miłego spotkania, każdy uczestnik otrzymał drobne upominki, a przedszkola pamiątkowe dyplomy.

Przedszkole nr 2 w Andrychowie

Nauczyciele nagrodzeni

Z okazji Dnia Edukacji Narodowej nauczyciele i dyrektorzy szkół odebrali z rąk Burmistrza Gminy Andrychów doroczne nagrody. Uroczyste spotkanie przygotowano 15 października w restauracji Gala.

Wręczenie nagród i składanie podziękowań za pracę pedagogiczną poprzedził występ Karoliny Fryt. Spotkanie poprowadził dyrektor Gminnego Zarządu Oświaty Andrzej Szafranski.

26 pedagogów otrzymało nagrody w wysokości od 3.700 do 4.000 zł. Za wyniki uczniów, pracę w szkole i poświęcenie, nauczycielom podziękowali burmistrz Tomasz Żak oraz przewodniczący Rady Miejskiej Roman Babski.

W imieniu dyrektorów i kadry nauczycielskiej podziękowania za inwestycje w edukację przekazała burmistrzowi Dorota Zawada, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 4 w Andrychowie.

Poniżej publikujemy listę pedagogów wyróżnionych Nagrodami Burmistrza.

1. Elżbieta Górską-Zborowska, dyrektor, Szkoła Podstawowa nr 2 w Andrychowie.
2. Dorota Zawada, dyrektor, Szkoła Podstawowa nr 4 w Andrychowie.
3. Michał Kołodziejczyk, dyrektor, Zespół Szkół Samorządowych w Inwałdzie.
4. Andrzej Kojder, dyrektor, Zespół Szkół Samorządowych w Roczynach.
5. Jolanta Kińska-Belak, nauczyciel, Przedszkole nr 1 w Andrychowie.
6. Barbara Mistygacz, nauczyciel, Przedszkole nr 2 w Andrychowie.
7. Magdalena Miętka, nauczyciel, Przedszkole nr 3 w Andrychowie.
8. Hanna Fijałek, nauczyciel, Przedszkole nr 4 w Andrychowie.
9. Bożena Ryczek, wicedyrektor, Szkoła Podstawowa nr 2 w Andrychowie.
10. Anna Damek, nauczyciel, Szkoła Podstawowa nr 3 w Andrychowie.
11. Grzegorz Białow, nauczyciel, Szkoła Podstawowa nr 3 w Andrychowie.
12. Małgorzata Młodzik, wicedyrektor, Szkoła Podstawowa nr 4 w Andrychowie.
13. Marcin Cieluch, nauczyciel, Szkoła Podstawowa nr 4 w Andrychowie.
14. Dorota Stańczak, nauczyciel, Szkoła Podstawowa nr 5 w Andrychowie.
15. Marcin Karło, nauczyciel, Szkoła Podstawowa nr 5 w Andrychowie.
16. Jan Pietras, nauczyciel, Zespół Szkół Samorządowych w Zagórniku.
17. Ewelina Matuszkiewicz, nauczyciel, Zespół Szkół Samorządowych w Sułkowicach-Łęgu.
18. Katarzyna Dusik-Szlósarczyk, nauczyciel – pedagog, Zespół Szkół Samorządowych w Rzykach.
19. Małgorzata Kainka, wicedyrektor, Zespół Szkół Samorządowych w Inwałdzie.
20. Krystyna Uznańska, nauczyciel, Zespół Szkół Samorządowych w Inwałdzie.
21. Beata Kalamus-Gądek, nauczyciel, Zespół Szkół Samorządowych w Roczynach.
22. Grażyna Dybał, nauczyciel, Zespół Szkół Samorządowych w Roczynach.
23. Agata Grabowska, nauczyciel, Zespół Szkół Samorządowych w Sułkowicach-Bolęcinie.
24. Katarzyna Ryszka-Jończy, nauczyciel, Zespół Szkół Samorządowych w Sułkowicach-Bolęcinie.
25. Janusz Kierczak, nauczyciel, Zespół Szkół Samorządowych w Targanicach.
26. Robert Ślęzak, nauczyciel, Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Andrychowie.

red.

Prężny rozwój firmy Ogniochron

Wkrótce ruszy produkcja w nowej hali andrychowskiej firmy KZWM Ogniochron S.A. Zakład znajduje się przy ulicy Przemysłowej 44.

- Potrzebujemy dwóch miesięcy do uzyskania pełnych zdolności produkcyjnych, wszystkie prace przebiegają bez większych zakłóceń – mówi Grzegorz Tomiak, prezes firmy Ogniochron. Uruchomienie nowej linii produkcyjnej jest bardzo złożone, firma przez długi okres przygotowywała się do startu nowego zakładu.

Nową halę produkcyjną odwiedził burmistrz Tomasz Żak. - Cieszy mnie to, że firma Ogniochron tak się rozwija. To zakład andrychowski, który zatrudnia wiele osób z naszej gminy. Trzymam za niego kciuki – mówił burmistrz podczas wizyty w firmie. W nowej hali produkowane będą wszystkie gaśnice, poza 1-kilogramowymi. W przyszłym roku ma ruszyć budowa drugiego zakładu.

Wszystkie technologie instalowane w hali są nowe i innowacyjne. Ma to dać firmie jeszcze większą przewagę na rynku. - Chcemy być jedną z największych europejskich firm w branży produkcji sprzętu ochrony przeciwpożarowej – mówi Grzegorz Tomiak.

Uruchamiając nowy zakład, firma nie planuje zwolnień. - Nowe technologie, powodują mniejszą potrzebę zasobów pracowników. Natomiast jeżeli w parze z nową technologią idzie zwiększanie procesu produkcyjnego, ze względu na coraz większe potrzeby rynku, jesteśmy w stanie produkować dalej nie redukując przy tym zatrudnienia – dodaje prezes Tomiak.

Firma Ogniochron to największy w Polsce producent gaśnic. Jest liderem na rynku podręcznego sprzętu gaśniczego w Polsce, znanym i obecnym również w innych krajach Unii Europejskiej, gdzie systematycznie wzmacnia swoją pozycję.

red.

Pieniądze trafiły do Bartusia

15 października w Urzędzie Miejskim przekazano mamie chorego Bartusia 23.223 zł, które zebrano podczas Biegu po Serce Zbója spod Złotej Górki. Bieg odbył się 16 września i wzięło w nim udział kilkaset osób. Jest to impreza, podczas której wszyscy chętni – bez względu na wiek – pokonują jedną z wyznaczonych tras dowolną techniką: spacerem, biegiem, na rolkach, rowerze lub pod rękę z bliską osobą. To uczestnik decyduje, po ilu okrążeniach zakończy bieg, a organizatorzy przeliczają to na żywą gotówkę od sponsorów. I tak w tym roku uzbierano 23.223 zł. Tegoroczna edycja dedykowana była Bartusiowi, który cierpi na zespół krótkiego jelita. Chłopczyk urodził się w lipcu 2017 roku. U noworodka zdiagnozowano zespół krótkiego jelita. Żywność jest pozajelitowo za pomocą specjalnego cewnika, który wprowadzony jest przez klatkę piersiową do żyły głównej. Przed Bartoszem kolejna operacja, polegająca na zespoleniu jelit i między innymi na to potrzebne są pieniądze, jak też na pooperacyjną rehabilitację dziecka, ułatwienie w codziennym życiu, dojazdu do szpitala. W Urzędzie Miejskim burmistrz przekazał pieniądze mamie Bartusia. Zrobił to w imieniu wszystkich organizatorów – jednym z głównych jest Fundacja „Promyczek”, która co roku angażuje się w bieg i pomoc chorym dzieciom. Dziękując wszystkim za pomoc Tomasz Żak powiedział, że po raz kolejny pobity został rekord w sumie zebranych pieniędzy. Na spotkaniu byli też uczniowie andrychowskiego ZDZ, bo to oni są wolontariuszami, którzy co roku pomagają w organizacji biegu. Im podziękowała Marta Owsiany z ABS Banku Spółdzielczego. Warto dodać, iż ABS Bank Spółdzielczy w Andrychowie ufundował koszulki dla uczestników biegu, z których dochód został dodany do ogólnej kwoty, jak również za okrążenia bank przekazał 1.650,00 zł.

mn

Bijemy Rekord

Pod takim hasłem uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 4 w Andrychowie, wzięli już kolejny raz udział w ogólnopolskiej akcji fundacji WOŚP. Przez 30 minut około 130 uczniów z klas: 2c, 2b, 2d, 3a, 4e, 4f, 4g, od godz. 12.00 do 12.30, prowadziło resuscytację krążeniowo-oddechową. Koordynatorkami szkolnej akcji były panie: Dorota Harańczyk, Dominika Mrajca oraz Joanna Biczak. Akcja odbyła się 16 października, kiedy obchodzony jest Europejski Dzień Przywracania Czynności Serca. Idea „Bicia Rekordu” jest promowanie w całej Polsce nauki udzielania pierwszej pomocy. Na oficjalnej stronie Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, czytamy: Program Edukacyjny „Ratujemy i Uczymy Ratować” prowadzony jest nieprzerwanie od kwietnia 2006 roku i skierowany jest do klas I-III w szkołach podstawowych. Poznanie zasad pierwszej pomocy to nie wszystko – na podjęcie działań ratujących życie przez świadków zdarzenia ogromny wpływ ma również ich postawa, pewność co do swoich umiejętności, a także obawy, które często im towarzyszą. Program RUR polega na wprowadzeniu zajęć z podstawowych czynności ratujących życie powszechnie już w pierwszych klasach szkoły podstawowej. Dzieci oswajają się z tak ważnymi zagadnieniami, kształtowane są właściwe nawyki – pierwsza pomoc staje się dla nich czymś naturalnym. Dzięki Fundacji WOŚP w Polsce nauka resuscytacji krążeniowo-oddechowej jest powszechna, bezpłatna i dostępna dla wszystkich dzieci! Fundacja WOŚP przekazała bezpłatnie zainteresowanym szkołom podstawowym w Polsce fantomy do nauki resuscytacji, filmy, materiały dydaktyczne, plakaty i podręczniki. Nauczyciele, aby móc przekazać wiedzę uczniom, wzięli udział w wielu szkoleniach. Dzięki wspólnej inicjatywie, bardzo dużo polskich dzieci potrafi dzisiaj udzielić pierwszej pomocy. Gratulujemy!

(mp)

Lekcja historii w terenie

Mapa Andrychowa, wyznaczająca trasę do pokonania i dotarcie do miejsc pamięci. Karta pracy z opisem historii kilku obiektów. Zespoły uczniów, składające się z dwóch klas oraz nauczyciele – wychowawcy. Tak, w skrócie, można opisać plan gry terenowej, która odbyła się 3 października 2018 roku na terenie Andrychowa.

Organizatorki: Lidia Siwek oraz Monika Dudka, przygotowały bardzo ciekawą lekcję historii Andrychowa, przeprowadzoną na świeżym powietrzu i w wyborowym towarzystwie. Szkoła Podstawowa Nr 4 w Andrychowie realizuje projekt „Rok dla Niepodległej”, dlatego głównym celem gry było uczczenie 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Uczniowie klas czwartych oraz piątych, poznawali miejsca pamięci w naszym mieście, wydarzenia i ludzi, których upamiętniają. Wychowankowie kształtowali tożsamość narodową, współuczestniczyli w pielęgnowaniu tradycji i rozwijali swoje zainteresowania i pasje. Przy ulicy Niecałej obejrżeli tablicę, upamiętniającą młodych ludzi, schwytanych i rozstrzelanych przez niemieckich żandarmów tuż przed wyzwoleniem Andrychowa. W Izbie Regionalnej rozwiązywali zagadkę, dotyczącą kapliczki św. Floriana. W sali historycznej Izby Regionalnej, wyszukiwali honorowych obywateli Andrychowa. W sali oświaty, zaś – patronów ulic. Nad wejściem do Pałacu Bobrowskich, znajdują się dwa herby. Zadaniem uczniów było podanie ich nazwy. Na fasadzie kościoła św. Macieja, obejrżeli tablicę upamiętniającą 500. rocznicę bitwy pod Grunwaldem. W skwerze naprzeciw Urzędu Miejskiego, musieli odnaleźć obelisk i odczytać, komu jest on poświęcony. Następnie uczestnicy gry terenowej, udali się na cmentarz komunalny przy ulicy Beskidzkiej, gdzie musieli odszukać kamienny obelisk z tablicami, zawierającymi 89 nazwisk żołnierzy z gminy Andrychów i okolic. Z tablicy „Pamięci oficerów Ziemi Andrychowskiej”, odczytywali imiona i nazwiska zamordowanych w Katyniu w 1940 r. Następnie z tablicy upamiętniającej bohaterskiego andrychowianina – Józefa Witka, podawali średnią wieku załogi LIBERATORA. Z pomnika poświęconego żołnierzom z bitwy pod Monte Cassino, odczytywali nazwiska wykute na tym pomniku. Z tablicy „Pamięci Żołnierzy Legionów Polskich”, wypisywali znajdujące się na niej nazwiska. Tablica przy ulicy Legionów, przypominała uczniom

o synagodze, która została zniszczona w czasie okupacji niemieckiej. Na rogu ulicy Krakowskiej i Szewskiej jest tablica wmurowana w 195. rocznicę konstytucji 3 maja. Uczestnicy gry musieli podać dokładną datę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Na Miejskim Domu Kultury znajduje się tablica „Dla upamiętnienia 50. rocznicy likwidacji getta żydowskiego i tragicznej zagłady Żydów”. Ostatnim zadaniem uczniów było podanie roku likwidacji getta w Andrychowie oraz daty wybuchu powstania w getcie warszawskim. Na tym zakończyła się „piesza” lekcja o historii Andrychowa. Kto wygrał tę grę? O tym przekonamy się w listopadzie, podczas uroczystej wieczornicy patriotycznej. Teraz każda z klas czwartych i piątych, ma dwa tygodnie na podzielenie się zdobytą podczas gry terenowej, wiedzą, i przygotowanie pracy plastycznej. Powodzenia. Szczególne podziękowania dla Izby Regionalnej w Andrychowie, składają organizatorki.

(mp)

Rozbiórka na Halniaku

19 października rozebrany został stary budynek LKS Halniak. W tym miejscu stanie nowy budynek z całym zapleczem dla klubu. Gmina wyda na to 530 tys. zł. 18 września podpisana została umowa z wykonawcą, którym jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Andrychowie. Minął miesiąc i już jest miejsce pod nowy budynek prezentowany na ilustracji obok. Wykonawca postawi go w 10 miesięcy od podpisania umowy, czyli do końca czerwca przyszłego roku. Budynek będzie stanowił kompleksowe zaplecze dla sportowców z Targanic.

mn

Gaudeamus – uroczysta inauguracja roku akademickiego UTW

Studenckie wakacje zakończyły się dla słuchaczy UTW. 4 października w Miejskim Domu Kultury w Andrychowie ponad dwieście osób wzięło udział w inauguracji roku akademickiego 2018/2019.

Wykład inauguracyjny po tytule „Ewolucja: teoria i fakt naukowy” wygłosił andrychowiec - prof. dr hab. Wiesław Babik. Profesor jest biologiem ewolucyjnym, pracuje w Instytucie Nauk o Środowisku Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UJ. Jest autorem i współautorem kilkudziesięciu prac naukowych opublikowanych w czołowych czasopismach naukowych, członkiem rad redakcyjnych zagranicznych czasopism. Na stronie poświęconej sylwetce prelegenta czytamy:

„Używam informacji z sekwencji DNA dla historycznych wniosków. W szczególności interesuję się przyczynami, demografią i wiekiem wewnątrzgatunkowego zróżnicowania i rozbieżności między blisko spokrewnionymi gatunkami, a także badaniem zakresu przepływu genów między rozbieżnymi populacjami. Ponieważ zajmowanie się tymi zagadnieniami wymaga wglądu w cały genom, coraz częściej używam technologii o wysokiej przepustowości do generowania dużych ilości informacji o genomie.

Badam również zmienność genów Głównego Kompleksu Histo-kompatybilności (MHC) w naturalnych populacjach płazów, ptaków i ssaków, ze szczególnym naciskiem na wspólny efekt selekcji naturalnej i zdarzeń demograficznych na wzorce zmian MHC w obrębie i pomiędzy populacjami.”

Słuchacze (seniorzy oraz licealiści andrychowskiego LO) w ciszy chłonili wiedzę. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in.:

radny Maciej Kobiela, Prezes Zarządu ABS Banku Spółdzielczego w Andrychowie Małgorzata Matusiak, Przewodniczący Rady Nadzorczej ABS Banku Spółdzielczego Jan Sordyl, Prezes Zarządu Andrychowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej Bogumiła Zaczyn-Sporysz, dyrektor LO w Andrychowie Paweł Mrzygłód, Przewodniczący Rady Programowo-Naukowej UTW Janusz Ślesak. Przed i po inauguracji zainteresowanym osobom rozdawane były deklaracje przystąpienia do Stowarzyszenia „Uniwersytet Trzeciego Wieku w Andrychowie” na rok akademicki 2018/2019.

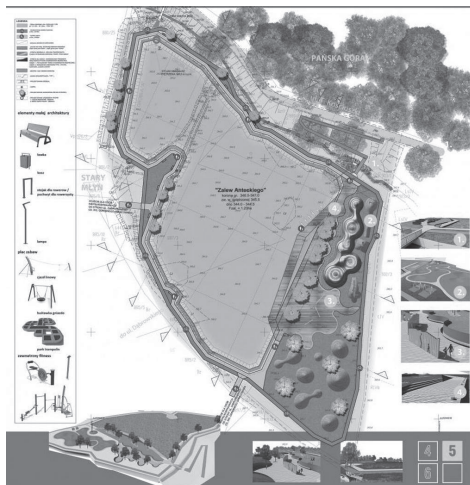
Każda osoba zainteresowana otrzymała program wykładów i zajęć warsztatowych na rozpoczynający się rok. red.

Dwa ważne przetargi

Urząd Miasta w Andrychowie w drugiej połowie października ogłosił dwa przetargi: na przebudowę ul. Tkackiej oraz na zagospodarowanie Pańskiej Góry.

1. Przetarg nieograniczony na zadanie pn.: „Budowa łącznika ul. Tkackiej z drogą krajową DK 52” w ramach zadania pn.: „Koncepcja rozbudowy układu komunikacyjnego w Andrychowie”.
2. Przetarg nieograniczony na zadanie pn.: „Pańska Góra – kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjnej i parkowej w Gminie Andrychów”.

red.

USŁUGI REMONTOWE, WYKOŃCZENIOWE

Paweł Jarzyna

malowanie
kafelkowanie
tapetowanie
gładzie szpachlowe
boazerie
tynki strukturalne
ścianki działowe

☎ 33/432 26 24 ☎ 605 122 052

Serdecznie zapraszamy

Mieszkańców Ziemi Andrychowskiej, Przedstawicieli Zakładów Pracy, Instytucji, Stowarzyszeń
oraz Delegacje wraz z Pocztami Sztandarowymi do wzięcia udziału w uroczystościach

Z OKAZJI OBCHODÓW 100-LECIA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

Przewodniczący Rady Miejskiej w Andrychowie

Roman Babski

Burmistrz Andrychowa

Tomasz Żak

PROGRAM UROCZYSTOŚCI: **11 LISTOPADA** (NIEDZIELA)

godz. 9.30 – Msza Święta w intencji Ojczyzny

w Kościele pw. Św. Macieja Apostoła w Andrychowie

godz. 11.00 – uroczyste złożenie wiązanek kwiatów pod tablicą poświęconą

pamięci żołnierzy Legionów Polskich – przy ul. Rynek 15

godz. 12.15 – poświęcenie oraz odsłonięcie tablicy upamiętniającej hrabiego

Rodryga Romera – przy kaplicy Romerów obok Kościoła w Inwałdzie

godz. 16.00 – koncert pt. „HISTORIE POLSKIEJ PIEŚNI PATRIOTYCZNEJ”

Miejski Dom Kultury, ul. Szewska 7 (wstęp bezpłatny)

godz. 17.00 – Wieczornica Patriotyczna przy ognisku w wykonaniu zuchów i harcerzy

Hufca im. Szarych Szeregów z Andrychowa (Plac Mickiewicza).

Rozpoczęcie przy przystani kajakowej w Parku Miejskim.

ZBIÓRKA POCZTÓW SZTANDAROWYCH I INNYCH UCZESTNIKÓW UROCZYSTOŚCI

godz. 9.10 – przed Kościołem pw. Św. Macieja Apostoła

ok. godz. 9.20 – wejście do kościoła

ok. godz. 10.35 – (po Mszy Świętej) formowanie pochodu na placu przy Plantach

**– włączenie się Szwadronu Ułanów im. 21 Pułku Ułanów Nadwiślańskich
a następnie przemarsz ul. Rynek pod tablicę pamiątkową przed Urzędem
Miejskim w celu złożenia wiązanek kwiatów przez wszystkie delegacje**

ok. godz. 11.30 – rozwiązanie pochodu.

Zakodowana CZWÓRKA

Cyfrowe wyzwania jutra, tak w skrócie można by nazwać wydarzenie, które miało miejsce 19 października 2018 r. w Szkole Podstawowej Nr 4 im. Mikołaja Kopernika w Andrychowie. Zostało ono zorganizowane w ramach Europejskiego Tygodnia Kodowania. Podczas finału – nocy kodowania, zatytułowanej: „Czwórka PROgraMUJE i koduje”, dzieci i młodzież wprowadzeni zostali w świat technologii oraz programowania.

Wieczorne wydarzenie poprzedzone było przygotowywaniem uczniów na lekcjach informatyki oraz dodatkowych, nieodpłatnych zajęciach, do kodowania. Uczyli się szyfrowania gier, quizów. Za pomocą kartonowych klocków, tworzyli kod w grze, a następnie darmową aplikację. Zeskanowane klocki przekształcali w ruch. Taka gra uczyła ich kreatywnego myślenia. Podczas warsztatów, budowali roboty, którymi sterowali z urządzeń mobilnych, na podstawie napisanego wcześniej kodu w darmowym środowisku graficznym. Wydarzenia te mogły się odbyć dzięki grantom uzyskanym przez Stowarzyszenie „Przyjaciele Czwórki” i przekazane w całości placówce w postaci: robotów, tabletów, pomocy oraz gier edukacyjnych Scottie Go.

W trakcie nocy kodowania, która była finałem trzech projektów, uczniowie „czwórki”, prezentowali swoim koleżankom i kolegom, poznaną wcześniej grę Scottie Go oraz robota. Na starcie pojawiło się ok. 92 dzieci w wieku do 10 lat oraz ok. 108 w wieku powyżej 10 lat. Razem w finale uczestniczyło około 200 dzieci, a towarzyszyło im ok. 50 rodziców. W zajęciach uczestniczyli również uczniowie innych, miejskich szkół podstawowych oraz szkół ponadgimnazjalnych. Każdy z dwustu uczestników, podzielonych na dwie grupy wiekowe (dzieci młodsze do 10 roku życia oraz młodzież), otrzymał „paszport kodowania”, upraw-

niający do wizyty w jednej z kilkunastu sal. Podczas pokazu drukarki 3D, odkrywali szeroki wachlarz możliwości w jej zastosowaniu. Mieli także okazję zobaczyć przygotowany przez Pracownię 71 pokaz druku 3D. Prowadzący wprowadził uczniów w środowisko technologii 3D (przyrostowych metod przetwarzania) oraz modelowania obiektów trójwymiarowych. W sali zakodowanego humanisty, dowiedzieli się, że na języku polskim również można kodować. Młodzież zgodnie z wcześniej podanym kodem, przekształcała podane zdania o różnym stopniu trudności na ciąg znaków i kolorów, które tworzyły w ten sposób zakodowane zdania. Najważniejszy uczestnik zakodował zdanie składające się z 16 części mowy. Gra edukacyjna Scottie Go! to innowacyjna gra, w której za pomocą kartonowych klocków uczniowie układają skrypt dla bohatera, następnie skanują ułożony program i za pomocą darmowej aplikacji sprawdzają poprawność komend. W sali „Cody Roby” uczniowie wzięli udział w grze uczącej poprzez zabawę kodowania bez użycia komputera. Uczestnicy prowadzili w parach rozgrywkę, polegającą na sterowaniu robotem za pomocą kart z poleceniami: „idź prosto”, „skręć w lewo”, „skręć w prawo”. Robot poruszał się po planszy zgodnie z instrukcjami. Ozobot w swojej sali, zabrał dzieci w niesamowitą przygodę rysowania, rozwiązywania problemów i pracy grupowej. Za pomocą kolorowych kodów na kartce papieru, dzieci programowały zadania, które wykonał robot. Oprócz wyżej wypisanych sal, uczestnicy korzystali również z: „Zabawy z tablicą interaktywną”, zabawy z udziałem maty kodującej, zagadek, kodowania na kartce papieru, z mapy wyrazów, zabawy z laserem, „lightbot”, z kodowania na macie, programowali w języku Scratch.

W każdej z wymienionych sal, uczestnicy otrzymywali pieczątki, które potwierdzały udział w zabawie. Wypełniony „paszport” uprawniał do wzięcia udziału w losowaniu atrakcyjnych upominków pozyskanych od sponsorów. Miłym zaskoczeniem było to, że w trakcie imprezy uczniowie oraz ich opiekunowie, mogli poczęstować się kanapkami i ciepłymi napojami, przygotowanymi przez pracowników Szkoły. Nocne kodowanie zakończyło się losowaniem upominków i prezentów. W ten sposób 20 osób otrzymało dodatkową, atrakcyjną pamiątkę z finału. Zorganizowane wydarzenie pokazało młodym ludziom, jak dobrą zabawą jest programowanie i kodowanie. Andrychowska „czwórka” na pewno została pomyślnie „zakodowana”, a jej uczniowie, zachęceni do rozwijania kompetencji cyfrowych, które w dzisiejszych czasach są niezbędne. Serdeczne podziękowania należą się członkom Stowarzyszenia „Przyjaciele Czwórki” oraz Dyrekcji i nauczycielom Szkoły Podstawowej Nr 4 w Andrychowie.

Marta Paczyńska

Andrychowska kwesta jest już pełnoletnia

1 listopada po raz 18 na cmentarzu komunalnym w Andrychowie odbyła się kwesta na ratowanie zabytkowych nagrobków. Znamy już jej wstępne wyniki. Będzie rekord! - Mamy 20.962,13zł, ponad 3 euro i 0,25 hrywny. Dziękujemy serdecznie wszystkim darczyńcom! - informuje Ewelina Prus-Bizoń. Przy pięknej, niecodziennej jak na tą porę roku pogodzie kwestowali członkowie TMA, Hufca ZHP Andrychów, licealiści i absolwenci I LO w Andrychowie, Stanica Hucul z Sułkowic, uczniowie SPSK na Brzezince. Akcję wsparł aktor Pan Jan Peszek oraz przedstawiciele samorządu na czele z burmistrzem Tomaszem Żakiem. Przypominamy, że od 2 lat na cmentarzu odbywają się równocześnie dwie kwesty. Oprócz kwesty na ratowanie nagrobków kwestowała również młodzież Związku Strzeleckiego dla Fundacji „Niezlomni”.

JS

Troche historii...

Kwestę zainicjowała harcerka-seniorka dh Aurelia Mikołajko (zmarła w sierpniu 2015r.)

W organizacji pierwszej kwesty pomógł nieżyjący – ówczesny radny i prezes TMA - instruktor ZHP – dh. Aleksander Nidecki.

Dotychczas udało się objąć opieką ponad 20 grobów (w tym grotkę Matki Boskiej – nagrobka rodziny Szafrzańskich, najstarszego odnalezionego pochówku – dr Irmanna Cesarsko – królewskiego lekarza pochowanego wraz z synami Karlem i Otto, odnowienia krzyży żeliwnych, konserwacji płotków andrychowskiej „kowskiej roboty”). Otoczone opieką groby są to groby zapomniane, groby postaci, które wywarły znaczący wpływ na rozwój miasta (nast. nauczycieli, radnych, notariuszy), a także nagrobki zasługujące na uwagę ze względu na szczególne walory historyczne czy estetyczne. Prac porządkowych oraz konserwacyjnych dokonują uczniowie andrychowskich szkół średnich.

Prac konserwatorskich dokonuje Konserwator Zabytków Pani Sylwia Namyślak, członek Towarzystwa Miłośników By-

tomia. Przez pierwsze cztery lata udało się zgromadzić sumę potrzebną do przeprowadzenia gruntownej renowacji piękniejszej rzeźby nagrobnej na naszym cmentarzu- posągu smutnego Anioła z nagrobka Halinki Kuśnierzewskiej, wnuczki dawnego Burmistrza Andrychowa Alfreda Pukalskiego.

Rok później dokonano nasadzenia krzyża z dekoracją secesyjną z kwiatami z grobu Franciszka Zahradnika, a w 2007 r. trwały prace nad renowacją nagrobka słupowego Jadwigi Anteckiej. Do akcji transportu i osuszania pomnika włączyły się osoby prywatne (Pani Małgorzata Byrska) i jedna z andrychowskich firm Rozlewnia wód „Dusik- Matusiak”.

Z zebranych pieniędzy w 2008 r. dokonano gruntownej renowacji nagrobka Franciszka Zahradnika, radnego miejskiego z przełomu wieków. W 2009 roku przeprowadzono renowację nagrobka Marii Zielińskiej zmarłej w 15. wiosnie życia. Konserwacji dokonano ze wsparciem finansowym rodziny. Nagrobek ten pochodzi z lokalnej pracowni kamieniarskiej/rzeźbiarskiej. Pomnik wykazuje cechy charakterystyczne

dla rzeźby ludowej regionu andrychowszczyzny. Takich nagrobków na naszym cmentarzu jest tylko kilka. Z tego właśnie powodu rzeźba zasługuje na szczególną uwagę i opiekę. Na wiosnę 2011 roku rozpoczęła się renowacja najstarszego odnalezionego nagrobka na cmentarzu – płyty dr Irmanna cesarsko-królewskiego lekarza pochowanego wraz z synami Otto i Karlem. W pracach dotyczących osadzenia płyty na specjalnie skonstruowanej kamiennej podmurówce działania TMA wsparła firma ZGK w Andrychowie, która nieodpłatnie wykonała podmurówkę. Zakład Gospodarki Komunalnej w Andrychowie wspiera nasze działania prowadzone na cmentarzu i służy nam nieocenioną pomocą, szczególnie ze strony Pana Prezesa, Pana M. Blocha oraz pracowników cmentarza, nast. Pani Marii Bury.

W 2012 roku na cmentarzu komunalnym przeprowadzono renowację nast. zabytkowych nagrobków: słupowego nagrobka rodziny Piwowarczyków, bezimiennego pochówku z kamiennym krucyfikssem oraz nagrobka znanego andrychowskiego kapelusznika Jaworskiego z figurą Chrystusa Miłosiernego. W 2013 roku odnowio-

ny został bezimienny nagrobek słupowy z kamiennym krucyfiksem pochodzącym z lokalnej, nieznanej pracowni rzeźbiarsko-kamieniarskiej. W 2014 roku do pracowni konserwatorskiej trafiły również 2 nagrobki słupowe: dr Jana Malca, adwokata andrychowskiego, radnego miejskiego i założyciela andrychowskiego gniazda Towarzystwa Gimnastycznego Sokół w Andrychowie (w 2013 r. przypadała 110. rocznica założenia tej patriotycznej organizacji) oraz CK radcy sądu krajowego – Franciszka Ksawerego Homme, także działacza społecznego w naszym mieście. Tego typu nagrobki są na andrychowskim cmentarzu rzadkością. Nagrobek dr Malca powrócił odrestaurowany w 2013 r. na andrychowski cmentarz. Nagrobek Homme został odrestaurowany rok później. W 2015 r. odnowione zostały: nagrobek Marcelego Beranka, pochowanego wraz z rodziną – radnego, wiceburmistrza, działacza OSP oraz innych dawnych stowarzyszeń oraz Pomnik Nieznanego Żołnierza. Dwie płyty z tego nagrobka pierwotnie były ułożone w Kaplicy Św. Floriana przy Rynku. Podczas II wojny światowej zdemontowane i uratowane przed zniszczeniem przez grabarza Józefa Grzędziela. Odbywało się to z narażeniem życia całej Jego rodziny. Po wojnie płyty zostały wmurowane w tzw. Pomnik Nieznanego Żołnierza. Na płytach widnieją nazwiska andrychowian i okolicznych mieszkańców, którzy bronili Ojczyzny podczas I wojny światowej. W pracach związanych z liternictwem nieocenioną pomocą był andrychowianin, który zażytył sobie anonimowości. Przeprowadził on renowację napisów za darmo.

W 2016 r. dokonano rekonstrukcji unikatowego w formie nagrobka CK urzędnika sądowego, pochowanego w 1885 r. Uni-

katowość tej formy polega na tym, że na starej części cmentarza odnalezione zostały tylko dwa tego typu nagrobki w formie wysokiej płyty nagrobnej umieszczonej na niewielkim postumencie.

Od 2016 roku prowadzone są prace dot. wykonania inwentaryzacji oraz sporządzenia szczegółowego kosztorysu wraz ze wskazaniem kolejnych etapów prowadzenia prac konserwatorskich zabytkowego grobowca rodziny Horuntherów/Chlebowskich.

Obok Kaplicy Koświtzkich jest to jedyna taka forma grobowa na naszym cmentarzu. Obiekt wymaga natychmiastowego podjęcia prac zabezpieczających. Odnowienie grobowca rodziny Horuntherów i Chlebowskich byłoby okazją do przypomnienia zasług Pana Antoniego Chlebowskiego. Andrychowskiego poczmistrza w latach 1899-1939, także radnego i kasjera gminy i miasta Andrychów, dyrektora i przewodniczącego Stowarzyszenia oszczędności i pożyczek w Andrychowie, członka wydziału czytelnicy urzędniczej w Andrychowie, członka Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, działacza społecznego – skarbnika i długoletniego prezesa Czytelni mieszczkańskiej, prezesa i członka honorowego Katolickiego Stowarzyszenia „Ochronka”. Grobowiec ma dokładne 106 lat. Został zaprojektowany i wybudowany przez Karola Korna z Bielska. Korn pochodził z Wadowic. W Andrychowie zaprojektował dom Felixa w Rynku (tzw. Dom Partii), Synagogę oraz kaplicę grobową dla Horuntherów, w której spoczął A. Chlebowski wraz z pierwszą żoną Otylią z Horuntherów, drugą żoną Agnieszką z Orkiszów oraz jej rodziną. TMA poszukuje możliwości pozyskania na renowację środków z innych źródeł niż kwesta. Niedawno, 18 października

br. Poczta Polska obchodziła swoje 460 urodziny!

W tym roku podjęto decyzję o zdemontowaniu pomnika słupowego zwieńczonego krucyfiksem, który znajdował się na terenie 2 kwatery. Nagrobek znacząco przeżył się i prawdopodobnie było jego zniszczenie. Zdemontowany czeka na swoją kolej w pracowni konserwatorskiej.

Wszystkie zaprezentowane prace są możliwe tylko dzięki hojności mieszkańców odwiedzających groby swoich bliskich 1 listopada na cmentarzu komunalnym.

Przed nami 100. rocznica odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Józef Piłsudski pisał: „Naród, który traci pamięć przestaje być Narodem – staje się jedynie zbiorem ludzi, czasowo zajmujących dane terytorium.” Andrychowianie pokazują, że nie tracą pamięci. Ja, Ty, który czytasz te słowa - nie jesteśmy tylko zbiorowością zamieszkującą naszą Małą Ojczyznę.

Za to, że obdarowujecie nas swoimi datkami, za to, że ktoś przychylnie patrzy na nasze działania i pozwala nam spokojnie pracować, za to, że ktoś poświęca swój prywatny czas i pełni kwestarski dyżur, za to, że każdego roku znajduje się ktoś, kto drukuje dla nas naklejki, pyta... czy może ja coś wspomóc... dziękuję ja, która stara się ogarniać organizacyjnie prace prowadzone w trakcie całego roku – Dziękuję!

Ewelina Prus-Bizoń

Kronika policyjna

Kolumbijski przestępca narkotykowy zatrzymany w Kętach

10 października 2018 r. dzielnicowi z Komisariatu Policji w Kętach zatrzymali 48-letniego obywatela Kolumbii, poszukiwanego przez oświęcimski sąd za przestępstwa narkotykowe.

Do zatrzymania poszukiwanego doszło w Kętach, kiedy dzielnicowi patrolowali rejon służbowy. Tuż po godzinie 18.00 na chodniku biegnącym wzdłuż ulicy Kościuszki, zauważyli mężczyznę rysopisem odpowiadającemu poszukiwanemu 48-letniemu Kolumbijczykowi. W związku z powyższym, policjanci zachowując względy bezpieczeństwa, najpierw wylegitymowali mężczyznę, a następnie po uzyskaniu potwierdzenia z policyjnej bazy danych osób poszukiwanych, dokonali jego zatrzymania. Mężczyzna trafił do pomieszczeń dla osób zatrzymanych oświęcimskiej komendy Policji. Był poszukiwany od kilku miesięcy za przestępstwa narkotykowe. 11 października w godzinach przedpołudniowych 48-latek trafił do jednego z zakładów karnych.

Źródło: KPP w Oświęcimiu

Do szpitala trafił 19-latek z podejrzeniem zatrucia amfetaminą

9 października 2018 roku Komisariat Policji w Andrychowie został poinformowany, że na Szpitalny Oddział Ratunkowy w Wadowicach trafił 19-letni mieszkaniec gminy Andrychów z podejrzeniem zatrucia amfetaminą.

W związku ze zgłoszeniem w sprawę zaangażowani zostali andrychowski kryminalni, którzy w wyniku podjętych czynności ustalili pięć osób mających związek z tą sprawą. Czterej mężczyźni w wieku od 19 do 27 lat i 19-letnia kobieta zostali zatrzymani i trafili do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych. Policjanci ustalili, że pokrzywdzony spotkał się z kolegą i koleżanką, którzy przynieśli zdobyty wcześniej narkotyk i po jego zażyciu zaczął się źle czuć. W trakcie prowadzonych czynności śledczy ustalili również dwie osoby, które wprowadziły do obrotu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, substancje chronione ustawą. Podczas przesłuchania miejsc zamieszkania zatrzymanych osób, u 19-latki mundurowi ujawnili i zabezpieczyli około 1,22 gramów amfetaminy, natomiast u 27-latka około 0,83 gramów marihuany.

19-letniemu mieszkańcowi gminy Andrychów i 19-letniej kobiecie i mężczyźnie, mieszkającym na terenie gminy Kęty przedstawiono zarzut posiadania środków odurzających (art. 62 UPN), natomiast 20 i 27-latkowi z terenu gminy Andrychów zarzut udzielania narkotyków w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (art. 59 UPN). O losie całej piątki zdecyduje Sąd.

Podwójny gaz na stacji paliw w Zatorze

12 października 2018 r. w Zatorze policjanci zatrzymali 22-letnią mieszkankę Zatora, podejrzaną o prowadzenie samochodu pod wpływem środków odurzających oraz posiadanie amfetaminy. Popełnione przestępstwa wyszły na jaw podczas interwencji Policji, związanej z awanturą na stacji paliw, którą wszczęła 22-latka. W piątkowe przedpołudnie policjanci z zatorskiego komisariatu Policji zostali wezwani przez personel jednej ze stacji paliw w Zatorze, w związku z awanturą, którą wszczęła jedna z klientek.

W trakcie przeprowadzanej interwencji funkcjonariusze od razu dostrzegli dziwne zachowanie 22-letniej mieszkanki Zatora, która sprawiała wrażenie osoby będącej pod wpływem środków odurzających.

W związku z faktem, iż kobieta na stację paliw przyjechała swoim samochodem, policjanci poddali ją badaniu stanu trzeźwości, które nie wykazało alkoholu. Następnie przy użyciu testera narkotykowego przeprowadzili badanie śliny kobiety. To badanie potwierdziło spostrzeżenia funkcjonariuszy, że 22-latka znajduje się pod wpływem środka odurzającego. Dodatkowo podczas przeszukania pojazdu kobiety policjanci znaleźli woreczek z niewielką ilością białego proszku, który okazał się amfetaminą. Kobiecie została także pobrana krew do badań na zawartość środków odurzających. Za kierowanie pojazdem pod wpływem środka odurzającego grozi kara do 2 lat pozbawienia wolności, natomiast za posiadanie narkotyków grozi kara do 3 lat pozbawienia wolności.

Źródło: KPP Oświęcim

Zmęczenie kierowcy przyczyną wypadku w Bulowicach

17 października 2018 r. o godzinie 6.40 w Bulowicach na ulicy Krakowskiej /DK 52/ doszło do zdarzenia drogowego. Jak wynika ze wstępnych ustaleń policjantów kierowca Alfa Romeo wracał do domu po nocnej zmianie.

Jak wstępnie ustalili policjanci 26-letni mieszkaniec gminy Wieprz, kierując samochodem marki Alfa Romeo, zjechał na przeciwny pas ruchu, gdzie zderzył się z samochodem marki Citroen, którym kierowała 31-letnia mieszkanka Andrychowa, w którą z kolei uderzył jadący za nią samochód marki BMW, którym kierował 65-letni mieszkaniec Andrychowa. Do szpitala Pogotowie Ratunkowe na badania przewiozła 18-letnią córkę kierowcy BMW. W miejscu zdarzenia wprowadzony był ruch wahadłowy do około godziny 9.30

Policjanci ponownie przypominają, że za kierownicą najważniejszy jest zdrowy rozsądek. Wielu kierowców lekceważy zagrożenie jakie stwarza siadanie za kierownicę po nieprzespanej nocy. Jeśli kierowca zdaje sobie sprawę, z tego, że jest przemęczony, powinien przerwać jazdę i choć chwilę odpocząć. Kiedy dojdzie do wypadku konsekwencje mogą być o wiele poważniejsze niż nieznaczne wydłużenie czasu jazdy.

Źródło: KPP Oświęcim

Kęty. Policjanci poszukują skradzionego Renault Clio IV oraz sprawcy jego kradzieży

Policjanci z Komisariatu Policji w Kętach poszukują sprawcy kradzieży samochodu marki Renault Clio IV koloru białego, rocznik 2013. Pojazd został skradziony w nocy z 16/17 października 2018 r. z parkingu na Osiedlu Wyszyńskiego w Kętach, gdzie pozostawił go mieszkaniec Kęt.

Policjanci poszukują sprawcy kradzieży, jednakże zwracają się również z apelem o kontakt z Policją do osób, które posiadają informacje mogące pomóc w ustaleniu jego personaliów, bądź miejsca ukrycia pojazdu. W takim przypadku prosimy o kontakt z najbliższą jednostką Policji. Zapewniamy anonimowość.

Źródło: KPP Oświęcim

Nie unikną kary, o ich losie zdecyduje Sąd

15 i 18 września 2018 roku andrychowski komisariat został poinformowany o kradzieży z włamaniem do placówek handlowych, do których doszło w centrum Andrychowa.

W pierwszym przypadku sprawcy skradli odzież o wartości ponad 1435 złotych, natomiast w drugim zostali spłoszeni przez alarm, który uruchomili w trakcie próby wejścia do budynku. Z uwagi na charakter sprawy do czynności włączyli się policjanci Wydziału Kryminalnego, którzy w wyniku podjętych działań ustalili sprawców przestępstwa.

19 września andrychowscy śledczy zatrzymali 16-letniego mieszkańca gminy Andrychów. Drugi ze sprawców wpadł w ręce stróżów prawa 19 października, 18-latek ukrywał się przed organami ścigania m.in. z uwagi na fakt, że miał zasądzony zakład poprawczy, w którym będzie przebywał do czasu ukończenia 21 roku życia. Zatrzymani w trakcie przesłuchania przyznali się do zarzucanych im czynów i złożyli na tę okoliczność stosowne wyjaśnienia. 18-latek usłyszał zarzut usiłowania włamania i kradzieży z włamaniem. W przypadku 16-latka sprawa została skierowana do Sądu Rodzinnego i Nieletnich celem podjęcia decyzji co do ewentualnego zastosowania środków przewidzianych w Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Źródło: KPP Wadowice

Trwają poszukiwania sprawcy kradzieży z włamaniem do jubilera

Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Oświęcimiu prowadzą intensywne poszukiwania sprawcy, który dokonał kradzieży z włamaniem do sklepu jubilerskiego znajdującego się na Małym Rynku w Oświęcimiu, przy użyciu skradzionego Fiata Uno.

Do zdarzenia doszło w nocy 23/24 października 2018 r. tuż przed godziną 2.00. Sprawca, wykorzystując skradziony na terenie Oświęcimia samochód marki Fiat Uno, wjechał w witrynę sklepu, a następnie dokonał kradzieży szkatułki z wzornikami złotych obrączek. Po zdarzeniu na ulicy Zaborskiej sprawca porzucił, a następnie podpalił pojazd, który wykorzystał do włamania. Płonący pojazd ugasili strażacy. Policjanci natychmiast wszczęli penetrację terenu w poszukiwaniu sprawcy. Informacje o zdarzeniu przekazano do innych jednostek Policji. Osoby, które były świadkami zdarzenia proszone są o kontakt z Policją pod numer 33 847 52 80. Zapewniamy anonimowość.

Źródło: KPP Oświęcim

Potrącenie pieszego w Kętach

23 października 2018 r. o godzinie 18:35 w Kętach w rejonie skrzyżowania ulic Sobieskiego z Żeromskiego doszło do potrącenia pieszego.

Jak wstępnie ustalili policjanci 20-letni mieszkaniak Kęt, kierując samochodem marki Ford Fokus w rejonie przejścia dla pieszych potrącił lusterkiem 59-letniego mieszkańca Kęt, który upadł na jezdnię doznając urazu głowy. Pogotowie Ratunkowe przewiozło nieprzytomnego mężczyznę do szpitala skąd został przetransportowany karetką do jednego z krakowskich szpitali. W trakcie dalszego postępowania policjanci ustalą dokładne okoliczności tego wypadku drogowego.

Źródło: KPP Oświęcim

Blisko 27 litrów krwi zebrano w naszym województwie

W ramach XI edycji kampanii „Zbieramy Krew dla Polski” podczas 5 zbiórek krwi na terenie województwa małopolskiego jego mieszkańcy oddali blisko 27 litrów krwi. W całej Polsce dzięki kampanii realizowanej przez Grupę Muszkieterów, która zarządza sieciami Intermarché i Bricomarché, wraz z Polskim Czerwonym Krzyżem zebrano blisko 1.200 litrów życiodajnego płynu.

Od maja do września 2018 r. wyspecjalizowane krwiobusy Regionalnych Centrów Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa stacjonowały na parkingach przed sklepami Intermarché i Bricomarché w całej Polsce. W 106 miastach 15 polskich województw przeprowadzono aż 129 zbiórek krwi. Akcją towarzyszyły także liczne konkursy, pokazy straży pożarnej i ratownictwa medycznego oraz pokazy udzielania pierwszej pomocy.

W województwie małopolskim odbyło się łącznie 5 akcji promujących honorowe krwiodawstwo, połączonych z poborem krwi, podczas których zgłosiło się łącznie prawie 100 chętnych, a blisko 60 osób oddało krew. Tegoroczna zbiórka w województwie małopolskim odbyła się w następujących miastach: Andrychowie, Brzesku, Libiążu, Miechowie oraz Wieliczce.

Najlepsze wyniki w województwie osiągnęły:

Andrychów (Intermarché) – zebrano 11,7 litra krwi od 26 dawców
Wieliczka (Intermarché) – zebrano 5,4 litra krwi od 12 dawców
Brzesko (Intermarché) – zebrano 4,5 litra krwi od 10 dawców

Od 2008 r. Grupa Muszkieterów i Polski Czerwony Krzyż w ramach kampanii zebrali łącznie blisko 16 000 litrów krwi od ponad 35 000 dawców. Pozwoliło to na przeprowadzenie wielu zabiegów i operacji ratujących życie w lokalnych szpitalach. red.

Działają nowe numery telefonów w Komisariacie Policji w Andrychowie

Komenda Powiatowa Policji w Wadowicach informuje, że od 26 października 2018 roku w KP w Andrychowie działają nowe numery telefonów, pozwalające na bezpośrednie połączenie z sieci miejskiej, a także nowe adresy e-mail.

Oficer Dyżurny: 33 875 09 00

Pomocnik Dyżurnego: 33 875 09 01

Sekretariat Główny: 33 875 09 06

Recepcja: 33 875 09 10

Wydział Kryminalny: 33 875 09 12

Rewir Dzielnicowych: 33 875 09 19

Zespół Wykroczeń: 33 875 09 03, 33 875 09 02

Samodzielne stanowisko ds. Patologii i Nieletnich: 33 875 09 09

Zespół Dyżurnych: dyzurni_kp_andrychow@kk.policja.gov.pl

Sekretariat KP: kp-andrychow@wadowice.policja.gov.pl

Źródło: KPP w Wadowicach

15 lat z Jadwigą

To już 15 lat odkąd Zespół Szkół nr 2 w Andrychowie przyjął na patrona szkoły św. Jadwigę Królową. 12.10.2018 r. odbyły się uroczystości związane z jubileuszem. Msza Święta koncelebrowana przez proboszcza księdza prałata Stanisława Czernika oraz katechetę ks. Dariusza Pawlusa rozpoczęła święto szkoły.

Uroczystość uświetnili swoją obecnością: dyrektor delegatury Kuratorium Oświaty pani Maria Nitka, wicestarosta powiatu wadowickiego pan Andrzej Górecki, dyrektor MCDN w Oświęcimiu pani Jolanta Adamczyk, dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Krystyna Rajs oraz prof. Andrzej Nowakowski.

Dyrektor szkoły, Grażyna Gwoździwicz powiedziała m.in.:

„Nasza szkoła za patrona wybrała kobietę, która, pokazała jak żyć w trudnych czasach, jak służyć umiłowanej ojczyźnie i jak dla niej oddać najcenniejszą rzecz – samego siebie. Patrząc na naszą Szkołę jako na miejsce otwierające Wam jasne perspektywy na przyszłość. Podejmujcie codziennie właściwe decyzje i pozwólcie rozwijać nam, nauczycielom, swoje talenty i twórcze pasje. 13 października 2003 r. odbyło się uroczyste nadanie szkole patrona – św. Jadwigi Królowej. Uroczystość połączona została z poświęceniem nowego sztandaru oraz odsłonięciem obrazu patronki. Uroczystość uświetnili swą obecnością przedstawiciele władz oświatowych, przedstawiciele starostwa, gminy Andrychów, dostojnicy kościoła, dyrektorzy zaprzyjaźnionych szkół, nasi absolwenci, uczniowie i ich rodzice. Autorką obrazu św. Jadwigi Królowej jest Aneta Wiktor – absolwentka ASP w Krakowie, natomiast fundatorem obrazu jest ks. z parafii św. Macieja w Andrychowie St. Wójcik. Oprawę obrazu wg projektu księdza proboszcza parafii św. Macieja prałata Stanisława Czernika wykonał i ufundował pan Józef Smaza – stolarz andrychowski, nauczyciel zawodu uczniów naszej szkoły. Obraz można podziwiać zazwyczaj na pierwszym piętrze naszej szkoły

ale specjalnie na tę uroczystość przynieśliśmy go do Państwa.” Młodzież przygotowała apel, który przybliżył postać Patronki. Święta Jadwiga została pokazana w dwóch perspektywach: XIV i XXI w., co udowodnia, że wartości, którymi się kierowała, są bliskie współczesnemu człowiekowi.

Źródło: ZS Nr 2 w Andrychowie

Wrocław gości uczniów z Kaczyny

Zostańmy jeszcze... – to najczęstsza prośba, jaką słyszeli nauczyciele od uczestników dwudniowej wycieczki do Wrocławia – miasta ogłoszonego w roku 2016 Europejską Stolicą Kultury. Wyjazd zorganizowany został w dniach 3–4 października przez Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kaczynie dla swoich uczniów.

W pierwszym dniu wyjazdu zwiedzaliśmy Wrocław, spacerując urokliwymi uliczkami Starego Miasta, a następnie odwiedziliśmy “Kolejkowo” – największą w Polsce makietę z miniaturowymi pociągami i budowlami. Drugi dzień był spotkaniem z egzotycznymi i niesamowitymi mieszkańcami wrocławskiego Zoo i Afiarium. Największym zainteresowaniem cieszyły się hipopotamy, rekiny, żyrafy, lwy, małpy oraz wielobarwne motyle. Podziw wzbudziły również egzotyczne ryby i stworzenia morskie, które oglądaliśmy w ogromnych akwariach i przeszkłonym tunelu. Trzeba przyznać, że wrocławskie Zoo jest nie tylko jednym z najstarszych, ale i najciekawszych ogrodów zoologicznych w Polsce. Dla większości uczniów dużą atrakcją był nocleg w hotelu w gronie przyja-

ciół, z dala od domu i bliskich. Niektórzy doświadczili tego po raz pierwszy. Tym bardziej uczniowie są wdzięczni i dziękują andrychowskiemu Stowarzyszeniu “Razem-Zawsze” i jego darczyńcom za ufundowanie przejazdu oraz pokrycie kosztów wycieczki naszym wychowankom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. W drodze powrotnej wszyscy zgodnie stwierdziliśmy, że był to emocjonujący, niezapomniany wyjazd i że..... liczymy na więcej. Do swoich domów, oprócz zakupionych pamiątek, dowieźliśmy багаż radosnych przeżyć i wspomnień. Wygląda na to, że uczniowie z Kaczyny zasmakowali w wyjazdach i snują plany kolejnych eskapad.

T.K.

„Chcę nadal szaleć!”

Płakałam tego wieczoru – tuż po rozmowie z Małgosią, która zadzwoniła do mnie z prośbą. Chciała abym napisała o niej kilka słów dla Fundacji „Promyczek”...

„Wiesz, napisz tak łagodnie bez tych wszystkich specjalistycznych nazw (...).”

Wydawało mi się to wtedy za trudne. Niepotrzebnie.

Jest wspaniała, kocha i jest kochana. Niezwykła, wrażliwa, pomysłowa, lubiana, zwariowana, oryginalna, uśmiechnięta, piękna. Matka. Żona. Cóрка. Dobry człowiek. Chora... To cholerstwo niszczy ją od środka! Nieopisany ból! Ale osłabione jest wyłącznie jej ciało. Nie pyta: dlaczego ja?! Ja pytam. Walczy! Liczne wyjazdy do Katowic (i nie tylko), specjalna dieta, itp., pochłaniają większość oszczędności. Leczenie w Warszawie to jej (nasza) ogromna nadzieja!

Proszę o pomoc dla Gosi. Chcę aby żyła. Dajmy jej życie. Ona chce jeszcze w życiu zaszaleć! Wierzy. Wierzymy! Modlitwa daje jej ukojenie... wysłuchaj jej Panie!

Moi Drodzy – znajomi i nieznajomi – poniżej widzicie Małgosię. Autorem fotografii jest nasz dobry znajomy Jarek... ultraczulý facet. Poprosiłam go aby napisał parę zdań o tym, jak przebiegała ta niezwykła sesja, jak odebrał wtedy Gosię i jakie towarzyszyły mu emocje podczas tego spotkania. I to był dobry pomysł...

Z Małgosią spotykam się co jakiś czas. Zawsze w biegu. Jest pełna życia, inicjatyw, pomysłów. Kilka dni temu odebrałam od niej telefon. Prosiła mnie o sesję zdjęciową inną niż wszystkie, które do tej pory robiłam... Wtedy dowiedziałem się o jej problemach ze zdrowiem. Fotografując – bardzo często patrzę ludziom w oczy. Widzę, nie będąc widzianym. Oczy mówią wszystko o człowieku. Widać w nich często nudę, obojętność, szczęście, miłość, rozpacz, radość, zmęczenie, pewność siebie... To co zobaczyłem w oczach Małgosi podczas sesji dla Fundacji „Promyczek” (ale też po prostu dla niej) było zupełnie inne. Jej oczy kurczowo trzymają się światła, są pełne nadziei, odwagi, życia, chęci działania! Jest w nich jednak promyk niepewności, zadumy, troski o siebie i najbliższych. Sprawmy razem, by zniknął i nigdy się już w nich nie pojawił!

Sprawmy. Dziękuję.

/koleżanka Małgosi, Beata/

Zarząd Fundacji „Promyczek” dołącza się do Apelu. Zwracamy się do Was o pomoc finansową na rzecz Małgorzaty Lechowicz.

Wpłaty na konto:

Fundacja „Promyczek”

ul. Starowiejska 17 a, 34-120 Andrychów

Nr konta Bank PEKAO S.A.: **09 1240 4197 1111 0010 6576 5925**

Tytułem: **Pomoc Małgorzaty Lechowicz**

bliżej kultury

KULTURALNY ROZKŁAD JAZDY LISTOPAD/GRUDZIEŃ

MDK W ANDRYCHOWIE, ul. Szewska 7
Tel.: 33 875 31 05, 512 442 918, 530 474 008
mdk@kultura.andrychow.eu

9.11 (piątek) godz. 19.00

KONCERT „Stare Dobre Małżeństwo”

Zespół wyrósł z kręgów studenckich, zaczęli jako duet męskich głosów i gitar. Byli to Krzysztof Myszkowski oraz Andrzej Sidorowicz. Ci dwaj panowie grali ze sobą w szkole średniej, a później na studiach. Pierwszemu kibicowali studenci z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, drugiemu zaś Politechniki. Na jednym z akademickich występów zapowiadający chłopaków spiker pierwszy raz określił ich jako Stare Dobre Małżeństwo, powiedział tak, gdyż uważał, że oni znają się i grają ze sobą tak długo, że można przypisać im taką etykietę. Etykieta na początku była wspomnianą anegdotą, lecz później przerodziła się w nazwę zespołu, która, jak wiemy, przetrwała do dzisiaj.

Soczyste i aromatyczne brzmienie formacji zapewnia niebanalny zestaw instrumentów wykorzystywanych podczas recitali. Uwagę słuchaczy na przeszło dwie godziny przykuć powinny m.in.: gitary 6 i 12 strunowe oraz niepowtarzalne brzmienie harmonijki ustnej.

Skład zespołu:

Krzysztof Myszkowski – gitary, śpiew, harmonijka

Roman Ziobro – gitary basowe

Maciej Knop – gitary, śpiew

Ceny biletów: 90 zł (sala widowiskowa, rzęd 1 – 10),

80 zł (sala widowiskowa, rzęd 11 – 18), 70 zł (balkon)

Sprzedaż biletów: MDK w Andrychowie, ul. Szewska 7, tel.: 33 875 31 05, 512 442 918, 530 474 008.

Bilety online: www.kultura.andrychow.eu, www.kupbilecik.pl

11.11 (niedziela) godz. 16.00

KONCERT „Historia polskiej pieśni patriotycznej”

Polskie pieśni patriotyczne od zarania związane były z ważnymi wydarzeniami historycznymi, bitwami, powstaniami. Wyrażały umiłowanie Ojczyzny i wzywały do służby na jej rzecz, poświęcenia i nawet złożenia ofiary życia. Pieśni te stanowią niezwykle dziedzictwo muzyczne i historyczne, które obok ich wykonania będzie stanowić treść wypełniającej koncert narracji prowadzącego.

Wykonawcy:

Janusz Kohut – fortepian, instrumenty klawiszowe,

Joanna Korpiela-Jatkowska – śpiew

Urszula Mizia – wiolonczela, prowadzenie.

Koncert z cyklu „Muzyka dla wszystkich” zorganizowany przez Bielskie Towarzystwo Muzyczne w ramach programu Kultura Dostępna dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Wstęp wolny.

Bezpłatne zaproszenia do odbioru: MDK w Andrychowie, ul. Szewska 7, tel.: 33 875 31 05, 512 442 918, 530 474 008.

16.11 (piątek) godz. 15.00

Wystawa prac plastycznych Ogniska Pracy Pozaszkolnej w Andrychowie

27.11 (wtorek) godz. 17.00

„Takie chwile jak te...” – Wieczorek taneczny dla Seniorów... i nie tylko

W ten jesienny listopadowy wieczór zapraszamy Wszystkich na zabawę taneczną, przy której powróci wspomnień czar... Czekaj na Wszystkich aromatyczna kawa, herbata, oraz gorący poczęstunek.

Cena biletów: 25 zł

Zapisy i sprzedaż biletów: MDK w Andrychowie, ul. Szewska 7, tel.: 33 875 31 05, 512 442 918, 530 474 008.

29.11 (czwartek) godz. 17.00

„Długofalowe planowanie na rzecz jakości życia seniorów w Andrychowie”

Wykład otwarty Stowarzyszenia „Uniwersytet Trzeciego Wieku w Andrychowie” poprowadzi mgr Anna Miodyńska

2.12 (niedziela) godz. 10.00

Mikołajkowy Turniej Szachowy

Organizator: Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Andrychowie

4.12 (wtorek) godz. 17.00

Spektakl baletowy „Królewna Śnieżka”

Spektakl na motywach Baśni Braci Grimm w wykonaniu Royal Lviv Ballet (Artyści i Luminarze Lwowskiego Narodowego Akademickiego Teatru Opery i Baletu im. Salomei Kruszelnickiej razem z Międzynarodowym Teatrem Baletu „Premiera”)

Spektakl w wykonaniu Royal Lviv Ballet to jedna z najpiękniejszych i najbardziej znanych bajek, w baletowym wykonaniu. Losy dobrej i pięknej, lecz niestety znienawidzonej przez złą macochę Śnieżki oraz siedmiu wesołych krasnali dostarczają dzieciom niezapomnianych emocji.

Niezwykła i wzruszająca opowieść, za sprawą Artystów i Luminarzy Lwowskiego Narodowego Akademickiego Teatru Opery i Baletu im. Salomei Kruszelnickiej razem z Międzynarodowym Teatrem Baletu „Premiera” błyszczą na scenie. Piękne kostiumy, scenografia i mistrzowskie wykonanie od zawsze porywa i zachwycia widzów na całym świecie.

Ceny biletów: 60 zł (sala widowiskowa, rzęd 1 – 10),

50 zł (sala widowiskowa, rzęd 11 – 18, balkon).

Sprzedaż biletów: MDK w Andrychowie, ul. Szewska 7, tel.: 33 875 31 05, 512 442 918, 530 474 008.

Bilety online: www.kultura.andrychow.eu, www.kupbilecik.pl

Program placówek wiejskich CKiW

Wiejski Dom Kultury w Inwałdzie

Tel. 33 432 26 12

inwald@kultura.andrychow.eu

28.11 (środa) godz. 9.00

IV Konkurs Rysunku i Malarstwa „PLAMĄ I KRESKĄ – szukamy teatru”

Impreza ma charakter otwarty, kierowana jest do dzieci w wieku od 9 do 12 lat oraz młodzieży w wieku od 13 do 16 lat.

Wiejski Dom Kultury w Zagórniku

Tel. 33 875 47 29

zagornik@kultura.andrychow.eu

10.11 (sobota) godz. 16:00 – 20:00

Bal Seniora

Bal organizowany z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Andrychowie oraz Centrum Kultury i Wypoczynku w Andrychowie | Wiejski Dom Kultury w Zagórniku.

23.11 (piątek) godz. 9.30 – 14:00

Dzień Pluszowego Misia

Warsztaty biblioteczne dla dzieci z przedszkola oraz zerówki ZSS w Zagórniku. Zabawy i zajęcia plastyczne organizowane z okazji Dnia Pluszowego Misia.

Wiejski Dom Kultury w Targanicach

Tel. 33 875 12 25

targanice@kultura.andrychow.eu

17.11 (sobota) godz. 19.00

Wieczorek Taneczny dla dorosłych

Impreza organizowana przez Zespół Szkół Samorządowych w Targanicach.

21.11 (środa) godz. 13.30

Warsztaty ceramiczne dla dzieci i młodzieży

W programie: tworzenie form użytkowych z gliny ceramicznej – formowanie kubków, misek itp.

5-30.11

XII Międzybiblioteczny Konkurs Plastyczny pt.: „Mogę czytać po polsku”

Impreza organizowana przez Zespół Szkół Samorządowych w Targanicach.

7.12 (piątek) godz. 9.00

XXVI Konkurs Recytatorski Poezji Religijnej im. Jana Fajawy

Konkurs adresowany jest do dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym i młodzieży gimnazjalnej z naszego regionu. Przesłuchania i warsztaty recytatorskie dla grup wiekowych I - II rozpoczną się o godz. 9.00, natomiast dla grup wiekowych III - IV o godz. 11.30 i będą przebiegać według kolejności ustalonej przez Organizatora.

Termin składania wypełnionych kart zgłoszeń **do 30 listopada 2018 r. w WDK w Targanicach lub CKiW w Andrychowie.**

SPEKTAKL BALETOWY NA MOTYWACH BAŚNI BRACI GRIMM

 więcej...

MDK Andrychów | 4 grudnia, godz. 17.00

UWAGA RODZICE! Macie dziecko, które kocha śpiewać?

Śpiewa w łazience, w kuchni, podczas śniadania, obiadu, kolacji... idąc na spacer z psem, kotem, bratem siostrą, w drodze do szkoły... ze szkoły... na zakupach... po prostu wszędzie!

Koniecznien zapiszcie je na warsztaty wokalne organizowane w Miejskim Domu Kultury.

Szczegółowe informacje: 33 875 3105, 512 448 918
mdk@kultura.andrychow.eu

 więcej...

HISTORIA POLSKIEJ PIĘŚNI PATRIOTYCZNEJ

- JANUSZ KOHUT – FORTEPIAN, INSTRUMENTY KŁAWISZOWE
- JOANNA KORPIELA-JATKOWSKA – ŚPIEW
- URSZULA MIZIA – WIOŁONCZELA, PROWADZENIE KONCERTU

**WSTĘP
WOLNY**

11 LISTOPADA (NIEDZIELA) GODZ. 16.00
MIEJSKI DOM KULTURY W ANDRYCHOWIE, UL. SZEWSKA 7

Dobrych serc nie brakuje

Patrząc za okno, chciałoby się napisać, że tegoroczne lato nie chce się z nami pożegnać. No tak, pogoda w ten październikowy czas nas rozpieszcza. Gdyby nie złoto-brązowe liście na drzewach i pod stopami, wielu z nas, zapomniałoby, że to jesień w pełni. Odpoczywamy, spacerujemy, zwiedzamy.

Korzystamy z dobrego czasu, bo już niebawem zima zagości na dobre w naszych ogrodach, wsiach, mieście. Jest to piękna pora roku, ale równocześnie zagrażająca zdrowiu, a nawet życiu wielu osób, z którymi spotykamy się na co dzień. Na szczęście są ludzie dobrych serc. Tacy, dla których niesienie pomocy bliźniemu, sprawia wiele satysfakcji. Robią to zupełnie za darmo. Niejednokrotnie dokładając ze swoich „kieszoni”. Lubią to, bo mają ogromne serca. Osobami tymi są wolontariusze. W zeszłym roku wolontariusze z Zespołu Szkół Samorządowych w Zagórniku, zorganizowali zbiórkę najpotrzebniejszych rzeczy dla bezdomnych ze Schroniska w Andrychowie. W tym roku pomoc ta nabrała gigantycznych rozmiarów. - Nie spodziewaliśmy się, że będzie tak duże zapotrzebowanie. Wszystko udało się zorganizować jedynie dzięki pracy wolontariuszy, ogromnej pomocy Fundacji „Aktywni My” i pracowników OPS w Andrychowie – mówią panie: Ewa Kurzeja, Marzena Michniewicz-Bąk, Dorota Rokowska-Gunia oraz Agata Sztuka, opiekunki szkolnego wolontariatu. Jak to się wszystko zaczęło? Otóż pracownicy OPS w Andrychowie przekazali listę zapotrzebowań ubogich rodzin w naszej gminie. Koordynatorem tego przedsięwzięcia ze strony OPS był pan Rajmund Gunia. Grupa wolontariatu ze szkoły w Zagórniku, nawiązała współpracę z fundacją „Aktywni My” z Rudy Śląskiej. Wystąpili z prośbą o pomoc w zebraniu szaf, wersalek, pralek, piekarni, pościeli, pomocy kuchennych, odkurzaczy, ubrań, itp. Ruszyła akcja zbiórki. Pani Katarzyna Kinder – prezes Fundacji „Aktywni My”, już po paru dniach, odpisała, że prosi o przyjazd po „zebrane” dary i przewiezienie ich do Zagórnika. Wolontariusze z pomocą pana Rajmunda Guni oraz pana Pawła Stachury, przekazali dary potrzebującym rodzinom w naszej gminie. Dzięki pomocy Fundacji z Rudy Śląskiej i wsparciu ludzi o wielkich sercach, wielu ubogich mieszkańców, dozna odrobiny radości w jakże trudnym i pełnym trosk, życiu. Poniżej zamieszczamy tekst z podziękowaniem, który przesłali do Rudy Śląskiej wolontariusze z Zagórnika:

Wolontariusze Zespołu Szkół Samorządowych w Zagórniku pragną bardzo serdecznie podziękować pani Katarzynie Kinder – prezesowi fundacji „Aktywni My”, za okazane wsparcie oraz pomoc w działaniach podejmowanych na rzecz dobra ubogich mieszkańców naszej gminy. Sami nie podolalibyśmy takiemu przedsięwzięciu. Pani fundacja pozyskała dary rzeczowe i zorganizowała ich transport. Trudno uwierzyć, że w dzisiejszych czasach rodzinom brakuje szaf, pralek, piekarni kuchennych, odzieży, itp. Wspólnie pokonujemy bariery, które stanęły na drodze do normalnego życia – dotknęły ubogich rodzin. Ich szczęście jest dla nas największą nagrodą, a zarazem motywacją do dalszej pracy.

Wyrażając swą wdzięczność, życzymy powodzenia, sukcesów oraz satysfakcji z podejmowanych przedsięwzięć.

My z kolei, bardzo dziękujemy młodym ludziom, uczniom zagórnicańskiej szkoły, za zaangażowanie w tak szlachetny cel. Za ich dobro i poświęcony czas dla drugiego, potrzebującego, człowieka. Jesteśmy z Was dumni.

Marta Paczyńska

PS. Szczególne podziękowania dla firmy Ogniochron za darmowy transport mebli z Zabrze do Zagórnika.

Tropem baneru wyborczego

Wybory... wybory... i po wyborach; a my o banerach. Tym razem nie będziemy przyglądać się losom portretowanych na nich osób, ale losom samych banerów. Zaciekały nas bowiem różne niuanse z nimi związane, od kosztów produkcji... po utylizację.

Wbrew pozorom, choć wyniki do Rad Gmin, Powiatów i Sejmików są już ogłoszone, temat banerów, ulotek i gazetek wyborczych wcale nie jest „musztardą po obiedzie”.

ILE?

W Andrychowie, w tegorocznej kampanii samorządowej udział wzięły cztery Komitety Wyborcze. Z kampanią wiąże się organizacja spotkań, no i oczywiście druk ulotek, gazetek, banerów. Koszty z tego wynikające pokrywają Komitety. Zasady finansowania kampanii wyborczej związane ze źródłami, jak również z wysokością pozyskiwania i wydatkowania środków określają przepisy z 13 VIII 2018 r. wydane przez Państwową Komisję Wyborczą.

Na fundusze Komitetów składają się wpłaty od osób fizycznych: sponsorów oraz samych kandydatów. Na cele kampanii Komitety mogą też zaciągać kredyty bankowe. Kwota jaką może pozyskać Komitet jest ograniczona limitem i nie wolno przekroczyć jej nawet o złotówkę. Osobnym limitem określona jest kwota jaką można wydać na kampanię kandydata na burmistrza, osobną – na kandydata na radnego. Limity są pochodną ilości osób zamieszkujących gminę. I tak np. jeden z Komitetów na tegoroczną kampanię samorządową miał do rozdysponowania 52 tys. zł z groszami.

Przeciętny mieszkaniec z pewnością zauważył, że w dopiero co zakończonej kampanii główną rolę zagrały... banery. Towarzyszyły nam wszędzie: w miastach i w wioskach, przy głównych i przy polnych drogach. Ile banerów przypadało na jednego kandydata? – Różnie – mówią mi w jednym z Komitetów. Średnio dziesięć sztuk na osobę. Niektórzy życzyli sobie dwadzieścia. Ale byli też tacy, którzy nie chcieli ani jednego.

Ile kosztuje taki baner? To zależy od jego powierzchni, średnio – 20 zł/m². Największą popularnością cieszyły się te 2m/1m. Powierzchniowo, ponad wszystkimi, dominowały banery kandydatów na burmi-

strzów. Proporcjonalnie rzecz ujmując, im wyższe stanowisko, tym większa powierzchnia banera; w niezmienniej cenie – średnio 20 zł/m².

GDZIE?

Są pieniądze, są banery. Teraz trzeba poszukać płotów i parkanów (bo te cieszyły się największym wzięciem), by je rozwieścić. Ten punkt programu bierze na siebie kandydat (czasem wspiera go pełnomocnik Komitetu). Szukanie miejsca zajmuje trochę czasu i ważne jest, by nie zostawiać tego na ostatnią chwilę. W jednym z Komitetów dowiedziałam się, że za miejscami rozglądano się już wiele tygodni wcześniej. Ponieważ, zgodnie z przepisami, obiekty gminne nie wchodziły w grę, trzeba było pozyskać przestrzeń na obiektach prywatnych. Ich właściciele przeważnie użyczali jej za darmo, ale uprzednio upewniali się, czy kandydat wpisuje się w ich sympatie polityczne; jeśli się nie wpisywał – odmawiali. Zdarzali się i tacy, którzy, nie bacząc na nazwę ugrupowania, swój płot użyczali wszystkim. Były też osoby, które przychodziły do Komitetu z własnej woli, by zaofiarować miejsce na banery. Pozyskanie miejsca na wsiach okazało się łatwiejsze niż w miastach.

KTO?

Baner jest czymś innym niż obwieszczenie wyborcze. Baner zapoznaje wyborcę z twarzą kandydata. A twarz czasem mówi więcej niż nazwisko. Dlatego mało kto rezygnował z tej formy prezentacji. Zdjęcie na baner kieruje się swoimi wymaganiem. Musi być aktualne i niezbyt wyretuszowane. Ważny jest styl i kolor ubioru, układ rąk, głowy, wyraz twarzy, bo takie szczegóły wpływają na przekaz. Dbą o to Komitety Wyborcze, dba - fotograf. To samo zdjęcie wykorzystywano też na ulotkach. Poświęćmy im uwagę, bo obok banerów, był to równie popularny „środek agitacyjny”. W Komitecie, który odwiedziłam, dowiedziałam się, że dla każdego swojego kandydata przygotował

on od 500 do 2000 ulotek. Ilość wynikała z wielkości obwodu. By ulotka trafiła do każdego wyborcy, kandydaci wynajmowali firmy dystrybucyjne lub roznosili je osobiście, często też osobiście je wręczali. Jak zauważono, osobisty kontakt przełożył się na wyższą ilość głosów.

THE END

Wybory za nami, teraz czas na sprzątanie i... oszczędzanie. Plakaty i banery powinny zniknąć z przestrzeni publicznej do 30-tu dni od zakończenia wyborów – tak mówi przepis i on czyni za to odpowiedzialnymi Komitety Wyborcze.

W tym miejscu rodzi się pytanie, co może zrobić bohater z plakatu ze swoimi dziełami czy dwudziestoma banerami? Może zostawić sobie na pamiątkę, ewentualnie wyrzucić do worka z plastikiem! Można też odpowiedzieć na apel schronisk dla zwierząt, które uważają, że banery, ze względu na nieprzepuszczalność, stanowią świetny materiał do ocieplania bud dla psów.

Skoro wspomnieliśmy o oszczędzaniu, rozwińmy myśl. Każdy Komitet Wyborczy sam ustala wysokość złotówkowego wkładu do „wyborczego kotła” jaki ma ponieść kandydat. W jednych Komitetach wszystkich obowiązywały te same stawki, w innych „jedynki” z list wyborczych płaciły więcej.

Wiadomo, że nie wszyscy kandydaci mogą zostać radnymi. Tym, którym się to nie udało **Komitet Wyborczy nie wraca** poniesionych kosztów.

Ale Kadencja minie jak z bicia trzasnął. Wybory, nawet te samorządowe, mają w sobie coś z gry w ruletkę. Można wygrać, można przegrać. Ale swoją pulę trzeba wnieść. I jak się dowiedziałam, zdarza się, że dla wielu przyszłych kandydatów, czas od wyborów do wyborów, to czas oszczędzania a’ konto nowego rozdania.

Jadwiga Janus

Andrychowskie echa Wielkiej Wojny

Część V

Jesienią 1918 r. Wielka Wojna zmierzała ku końcowi. Wielu Polaków w zakończeniu działań zbrojnych widziało nadzieję na odzyskanie niepodległości.

Na posiedzeniu andrychowskiej Rady Miejskiej, która odbyła się 11 października 1918 r. podjęto uchwałę: 1.) [- -] z powodu ogłoszenia przez Regencję w Warszawie niepodległego Państwa polskiego z dostępem do morza, z polityczną i gospodarczą niezawisłością, wyraża swoją najwyższą radość i składa hołd Radzie regencyjnej – a życząc powodzenia w budowie własnej państwowości polskiej woła: „Niech żyje niepodległa i zjednoczona Polska.” 2.) Na znak głębokiej radości i wesela z powodu tego wiekopomnego aktu – uchwała Rada miejska urządzić w dniu 20 października 1918 uroczystą manifestację narodową i dla wykonania tego urządzenia ustanawia Komitet ad hoc, powołując do niego

Z grona Rady
P.T. Franciszka Frysia
Dra Jana Malca
Ferdynanda Stambergera
Ks. Kan. Wawrzyńca Solaka
i Józefa Zielińskiego

Z poza Rady
P. T. Jana Janosza
ks. Stanisława Kluske
Franciszka Krawczyńskiego
Ferdynanda Pachla
i Leokadyę Szałaśną.

Wnioski te przyjęto jednomyślnie z 3 krotnością powtórzeniem okrzyku: „Niech żyje niepodległa i zjednoczona Polska”.

Niedługo później, 29 października 1918 r., legionieści Józef Herzog z Zagórnik, Adam Myjak z Andrychowa, Władysław Pająk z Wieprza i Tomasz Płonka z Brzezinki dokonali rozbrojenia miejscowego posterunku żandarmerii austro-węgierskiej, który wg ustaleń Marii Biel-Pająkowej umiejscowiony był w domu Stanisława Wietrznego (dziś Dom Handlowy PSS przy ul. Krakowskiej). Józef Herzog tak wspominał to wydarzenie: „Na chaotyczne wieści o tym, że w Wadowicach jest już władza polska, że magistrat w Andrychowie również władzę polską ogłosił, a żandarmeria austriacka zamknęła się na posterunku i nie ma jej kto rozbroić, bodaj nawet

z rodzicami nie zdążyłem się pożegnać, jedynie na moją cywilną czapkę – maciejówkę przypiąłem legionowego orzelka, wsiałem na ramę rowerową i ze Stefkiem za kilkanaście minut byliśmy w Andrychowie. Było wcześniej przed południem. Z magistratu powiewała już flaga polska, a spora grupa młodzieży wiwatowała przed budynkiem, inne zaś z wielkim krzykiem zdierały austriackie godła państwowe. Wkroczyłem rozpromieniony do sekretarza magistratu, który mnie znał. Gdy mnie zobaczył, krzyknął: „Panie Herzog Polska powstaje” i ucałował mnie serdecznie. – Czy żandarmeria już rozbrojona? – zapytał. Jeszcze nie. – Ja ją rozbroję z młodzieżą – rzekłem”. Kilka dni później do miasta przybył legionista Stefan Sordyl z Brzezinki, który objął funkcję komendanta wojskowego. Andrychowianie z radością przyjęli wieści o zakończeniu wojny oraz odrodzeniu Polski i przystąpili do działania. Z jednej strony usuwano austro-węgierskie znaki państwowe, zastępując je biało-czerwonymi flagami, zorganizowano w mieście uroczyste nabożeństwo i pochód. Jednocześnie usilnie starano się ustabilizować trudną sytuację, którą spowodowały trwające 4 lata działania wojenne.

Daria Rusin

Historia z Zagórnik sprzed 100 lat...

W pierwszą listopadową niedzielę 2018 roku w Wiejskim Domu Kultury w Zagórniku, odbyło się uroczyste spotkanie z okazji uczczenia 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

Wszystkich przybyłych gości powitał dyrektor Zespołu Szkół Samorządowych w Zagórniku – Tomasz Osowski. Zapowiedział występ Orkiestry Dętej OSP z Roczyn oraz zagórnicańskiego chóru Misericordias Domini. Po wspólnych śpiewach, nadszedł czas na podróż w odległe czasy. Uczniowie szkoły z Zagórnik przypomnieli historię miejscowego bohatera sprzed 100 lat – Józefa Herzoga. Spektakl, który wyreżyserował dyrektor Osowski, przybliżył widzom życie Herzoga, jego braci, a także innych mieszkańców Zagórnik, którzy przyczynili się do odzyskania przez Polskę niepodległości. Rodzina Józefa Herzoga wywodziła się z Osieka koło Oświęcimia. Józef miał dwie siostry i trzech braci. Po śmierci matki Józefa, ojciec ożenił się po raz drugi. Przez Osiek, Wadowice i Mucharz, Herzogowie dotarli do Zagórnik tuż przed I wojną światową. Wiosną 1915 roku, Józef Herzog pożegnał się z ojcem, mówiąc, że idzie do spowiedzi, uciekł do Kęt i został przyjęty do Legionów. W trakcie trzyletniej służby stracił wielu kolegów i przyjaciół. „Do brudu, głodu i wszy można się jeszcze przyzwyczaić. Ale do śmierci kolegów i przyjaciół już nie” – wygłosił narrator. Końcem 1917 roku Józef wraca do odradzającej się Polski, do Zagórnik. 29 października 1918 roku do Józka przyjeżdża na rowerze kolega z Andrychowa Stefan Stworzeń, mówiąc mu, że trzeba rozbroić żandarmów. Kilkanaście minut później są już w magistracie. Sekretarz magistratu tak do nich krzyknął: „Panie Herzog Polska powstaje!”.

Po zakończonej inscenizacji historycznej, dyrektor Osowski podziękował gościom za przybycie, uczniom za profesjonalny występ, a współorganizatorom za pomoc w przygotowaniach. Następnie odczytał nazwiska mieszkańców Zagórnik, walczących podczas I wojny światowej: Franciszek Herzog, Józef Herzog, Stanisław Herzog, Stefan Herzog, Jan Mydlarz, Jan Jurczak, Wojciech Sikora, Władysław Sikora, Jan Bąkowski, Jan Edward Bizoń, Jan Bury, Józef Curzydło, Jan Gądko, Franciszek Gawęda, Józef Góra, Antoni Gwoździwicz, Stefan Kolber, Władysław Kuźma, Mateusz Lachendro, Antoni Legień, Franciszek Legień, Karol Legień, Franciszek Mikołajek, Karol Mizera, Jan Mydlarz, Józef Najbor, Mateusz Najbor, Antoni Nowak, Jan Nowak, Józef Nowak, Michał Nowak, Piotr Nowak, Jan Pietraszek, Franciszek Pindel, Franciszek Polak, Jan Polak, Karol Polak, Mateusz Polak, Franciszek Rajda, Jan Rokowski, Mateusz Rusinek, Adam Saługa, Franciszek Smaza, Ludwik Smaza, Wojciech Smolec, Adam Teofil Sordyl, Jan Suszał, Józef Wetula, Franciszek Wiktorczyk, Stefan Zięba. Cześć Ich pamięci!

Marta Paczyńska

Trzy historyjki i jedna historia

Przygotowania do obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości idą pełną parą. Dziś Sejm ogłosił, że z okazji 11 Listopada naród w prezencie nie będzie musiał pracować dnia następnego. Jak się okazuje „prezent z kapelusza” sprawia poważne problemy legislacyjne i gospodarcze. Komu wpadnie do głowy porównanie procedowania „prezentu” do wszelkich innych ustaw związanych z funkcjonowaniem państwa: od edukacji poczynając, przez służbę zdrowia, na prawie czy obronności kończąc... może zwątpić w jego powagę. Wygląda na to, że Wielka Narodowa Impreza Urodzinowa będzie zwykłą domówką w wąskim gronie samych swoich; bez gości z zagranicy, bez osobistości z kraju, którzy na różne sposoby zapisali się w jego historii i bez nas czyli... drugiego sortu. Praca nad podziałem społeczeństwa daje efekty; dzieleni na co dzień, podzieleni od święta.

Podczas, gdy media piszą i mówią o odzyskaniu niepodległości, ja rozmyślam o tym, jak się ją traci. Okazuje się, że w myśl idei współczesnych wojen, utrata niepodległości państwa zaczyna się od utraty przyjaciół... Niemal na każdej andrychowskiej ulicy można znaleźć na to dowód i odczuć to boleśnie.

Historyjka z ulicy Wspólnej*

Pan Jan i pan Marian od zawsze są sąsiadami. Mieszkają tak blisko siebie, że niemal zaglądają sobie do okien. Jeszcze parę miesięcy temu ich relacje międzyludzkie były bliższe niż sąsiedztwo ich domów. Pomagali sobie w pracach przydomowych, których w pojedynkę wykonać nie sposób, jedna rodzina oddawała drugiej pod opiekę swoje dzieci, gdy sytuacja tego wymagała, pamiętali o swoich imieninach, w pogodne dni wspólnie grillowali, a w Sylwestra wspólnie pili szampana, życząc sobie dobrego Nowego Roku. I w relacjach sąsiedzkich, każdy kolejny rok, takim właśnie był. Aż któregoś dnia pan Jan, w sposób dość emocjonalny,

skrytykował rządowy przepis, który dawał księżom prawo do swobodnego obrotu ziemią, a pozostałych obywateli (w tym właścicieli gruntu) tego prawa pozbawiał. W pana Mariana jakby piorun strzelił: - To ty nie jesteś z nami??? - zapytał. Choć pan Jan nigdy go nie skrzywdził, nie oszukał, nie był wobec niego nieżyczliwy, otrzymał status wroga! Skończyły się pogawędki, grillowanie kielbaski, sąsiedzka pomoc. Skończyło się serdeczne „dzień dobry”.

Historyjka z ulicy Miłosierdzia*

Pani Helena i pani Danuta nie mieszkają na tej samej ulicy, ale na tyle blisko, że gdy jedna się nudzi, dzwoni do drugiej: „wpadnij na kawę” - prosi i nim kawa się zaparzy, rozlega się dzwonek u drzwi. Sport zwany „babskimi plotkami”, uprawiają odkąd się poznały, bo od razu się polubiły. O czym mogą rozmawiać dwie kobiety w średnim wieku? O dzieciach, o pracy, o chorobach, obejrzanych filmach, swoich psach i kotach... Ale pewnego dnia Helena nie mogła się nadziwić,

że obok siedzi Danuta, a jej zdaje się jakby słuchała homilii księdza Stańka. „Modłę się o szybkie odejście papieża Franciszka do Domu Ojca, bo to heretyk!” - mówiła Danuta i mówił ks. Staniek. Zdecydowanie nie zgadzała się z Franciszkiem, by na ludzi żyjących w związkach niesakramentalnych spojrzeć przez pryzmat miłosierdzia. Czyż właśnie tak nie powinniśmy popatrzeć na Ewę, której mąż wyjechał do pracy za granicę. Tam związał się z inną kobietą i tam znalazł nowy dom; dla siebie i dla niej. Ewa została sama; z dziećmi, opłatami, chorą matką i zablokowanym dostępem do Boga. Mężczyzna, którego poznała parę miesięcy temu pomaga jej dźwigać to wszystko. Chciałaby uregulować swoje sprawy, ale mąż nie ułatwia jej rozvodu.

- To niebywałe, że los takiej Ewy z małego, polskiego miasteczka rozumie Franciszek - papież, a nie rozumie Danuta - kobieta z ul. Miłosierdzia - pomyślała Helena i kawa pita z Danutą przestała jej smakować.

Historyjka z ulicy Tolerancyjnej*

Ta historia jest moja. Nie mogę nazwać jej *historyjką*, dlatego że jest dla mnie bardzo bolesną. Nawiasem mówiąc, warta jest więcej niż paręnaście zdań. Niemniej, spróbuję skrócić ją do tyłu.

Jeśli tłumaczyłam dzieciom w szkole, że anioły nie mieszkają w niebie, a na ziemi, miałam na myśli paru dobrych ludzi, z którymi zetknął mnie łaskawy los, w tym jedną z moich przyjaciółek. Istnienie takiej osoby w zasięgu ręki wnosi do życia spokój i pewność, że „w razie czego” jest ktoś, kto pomoże dźwigać albo dźwignąć się.

Gdybym nie poznała Tonki Babić – bohaterki książki Verdany Rudan, pewnie nie przeraziłoby mnie tak bardzo pojawienie się na ulicach polskich miast licznych zastępów **rozmaitych organizacji paramilitarnych**. Ślepa byłabym na symbolikę, głucha na wykrzykiwane hasła. Może tylko by mnie zgorszył, a nie przeraził język, jaki nagle pojawił się w polskiej przestrzeni publicznej.

Nie mogłam pojąć, jak to jest, że jednej srody **sąsiad gawędzi z sąsiadem, a kolejnej strzela mu w plecy**. Dlatego sięgnęłam po książkę Rudan. I tak poznałam przepis na bratobójczą wojnę. Wojenne ciasto bałkańskiego konfliktu, który wybuchł w 1992 roku, zaczęło się z tych samych składników, które pojawiły się na polskich ulicach, w polskim sejmie, kościele i mediach narodowych po zmianie władzy w 2015 r.

- Boję się – powiedziałam któregoś dnia do mojej przyjaciółki, mojego anioła. Wyśmiał mnie.

Innego dnia krzyknął: - Nienawidzę pojęcia tolerancja! Poszło o Dominika z Bieżunia, który nękaną przez kolegów za „nie do końca zdefiniowaną płciowość”, powiesił się na sznurówkach.

- Gdyby jakiś gej zapukał do moich drzwi, bo głodny, bo spragniony, oczywiście, że bym go nakarmiła – mówiła. Słuchałam. I patrzyłam, jak z każdym zdaniem opadają pióra z anielskich skrzydeł. Bo przecież, takiemu człowiekowi jak Dominik na pewno nie o kromkę chleba by chodziło, a o akceptację tego, jaki jest i zrozumienie, że inny być nie może, bo tak skonstruowała go natura.

- A gdyby twój syn powiedział ci, że jest ge-

jem, czy kromka chleba byłaby wszystkim, co potrafiłabyś mu dać? – zapytałam. Nie czekałam na odpowiedź. Ponieważ pojęcie *tolerancja*, jest fundamentem mojego człowieczeństwa, nie zobaczyłyśmy się nigdy więcej.

I jedna historia

Gdy słucham takich opowieści, gdy sama ich doświadczam, odnoszę wrażenie, jakby gdzieś, w jakichś tajemnych światach istniała równie tajemna siła, która niszczy nasze międzyludzkie relacje. Nagle z otaczającego nas grona bliskich i lubianych ludzi ktoś ubywa: siostra, brat, sąsiad, kolega... Nie tracimy go wskutek śmierci. Tracimy go wskutek różnicy poglądów. Odmienne zdanie sprawia, że stajemy się dla siebie wrogami. Między nami nie ma już uczucia przyjaźni czy sympatii, wypiera je nienawiść.

Czy istnieje odpowiedź na pytanie, dlaczego tak jest? Istnieje.

W 2013 roku, w artykule zamieszczonym w „Kurierze Wojskowo – Przemysłowym” Walerij Gierasimow – szef Sztabu Generalnego Sił Zbrojnych Federacji Rosyjskiej opisał nową koncepcję wojny, zwaną „wojną niewypowiedzianą”.

Inna to wojna niż znane nam z historii. Nikt jej nie wypowiada, nikt nie strzela, nie lecą bomby, nie leje się krew, nie ma trupów... Ba! Nawet społeczeństwo, przeciw któremu się toczy, nie ma świadomości, że w niej uczestniczy. „Wojna niewypowiedziana” to tania wojna. Nie trzeba ponosić nakładów na zbrojenia. Gierasimow pisze, że zamiast zbrojnego ataku, znacznie lepiej jest systematycznie rozkładać struktury wrogiego państwa z zastosowaniem środków o charakterze politycznym, ekonomicznym, informacyjnym, wykorzystując do tego „potencjał protestu” społeczeństwa, które jest celem agresji.

Podejmowane w „wojnie niewypowiedzianej” działania mają na celu:

1. Skłócić społeczeństwo.
2. Prowadzić do rozpadu jego struktur.
3. Wzbudzić nieufność między różnymi grupami społecznymi.

Spółeczeństwo polskie, które ma bardzo duży „potencjał protestu”, łatwo wzburzyć. Ledwo ucichnie jeden przedmiot sporu, pojawia się kolejny. Ruch anty-

aborcyjny, ruch antyszczepionkowy, anty LGBT, katastrofa smoleńska, odzyskanie wraku Tupolewa, podsycanie strachu przed uchodźcami...

W spocie Elizy Michalik czytam:

„Nie chodzi o to, o co się kłócimy, tylko żebyśmy się kłócili, zdeintegrowali i rozpadli się jako naród, tak, żebyśmy nie byli w stanie działać racjonalnie i porozumieć w najprostszej sprawie, żebyśmy stracili z oczu interes państwa, a bili się o to, kto ma rację.

Wykorzystuje się do tego Internet, dziennikarzy, polityków, popularnych blogerów i miliony anonimowych kont – jednym słowem wszystko i każdego, kto ma wpływ na opinię publiczną i politykę państwa.

Gierasimow bardzo precyzyjnie opisał jakie efekty przynoszą takie działania. Do rozpadu więzi społecznych w zaatakowanym kraju szybko dochodzi izolacja polityczna na arenie międzynarodowej, sankcje, także ekonomiczne, osłabienie pozycji militarnej, ułatwienie działania wrogich służb specjalnych na terenie zaatakowanego państwa, wpływ tych służb na jego ośrodki decyzyjne, w tym na kluczowych polityków tego kraju, a na końcu – całkowite podporządkowanie polityki pokonanego terytorium interesom politycznym Rosji.”

Do dziś myślałam, że *niewypowiedziane* może być tylko *piękno*. No i jeszcze *słowa*... A tu proszę; od pana szefa Gierasimowa dowiaduję się, że istnieje też *niewypowiedziana wojna*. Czy można nie dać się zwyciężyć? Oczywiście, że można. Służą temu właśnie *słowa*, piękne i mądre. One powinny ludziom otwierać głowy, objaśniać im świat, uczyć rozumieć innych. Powinny uruchamiać proces myślenia i refleksji. Nie każde społeczeństwo w Europie dałoby się wciągnąć w „wojnę niewypowiedzianą”, bo nie każde posiada ów, istotny dla jej prowadzenia, „czynnik protestu”. No i nie każde posiada telewizję narodową, która bardzo dba o to, byśmy widzieli świat właśnie takim: w jednym wymiarze i w jednym kolorze. Kto się odważy pa-trzeć inaczej, traci. Najpierw przyjaciół...

Jadwiga Janus

*nazwy ulic zmyśliłam, imiona zmieniałam

Połączył nas patriotyczny śpiew

Jak wszyscy wiemy w 2018 roku Polska obchodzi stulecie odzyskania niepodległości. Organizacje, szkoły, kościoły, parafie, urzędy – wszyscy wymyślają sposoby jak uczcić radosne święto. Gospodynie wraz rodzinami w ramach programu „Patriotyczny śpiew i choinki blask połączy nas” zorganizowały 12 października 2018 r. I Spotkanie Patriotyczne upamiętniające 100-lecie odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Andrychowie realizuje w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w obszarze kultury w 2018 r. pn. Mecenat Małopolski zadanie publiczne „Patriotyczny śpiew i choinki blask połączy nas”. Celem głównym zadania jest zachowanie i pomnażanie dziedzictwa kulturowego naszego regionu, pobudzenie zainteresowania tradycją, historią i kulturą regionalną oraz narodową mieszkańców powiatu wadowickiego, poprzez ich udział w ambitnych formach animacyjnych zwiększających ich międzypokoleniową aktywizację.

Gospodynie i ich rodziny ubrane były w stroje regionalne, w odświętne stroje niejednokrotnie udekorowane we wstążki lub kotyliony, wystrój sali nabrał barw narodowych, uczestnicy zaopatrzeni byli we flagi i inne barwy czy symbole narodowe własnoręcznie wykonane. Przybliżono historię i pamięć o tradycji walk o niepodległość, oddano hołd bohaterom wojennym, nie zabrakło również śpiewu pieśni i recytacji wierszy patriotycznych. Projekt realizowany był przy wsparciu finansowym z budżetu Województwa Małopolskiego.

Realizacja zadania to kolejna świetna ini-

cjatywa SGW w Andrychowie, dzięki której wracamy do korzeni, a młode pokolenia w słowach pieśni i wierszy mogą poznać historię i tradycję, by nadal ją podtrzymywać. Dzięki uprzejmości OSP Roczyny spotkanie odbyło się w tamtejszej remizie. Pyszny poczęstunek przygotowały dla gości gospodynie z Koła Gospodyń z Roczyn.

Spotkanie prowadziła Prezes SGW Czesła-

wa Wojewodzie. Zaproszenie na spotkanie przyjęli: burmistrz Andrychowa Tomasz Żak, wiceburmistrz Mirosław Wasztyl, Sekretarz Gminy Grażyna Łoboda, Skarbnik Dorota Żywioł, Prezes Zarządu ABS Banku Spółdzielczego w Andrychowie Małgorzata Matusiak, ABS Bank Spółdzielczy Elżbieta Paluch, Prezes MSH Wizan Jerzy Chylewski, dyrektor Centrum Kultury i Wypoczynku w Andrychowie Izabela Bylica, Zarząd OSP Kazimierz Rajda, dyrektor ZSS w Roczynach Andrzej Kojder, sołtys Roczyn Władysław Żydek, przyjaciele stowarzyszenia i honorowi członkowie oraz gospodynie wiejskie.

Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich powstało 19 lat temu, było to wielkie marzenie żeby pracować, działać, pisać programy, spełniać marzenia, przekazywać tradycję. Wtedy w Andrychowie burmistrzem był Tadeusz Woźniak. Pozdrawiamy go serdecznie! Później burmistrzem był Jan Pietras. Również z nim dobrze nam się pracowało. Robiliśmy swoje, a każdy mądry burmistrz, jeżeli zobaczy, że ma taką organizację, i że ta organizacja go szanuje – także odda jej swój szacunek. Później przyszedł burmistrz Tomasz Żak. Panie Burmistrzu – chciałam Panu podziękować za normalność, że możemy przyjść do Pana i porozmawiać, że ma

Pan czas dla Gospodyń, na rozwiązywanie problemów. Bardzo Panu dziękuję za te 8 lat. Dużo nas Pan nauczył – pokory pracy i normalności; Jesteśmy wszyscy już starsi, szybko upływa czas. Bardzo panu dziękujemy za te 8 lat i proszę łaskawy los, który kocha tych co mu ufają i ufam, że my będziemy zdrowe w przyszłym roku i będziemy mogli razem pracować, a naszym burmistrzem będzie Pan! - powiedziała Czesława Wojewodzik, przekazując wraz z Haliną Brzazgacz z KGW Roczyn kosz kwiatów w podziękowaniu za dotychczasową współpracę burmistrzowi Tomaszowi Żakowi. Drodzy Państwo. Pani Czesia ma niesamowity dar mówienia, wkłada w to takie emocje, że aż mi ciarki przeszły po plecach. Drodzy Państwo – nie wiem czy na to zasługuje, natomiast jestem pewny, że Wy zasługujecie na wielki szacunek, na pomoc żeby Was wspierać, bo robicie cudowne rzeczy! Ja jestem dumny i powtarzam to za każdym razem – jestem dumny, że mam takie Gospodynie w Gminie. Mogę zadeklarować, bo życie pisze różne scenariusze i nikt nie jest wieczny, ani też nikt nie jest przywiązany do fotela, zwłaszcza ja, ponieważ znam wagę tego stanowiska i mam większe doświadczenie niż niektórzy, bo już wiele zawodów i wiele funkcji pełniłem – ale zawsze każdą funkcję, którą pełnię staram się wykonywać z pełnym zaangażowaniem i myślę to co jest najważniejsze – z szacunkiem dla drugiego człowieka. Jeśli będzie mi dane, a chciałbym to, deklaruje, że drzwi do mojego gabinetu zawsze były i nadal będą dla Was otwarte, że możecie przychodzić do mnie z każdą sprawą. Czy będę potrafił rozwiązać problem? Nie wiem! Niektórzy łatwo obiecują – ja nie lubię obiecywać. Ja lubię działać. Dlatego Wy róbcie swoje, a ja zrobię wszystko, żeby dobre słowo i informacja o naszym działaniu, płynęła po całej Polsce. Kiedy spotykam się z wieloma wójtami i burmistrzami zawsze podkreślam że jesteście towarem eksportowym który wspaniale reprezentuje naszą gminę i z którego ja i wszyscy mieszkańcy jesteśmy bardzo, bardzo dumni.

Podczas spotkania prezes SGW Czesława Wojewodzik przygotowała prelekcję rozwijającą współczesne rozumienie słów patriotyzm. Na zakończenie orkiestra dęta OSP Roczyn zaprezentowała występ składający się z wiązanki piosenek patriotycznych oraz piosenek ludowych i popularnych melodii.

JS

SOSW w Kalwarii Zebrzydowskiej świeci przykładem

We wrześniu 2018 roku Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kalwarii Zebrzydowskiej przystąpił do ogólnopolskiej akcji "IX Odblaskowa Szkoła 2018". W trakcie trwania programu wszyscy uczniowie zostali wyposażeni w kamizelki odblaskowe, po to, by świecić przykładem.

W SOSW zorganizowano następujące akcje: Ćwiczenia w PRZECHODZENIU PRZEZ PRZEJŚCIE dla pieszych (w szkole i podczas zajęć praktycznych); SPOTKANIE Z PANEM DZIELNICOWYM Kalwarii Zebrzydowskiej Tomaszem Kapustką, który opowiadał uczniom na temat bezpieczeństwa i wspierał podczas wszelkich działań; Powstało KOŁO ZAINTERESOWAŃ „Bezpieczni w drodze”, gdzie na zajęciach uczniowie uczą się, jak być bezpiecznym; Polisensoryczne poznawanie pory roku jesień pt. „KOŁOROWE LIŚCIE, JAK ŚWIATŁA SYGNALIZATORA”; PRZEMARSZ ulicami Kalwarii Zebrzydowskiej z transparentami informujący mieszkańców o możliwościach bezpiecznego poruszania się po drodze (znajomość przepisów, noszenie odblasków), rozdawanie ulotek mieszkańcom. ODBLASKOWA KARTKA DLA DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W ZEBRZYDOWICACH – informowanie seniorów o konieczności przestrzegania przepisów ruchu drogowego i obowiązku noszenia elementów odblaskowych. Spotkanie z podopiecznymi, wręczenie imiennych kartek wykonanych przez uczniów SOSW dla konkretnych osób.

W ramach programu uczniowie SOSW brali udział w licznych konkursach dotyczących bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Konkurs na najpiękniejszą GAZETKĘ ŚCIENNĄ pt. „Bezpiecznie w ruchu drogowym” KONKURS PLASTYCZNY – Bezpieczny plakat; ODBLASKOWY QUIZ dotyczący wiedzy na temat bezpiecznego poruszania się po drodze. Podczas konkursu wiedzy uczniowie mogli po raz pierwszy korzystać z NOWEJ TABLICY INTERAKTYWNEJ. Finałisti konkursu zaznaczali samodzielnie prawidłowe odpowiedzi na tablicy i oglądali treści zawarte w prezentacji na dużym ekranie. Wszyscy uczestnicy quizu otrzymali elementy odblaskowe. Uczniowie naszej placówki z wielkim zaangażowaniem uczestniczyli we wszystkich zajęciach dotyczących bezpieczeństwa. Dzięki przystąpieniu do konkursu zwiększyliśmy świadomość zagrożeń i nauczyliśmy się właściwego zachowania na drodze. Nasi uczniowie zostali wyposażeni w kamizelki i inne elementy odblaskowe. Myślę, że SOSW i mieszkańcy Kalwarii Zebrzydowskiej nadal będą świecić przykładem.

Klaudia Wojnar

Kryminał na wesoło

25 października w czytelni Miejskiej Biblioteki Publicznej w Andrychowie gościła autorka powieści komediowo-obyczajowych z wątkiem kryminalnym Olga Rudnicka. Autorkę przywitała liczna publiczność.

Pisarka opowiadała o swoich książkach takich jak: „Martwe Jezioro”, które tak naprawdę; jak zdradziła pisarka; powstało przez przypadek, „Zacisze 13”, „Życie na wynos”, „Cichy wielbiciel”, „Czy ten rudy kot to pies”. Jej zamiłowanie do tego typu literatury zapoczątkowała siostra, która czytała kryminały, horrory, a ona jako młodsza siostra podkraadała jej te książki. Gdy zaczęła swoją przygodę z pisaniem, miała zaledwie 19 lat. Na wydanie swojej pierwszej książki nie musiała czekać zbyt długo, bo zaledwie po dwóch dniach dostała odzew. Największe wsparcie odczuła ze strony swojej babci, która kochała kryminały. Książki Olgi Rudnickiej to czysta fikcja literacka. Autorka przyznała się, że najtrudniejsze w pisaniu jest osadzenie akcji w jakimś miejscu. Opisuje siebie jako osobę samokrytyczną. Na koniec spotkania publika zadawała liczne pytania do autorki. Spotkanie zakończyło się gromkimi brawami.

Zapraszamy na kolejne spotkania czytelnicze do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Andrychowie. Bądźcie na bieżąco, śledźcie profil www.facebook.com/biblioteka.andrychow

red.

Kartki z pamiętnika Ruth Lieblich, część 4 i ostatnia

24 września 1941 roku, w trójkącie ulic: Szewska, Brzegi, 27 Stycznia Niemcy utworzyli getto. Obejmowało ono 51 domów i przeznaczone było dla 300 osób. Po dwóch latach, 2 listopada 1943 roku, andrychowskie getto zostało zlikwidowane. Właśnie mija 75 lat od tamtego wydarzenia. Według wspomnień naocznych świadków, owego listopadowego dnia Niemcy uformowali z pozostałych tam kilkudziesięciu Żydów kolumnę marszową i od strony ul. Koświtzkiego (dziś 27 Stycznia) poprowadzili ich w kierunku Kęt.

Zgromadzeni wzdłuż Krakowskiej andrychowianie, żegnali ich na różne sposoby. Jedni machali w geście pożegnania, inni spluwali na chodnik.

Kolumna nie mogła być liczna, bo listopad '43 roku poprzedziły dwie wywózki.

Pierwsza miała miejsce 2 lipca 1942 roku. O czwartej rano do getta wkroczyli Niemcy. Icchak Korn zapisał, jak zerwali ludzi ze snu, jak ustawili ich trójkami i wszyscy, „z prawem do jednego tobołka”, przemaszerowali na dziedziniec fabryki braci Czechowiczka.

Najpierw wysłuchali rozkazu oczyszczenia Andrychowa z Żydów. Potem SS podzieliło ich na pięć grup:

1. Dorosli i dziewczęta od lat 13; ok. 70 osób – wysłano do pracy w Niemczech.
2. Kobiety i panny bez dzieci; ok. 40 osób – wysłano do pracy w Bolkenheim.
3. Rodzice z dziećmi – ok. 100 osób – dołączeni zostali do pociągu skierowanego do Bełżca.
4. Około 40 osób trzymano parę dni w wagonie towarowym, który doczepiono do transportu do Oświęcimia.
5. Około 60 osób wysłano do getta w Wadowicach. Po paru dniach wrócili do Andrychowa.

15 września 1942 roku miała miejsce druga wywózka. Do Auschwitz – Birkenau odtransportowano ponad 200 osób. Masowe wywózki z 1942 roku upamiętnia tablica znajdująca się przy

ul. Szewskiej 7. W którymś ze wspomnianych transportów znaleźli się rodzice Ruth Lieblich. Ona na swoją „podróż donikąd” musiała jeszcze poczekać. Jak przeżywała rozłąkę?

Pisze nam o tym w swoim pamiętniku. Systematyczne notatki kończą się datą 28 grudnia (1942). Potem następują jakieś listy i zapiski bez dat. Spośród tych listopadowych, wybrałam tylko jeden i jeden bez daty. Ale łatwo się domyślić, że to ostatnia dekada września (1943), bo wspomniane tam święto Rosz – ha – Szana obchodzone jest właśnie wtedy, gdy słońce wstępuje w znak Wagi. A zatem, to ostatni wrzesień Rutki w Andrychowie, ostatnie kilka tygodni przed likwidacją getta i wywózką. Także... ostatnie dni jej życia. W tej notatce bez daty towarzyszy mi Rutce w modlitwie szeptanej gdzieś na ulicy Szewskiej albo na Brzegach. Mimo błagań Bóg nie usłyszał jej prośb. Ale możemy usłyszeć je my. Bo wojny nie wybuchają za sprawą Bogów, a za sprawą ludzi...

Gdy wybuchła II wojna, w Andrychowie mieszkało 387 Żydów. Plan zakładał zgładzenie ich wszystkich... i prawie się powiodło. Wojnę przeżyło zaledwie dwadzieścia kilka osób. Nie było wśród nich Ruth Lieblich.

W poniższym tekście dokonałam nieznacznych poprawek interpunkcyjnych i skrótów.

Jadwiga Janus

Poniedziałek - 30 XI (1942)

Minął tydzień. Tydzień! Dnie, godziny, minuty, sekundy... każda coś zawiera w sobie. Czy wspomnienia, czy przeżycie lub myśl nawet! Ile można zrobić przez ten okres czasu! Moc rzeczy! A ja cóż zrobiłam? Jak zużyłam ten czas? Czy użytecznie? Gdybym zrobiła kalkulację, wypadłby wielki deficyt na mą niekorzyść. Zmarnowałam te wolne godziny. Bo oprócz domowej pracy, nie posunęłam się ani na krok w nauce. Zresztą próby zajmowały b. wiele czasu.

Przedstawienie na Chanukę! W dzisiejszych czasach, zdaje się to absurdem, paradoksem! Ale tak nie jest. Przedstawienie – to nie jest wygłupianie się. Są to występy dzieci. A dzieciom przecież trzeba dać też coś, jakąś przyjemność, jakąś rozrywkę, a to przecież jest szlachetną

rozrywką, która budzi uczucia narodowe, miłość do starej tradycji i Erec!

Zresztą, to przedstawienie będzie miarą naszych sił! (...) Powodzenie tego przedstawienia będzie najlepszym prezentem na moje urodziny!

Dziś ostatni dzień miesiąca. Ta data nie wróci nigdy już. Wprawdzie 30 listopada będzie co roku, lecz lata posuną się i pójdą naprzód, ciągle i ciągle... bez wahań i zatrzymania się, nawet nad tak okropnym faktem jak wojna! Niewzruszone, niebaczne na nic lata idą w przyszłość...

Nadchodzi Chanuka. Jest to święto, które lubię. Może najwięcej ze wszystkich. Lubię nasze stare święta, bo symbolem ich są świeczki. Świeczki, płonące w lichtarzu na białym nakrytym stole, wytwarzają takie miłe, świąteczne nastroje. Płomyki, które

igrają na ścianie, wywołują jakieś sielankowe marzenia...

Tak! Kocham tradycję mego narodu! Kocham ją za ten jej czar stary, niewytłumaczony, a tak tęskny!

Nasza tradycja przepojona jest duchem przeszłości, tej złotej przeszłości czasów królestwa Dawidowego, wplątuje się w nią i smutek niewoli babilońskiej, i ból ze zburzenia świątyni. A potem te czasy krwawych walk i wreszcie, ten długi okres martwej litery, badania świętych ksiąg i spory religijne, wreszcie Golus (można rozumieć jako czas wygnania po zburzeniu Drugiej Świątyni w Jerozolimie); a tu i tam na straży stoi zawsze potężny duch narodu naszego. To duch piękna, prawdy, dobra i nauki! Ten duch strzeże nasz naród od upadku i zginąć mu nie da!

Prawdopodobnie wrzesień 1943 roku, ok. pięć tygodni przed likwidacją getta

Modlitwa. Ile treści mieści w sobie słowo modlitwa. Modlą się wszystkie twory, nawet rośliny, zwierzęta i ludzie. A każdy modli się inaczej. Są różne modlitwy: świąteczne i powszednie, dziękczynne i błagalne.

Jak piękne są modlitwy może powiedzieć ten, kto zrozumieć potrafi język hebrajski; nasz ojczysty język tak piękny i melodyjny. Np. „N'tane tokef”. Daj nam moc! Jak piękną i pełną mocy jest ta modlitwa! W pierwszy dzień świąt Rosz – ha – Szana słyszałam modlitwę świąteczną w Szopie. Modlitwa ta była odmawiana przez ludzi nieszczęśliwych /bo dziś nikt nie jest zupełnie szczęśliwy/; modlitwa ta szła z głębi serc, była tak wzruszająca, że mimo woli łzy trysnęły z moich oczu, gdy przypomniałam sobie, że mój Tatusz ko-

chany, jeszcze w tamtym roku, tak samo modlił się, aż z jego piersi wydobywał się szloch. (...)

Moja rodzina... gdzieś tam daleko. Nie wiem, gdzie. Ach! I ten biało nakryty stół ze świecami; i rodzina dookoła. Ile wspomnień! Uciekłam od świec, gdyż moja rana otworzyła się, a serce broczyło krwią. Gdzie mój dom? Gdzie moja rodzina?

Myślałam – dlaczego Bóg mnie ukarał? Cóż zawiniłam? A potem snułam plany na przyszłość, żeby na drugi rok móc być razem z rodziną już w Erec. W Erec ukochaną, bym mogła widzieć kochaną mamusię modlącą się przy świecach i tatusia modlącego się w tałesie i braci, moich kochanych braci.

By mamusia mogła mi życzenia składać i mogła mnie w czoło pocałować. Och! Jak tęsknię za gorącym, matczynym pocałunkiem.

W drugi dzień Rosz – ha – Szana, gdy byłam przy modlitwie i słyszałam głos

modlącego się „Forbejtera”, to był szloch! Pełen cierpienia i bólu przemawiał do wszystkich serc. Pamiętam, jak krzyknął: „Was sind die Kinder schuldig?”*

Z mego serca wydobył się szloch – ryk niby zranionego zwierzęcia. Los mnie boleśnie zranił i tylu innych.

Ta modlitwa, ten błagalny szept prośby. Och! Bóg na pewno nas wysłuchał i dał nam moc, dał nam siły, byśmy mogli przetrwać!

Jaki świat jest piękny, a ile zła dzieje się i w nasze życie wmieszane są domieszki goryczy, cierpienia, bólu. Kiedy będzie koniec? Kiedy będziemy mogli bez przeszkód patrzeć na wszystko i podziwiać, i robić co się chce? Być wolnym! Wolnym jak ptak! Mieć wolność ruchów i myśli! (...)

Och! Zlituj się Panie nad nami! Wierzę mocno w Twą pomoc!

*Czemu dzieci są winne?

Turystyka górska w Andrychowie i okolicy w okresie międzywojennym cz. III

W okresie międzywojennym rosnąca liczba turystów w Beskidzie Małym sprawiła, że konieczne stało się wybudowanie schronisk i stacji turystycznych. Spośród 7 obiektów, które wówczas powstały, do naszych czasów przetrwał zaledwie 1.

Żar i Porąbka

O obu stacjach była już wprawdzie mowa w poprzednich artykułach, warto jednak wspomnieć o nich ponownie ze względu na ich związki z andrychowskim Kołem PTT. Stacja na Żarze powstała pod koniec 1927 r. z inicjatywy Oddziału Babiogórskiego PTT i była pierwszym obiektem turystycznym w Górach Zasolskich (wschodnia część Beskidu Małego). Mieściła się w izbie dobudowanej do parterowego domku Magdaleny Pszczółkowskiej (w literaturze pojawia się też jako Pszczółkowa) i mogło w niej przenocować jednocześnie 5 osób. Czynny przez cały rok obiekt wyposażony był w krzesła, stół, umywalkę, wieszaki oraz apteczkę. Wg cennika z końca lat 30. nocleg dla członków PTT wynosił 1 zł, a dla turystów niezrzeszonych w tej organizacji – 1,50 zł. Stacja na Żarze początkowo prowadzona była przez Oddział Babiogórski. Gdy w 1932 r. powstało Koło w Andrychowie, to właśnie członkom tej jednostki powierzono opiekę nad obiektem. Dużą popularnością wśród turystów miały się cieszyć artystyczne pocztówki, które andrychowskie Koło wydawało dla stacji na Żarze.

W tym samym czasie z inicjatywy Koła w Andrychowie i Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa powstała zimowej stacja turystyczna w Porąbce. Znajdowała się ona przy domu Marii Knapowej, „u wylotu Małej Puszczy” i liczyła 8 miejsc noclegowych. Jak zaznaczył dr Breyer, „niezależnie od tego będziemy się dalej starać o uzyskanie jednego z domów b. dyrekcji budowy zapory na Sole w Porąbce na dom wycieczkowy, ponieważ jednak wynik tej

akcji jest niepewny i odpowiedź nie może nadejść prędko, należało z korzystać z oferty p. Knapowej. W schronisku na Żarze, które właściwie ma tylko trzy miejsca do spania (stan na 1932 r. – przyp. red.), nowa stacja turystyczna nie robi konkurencji a będąc położona w odległości cztery km. od stacji autobusu w Czańcu (...) nie daleko Kęt może mieć powodzenie u narciarzy”. Stacje na Żarze i w Porąbce w 1937 r. przeszły pod kierownictwo Oddziału Babiogórskiego, a rok później – Oddziału w Białej.

Widok na Porąbkę z Tresnej, 1927-1935, zbiory Biblioteki Narodowej, sygn. DŻS XII 8b/p.3/15.

Stacja turystyczna PTT na Żarze, na zdjęciu Alfred Weber, zbiory Jana Zielińskiego.

Kocierz

Przełęcz Kocierska już w okresie międzywojenny cieszyła się wyjątkowym zainteresowaniem ze strony turystów. Trudno się dziwić, wszak była doskonałym miejscem do odbywania pieszych wędrówek, czy uprawiania sportów zimowych. Atrakcyjności z pewnością dodawała jej również obecność gościńca biegnącego w kierunku Żywca, na którym organizowano wówczas wyścigi samochodowe (w 1928 r. Automobilklub w Krakowie zorganizował na Kocierzu Wyścig Chyżości, będący składową międzynarodowego rajdu samochodowego). Dla andrychowskiego Koła PTT budowa schroniska właśnie w tym miejscu była zatem kwestią pierwszorzędą: „ruch turystyczny, a szczególnie narciarski w zimie jest na Kocierzu bardzo silny i niejednokrotnie ilość znajdujących się tam narciarzy przekracza 150 osób. Ludzie ci nie mając odpowiedniego pomieszczenia, muszą się płatać po chłopskich chałupach, zupełnie do pomieszczenia tak dużej ilości turystów nie dostosowanych”. Już w 1932 r. Koło nabyło za 700 zł działkę liczącą ok. 0,5 ha, położoną w pobliżu 10. kilometra gościńca, blisko miejsca, w którym niegdyś znajdowała się karczma. Problemem okazały się jednak brak wystarczających funduszy, zwrócono się zatem z prośbą do Zarządu Oddziału Babiogórskiego o nieodpłatną do-

stawę drewna na budowę, a także o zgodę na wydobycie kamienia z pobliskiego kamieniołomu. 28 kwietnia 1935 r. przedstawiono Oddziałowi Babiogórskiemu plany budowy schroniska. Sporządził je Władysław Sordyl, koncesjonowany budowniczy i zaprzysiężony rzeczoznawca sądowy (wśród jego projektów znajdował się m. in. kościół Nawiedzenia NMP w Targanicach). Budowa miała być rozłożona w czasie na kilka etapów, a całkowity koszt projektu opiewał na 7110 zł. Oprócz własnych funduszy w wys. 1000 zł wsparcia na wykonanie pierwszego etapu prac miał udzielić Oddział PTT Zagłębie Dąbrowskie w Sosnowcu (1000 zł), Dyrekcja Dóbr Żywieckich (1500 zł), Zarząd Główny PTT (1000 zł), miasto Andrychów i Rada Powiatu Wadowice (1000 zł). Projekt został jednak odrzucony przez Oddział Babiogórski, który uznał styl architektoniczny planowanego budynku za nieodpowiedni, a zabezpieczenie finansowe za niewystarczające. 10 sierpnia 1937 r. Koło w Andrychowie podjęło decyzję o wycofaniu się z projektu. Nie zrezygnowano jednak z planu budowy schroniska na Kocierzu, w który usiłowano zaangażować też Automobilklub Śląski. Cały czas zbierano pieniądze na fundusz schroniskowy, który w 1938 r. wynosił 2000 zł. Kwota ta zapewne byłaby jeszcze większa, gdyby nie wybuch wojny, który całkowicie pogrzebał wszelkie plany budowy schroniska.

Choć andrychowskie Koło PTT nie zdołało ostatecznie zrealizować swojego największego przedsięwzięcia nie oznacza to, że na Kocierzu nie powstały żadne obiekty turystyczne. Jeden z nich wzniosła w latach 30. andrychowska filia Żydowskiego Towarzystwa Gimnastyczno-Sportowego „Makkabi”. Inicjatorami przedsięwzięcia byli przewodniczący sekcji narciarskiej „Makkabi” Max Hammer i jego zastępca, Dawid Jakubowicz.

W schronisku, którym opiekowała się żona dr. Stefana Landaua, znajdowało się 20 miejsc noclegowych: 10 łóżek (cena za nocleg 1,50 zł dla dorosłych i 1 zł dla młodzieży) oraz 10 sienników (0,50 zł). Stacja turystyczna „Makkabi” cieszyła się ogromną popularnością wśród andrychowskich Żydów, jak zwracali uwagę członkowie Koła PTT, „szczególnie w niedziele pogodne po kilka wozów mknęło lekkim truchcikiem w odwiedziny na „swoją” Kocierz”. Ale stacja stanowiła nie tylko bazę dla turystów i miłośników sportu. Pod koniec lat 30. w ośrodku na Kocierzu odbywały się tajne szkolenia dla 25 bojowników Irgunu¹, które odbywały się pod kierunkiem instruktorów WP,

1 Irgun Cwai Leumi (Ecel) – żydowska podziemna organizacja zbrojna, działająca w latach 1931–1948 na terenie Brytyjskiego Mandatu Palestyny. Powstała w wyniku odłączenia się od organizacji Hagana, a jej pierwszym dowódcą był Władimir Zabożyński (por. Jewish Virtual Library).

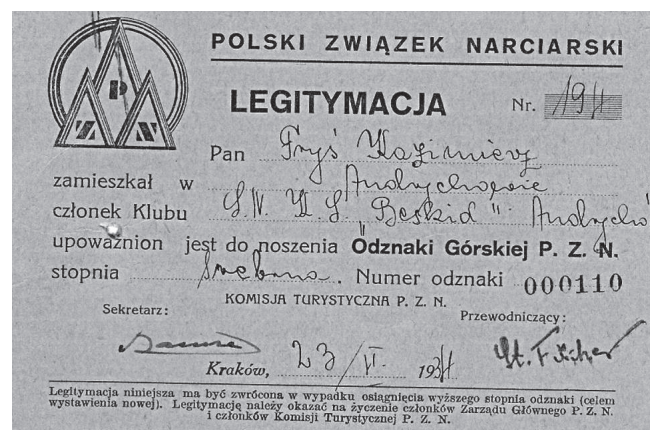
Widok na Kocierz, 1925–1930, fot. E. Podlewski. Zbiory Biblioteki Narodowej, sygn. DŻS XII 8b/p.7a/30.

m. in. gen. Kazimierza Fabrycznego. Po zakończeniu kursu jego uczestnicy zostali wysłani statkiem „Polonia” do Izraela. Do wybuchu II wojny światowej w ośrodku odbywały się również obozy szkoleniowe dla drużyn skautowych z okolicznych miejscowości: Andrychowa, Wadowic, Kalwarii, Bielska.

Konieczność trzeba też wspomnieć o dwóch innych stacjach turystycznych, które w latach 30. funkcjonowały na Kocierzu. Pierwsza z nich znajdowała się w leśniczówce na Przełęczy Kocierskiej i posiadała 6 łóżek. Druga stacja, należąca do Koła PTT, powstała w domu Jana Karcza, który usytuowany był w pobliżu przysiółka Na Gładkiem. W 1938 r. obiekt posiadał 8 miejsc noclegowych (5 łóżek i 3 sienniki), można było też spać na strychu na sianie.

Jawornica

Historia schronu turystycznego na Jawornicy jest nierozwalnie związana z wydarzeniami roku 1935, które na stałe wpisały się w dzieje turystyki górskiej, tak lokalnej, jak ogólnopolskiej. W lutym owego roku Sekcja Narciarska Polskiej YMCA w Krakowie² zorganizowała III Narciarską Wędrówkę Gwiazdzistą z metą w Rabce. W zawodach wzięła udział również 4-osobowa drużyna

Legitymacja odznaki górskiej PZN wydana na nazwisko Kazimierza Frysia, zbiory Andrzeja Frysia.

2 YMCA (Young Men's Christian Association) – Związek Chrześcijańskiej Młodzieży Męskiej. Międzynarodowa organizacja propagująca rozwój fizyczny, umysłowy i duchowy w oparciu o wartości chrześcijańskie, założona w 1844 r. w Londynie. W Polsce pojawiła się w 1919 r., a w 1923 r. powstał Związek Młodzieży Chrześcijańskiej Polska YMCA.

narciarzy z KS „Beskid”, w skład której weszli rodzeństwo Kazimierz Fryś i Irena Frysiówna, Władysław Olejczyk (przyszedł do Andrychowa z Łodzi) i pochodząca z Wadowic Helena Banachowska.

Grupa, która na starcie otrzymała nr XI, wyruszyła 13 lutego z Milówki. Licząca 92 km trasa biegła przez Halę Boraczą, Halę Lipowską, Halę Miziową, Pilsko, Przełęcz Głuchaczki, Przełęcz Jałowiec i Babią Górę.

Stąd drużyna miała Janina Fryś na zawodach narciarskich, kierować się w stronę zbioru Andrzeja Frysia.

Jordanowa i Rabki,

jednak na Diablaku, który osiągnęli 14 lutego, nastąpiło gwałtowne załamanie pogody. Członkowie drużyny rozdzielili się i usiłowali na własną rękę dotrzeć do nieistniejącego już dziś schroniska Beskidenverein pod szczytem Babiej Góry, jednak zmarli wskutek wychłodzenia i wycieńczenia. Ciała Ireny Frysiówny, Heleny Banachowskiej i Władysława Olejczyka znaleziono po kilku dniach w pobliżu schroniska. 3 miesiące później w lesie w przysiółku Przywarówka odnaleziono ciało Kazimierza Frysia.

Schronisko Beskidenverein na Babiej Górze, luty 1934 r., fot. Cz. Łachacki. Schronisko słynęło z tego, że zimą trudno było je znaleźć ze względu na położenie w obniżeniu terenu i oblodzenie kamiennych ścian budynku. Zbiory Biblioteki Narodowej, sygn. F.61577.

By upamiętnić ofiary tragedii, niedługo później staraniem rodziny Frysiów i członków KS „Beskid”, wzniesiony został ponad 10-metrowy stalowy krzyż o konstrukcji kratownicowej. Autorem i wykonawcą projektu był inż. Tadeusz Wietrzny³. W tym czasie kilkadziesiąt metrów dalej powstał również schron turystyczny na Jawornicy, którym opiekowała się Sekcja Narciarska KS „Beskid”. Był to niewielki drewniany budynek na kamiennej podmurówce,

Krzyż i schron turystyczny Frysiów na Jawornicy, koniec lat 30. XX w., zbiory Jana Zielińskiego.

dwuspadowy dach pokrywał gont. Wnętrze schronu składało się z przedsionka i 1 izby, wyposażone było w podstawowe sprzęty: piec, stół, ławy, szafkę z naczyniami. Na poddaszu znajdowały się sienniki, a tych wg informacji z Kalendarza Narciarskiego PZN na rok 1937/1938 było 8. Klucze do budynku posiadał Franciszek Fryś.

Epilog

Wybuch II wojny światowej całkowicie zahamował rozwój turystyki w Beskidzie Małym. Andrychowskie Koło PTT zawiesiło działalność, a schroniska i stacje turystyczne znalazły się pod zarządem Beskidenverein. Reaktywacja PTT nastąpiła po 1945 r., a 5 lat później doszło do połączenia z Polskim Towarzystwem Krajoznawczym, w wyniku którego powstało Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze.

A co z obiektami turystycznymi? Czasu wojny nie przetrwały stacje w Porąbce i na Kocierzu (w leśniczówce oraz u Jana Karcza). Zniszczeniu uległ też schron na Jawornicy – wg jednej z hipotez budynek został spalony, inni twierdzą, że rozgrabiono go tuż po wojnie. W lipcu 2010 r. z inicjatywy Dominika Tomy z Oddziału

3 Pamiętkowy krzyż powstał także na Babiej Górze, początkowo prowizoryczny, później wykonany z drzewa modrzewiowego. Gdy w 1968 r. krzyż uległ zniszczeniu, przewodnik beskidzki Adam Leśniak z Sidziny wznosił kolejny, tym razem kamienny. Krzyż ten znajduje się przy szlaku z Lipnicy przez Przywarówkę na Babią Górę.

Zakładowego PTTK „Andropol” w Andrychowie i przy udziale członków Forum Beskidu Małego dokonano rekonstrukcji fundamentów schronu, kilka miesięcy później odnowiono też krzyż pamiątkowy (w 2005 r. ufundowano tabliczki poświęcone ofiarom tragedii na Babiej Górze, jedną na Stadionie KS „Beskid” w Andrychowie, drugą na krzyżu na Jawornicy).

Zniszczenia uniknęło natomiast schronisko na Leskowcu, które chcieli podpalić żołnierze z Volkssturmu. Ówczesnemu gospodarzowi, Janowi Targoszowi, udało się ich jednak przekupić bimbrem i odwieść od zamiaru. Ocalały również stacja turystyczna na Żarze i schronisko „Makkabi” na Kocierzu. Pierwszy obiekt funkcjonował do lat 70., kiedy to rozpoczęto budowę zbiornika elektrowni szczytowo-pompowej na Żarze. Drugi natomiast do lat 60. działał jako stacja turystyczna PTTK, następnie zaś teren, na którym się znajdował wykupiła kopalnia węgla „Miechowice” z Bytomia. Drewnianą willę rozebrano, a na jej miejscu powstał ośrodek wypoczynkowy. Dziś znajduje się tam „Hotel & SPA Kocierz”.

Lata mijają, a Beskid Mały z roku na rok przyciąga coraz więcej miłośników gór. Być może nasza podróż w czasie do początków turystyki w Andrychowie i okolicach pozwoli Czytelnikom spojrzeć na to niepozorne, a jakże przecież urokliwe pasmo górskie z nieco innej perspektywy.

Daria Rusin

Bibliografia:

Archiwum Państwowe w Katowicach Oddział w Bielsku-Białej, PTT Oddział w Żywcu, Korespondencja w sprawie budowy schroniska na Przełęczy Kocierskiej [1932–1937], 13/800/89.

Fryś A., *Babiogórska tragedia sprzed siedemdziesięciu lat w świetle zachowanych dokumentów*, „Karta Groni”, 2005, XXIV, s. 242–255.

Kubień Z., *Jawornica w Beskidzie Małym*, „Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego”, 2004, t. 10, s. 295–297.

Żywiecczyzna-Turystyka-Środowisko. 100 lat Oddziału Babiogórskiego TT, PTT, PTTK w Żywcu. Materiały z konferencji „Żywiecczyzna-Turystyka-Środowisko. 100 lat Oddziału Babiogórskiego TT, PTT, PTTK w Żywcu” zorganizowanej pod patronatem Polskiej Akademii Umiejętności, Żywiec, 24 września 2005, Stary Zamek, pod red. W. Zyzaka, Żywiec 2008.

Szlagor E. W., *Niezwykła historia andrychowskich Żydów*, „Małopolska”, 2011, XIII, s. 271–280.

Serdeczne podziękowania wszystkim,
którzy wzięli udział w uroczystości
pogrzebowej mojego Męża

śp. Kazimierza Burego

za wieńce, kwiaty i intencje mszalne

serdeczne Bóg zapłać
składa Żona

Opiekunka seniorów

Bezpłatne kursy
jęz. niemieckiego

Tel. 517 197 634

Andrychowskim okiem

Wody Polskie

Chyba nie ma większego wroga sprawnego działania w gminie, niż centralizacja. Dobrym tego przykładem są losy wodospadu na Wieprzówce w pobliżu ul. 1 Maja. Kiedyś rzeki podlegały dykcjom gospodarki wodnej, dziś nowemu tworowi jakim są Wody Polskie.

Tak czy inaczej fatalnie świadczy o gospodarzu, opłakany widok, jaki przedstawia andrychowski wodospad, z wyszczerbioną „klawiaturą” podłużnych bali i z wygiętym przez niegdyśszą powódź stalowym obramowaniem, które obecnie stanowi zbiornik wszelakich śmieci. Jestem przekonany, że gdyby tym gospodarzem była nasza Gmina, ten obiekt byłby już dawno wyremontowany.

PS. Pragnę pogratulować nowo wybranym władzom naszej Gminy, wyrażając równocześnie nadzieję, że wykażą one taką jak dotychczas skuteczność działania dla dobra gminy i jej mieszkańców.

Andrzej Fryś

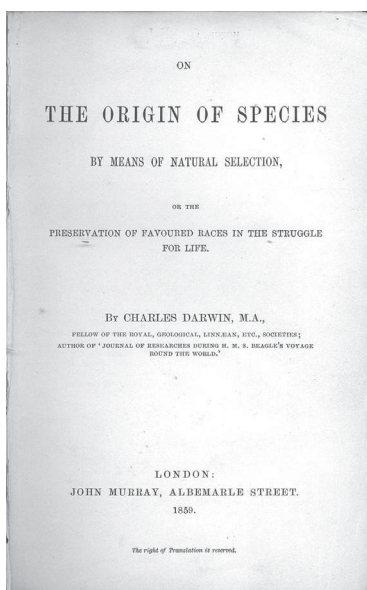
Ewolucja – na pewno fakt naukowy!

Rok akademicki 2018/19 na Uniwersytecie Trzeciego Wieku został zainaugurowany wykładem profesora dr hab. Wiesława Babika pt. „Ewolucja: teoria i fakt naukowy”. Można powiedzieć, że „Nowiny Andrychowskie” śledzą „od zarania” karierę naukową profesora Babika, bo już w roku 1995 informowaliśmy o jego kolejnych sukcesach na krajowej i międzynarodowej olimpiadzie biologicznej w Bangkoku, gdzie jako świeżo upieczony maturzysta zdobył srebrny medal.

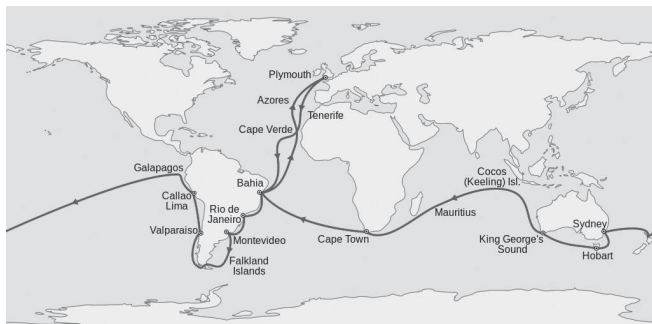
Dwadzieścia lat później, w roku 2015, pisaliśmy o nagrodzie Narodowego Centrum Nauki i – niedługo po tym – o nominacji profesorskiej. A pomiędzy tymi datami Profesor miał wykład na UTW, także na temat ewolucji, co naturalnie zostało odnotowane w „Nowinach”. Profesor Babik jest autorem niezliczonych publikacji, a ponadto członkiem rad naukowych prestiżowych czasopism poświęconych biologii, a wśród nich „Proceedings of Royal Society B”.

Ujawnionym na końcu celem wykładu inauguracyjnego była chęć udowodnienia, że ewolucja gatunków jest nie tylko teorią, ale dobrze udokumentowanym faktem naukowym. Trzeba przyznać, że udało się to wspaniale. Profesor omówił przeddarwinowskie teorie o pochodzeniu gatunków, ze szczególnym uwzględnieniem antynaukowego kreacjonizmu. Zostały zaprezentowane w skrócie teorie Linneusza i Lamarcka. Wskazał na znaczenie, jakie dla ewolucjonizmu miały odkrycia Mendla, który był ojcem genetyki. Wykazał fundamentalny wpływ, jaki dla teorii ewolucji miało, wy-

dane w r. 1859, dzieło Karola Darwina: „O powstawaniu gatunków drogą naturalnego doboru, czyli o utrzymywaniu się doskonalszych ras w walce o byt (*On the Origin of Species by Means of Natural Selection, or the Preservation of Favoured Races in the Struggle for Life*)”. Tytuł ten został później skrócony do słów: „O powstawaniu

Strona tytułowa pierwszego wydania dzieła „O powstawaniu gatunków”

Mapa podróży, jaką Karol Darwin odbył na statku Beagle

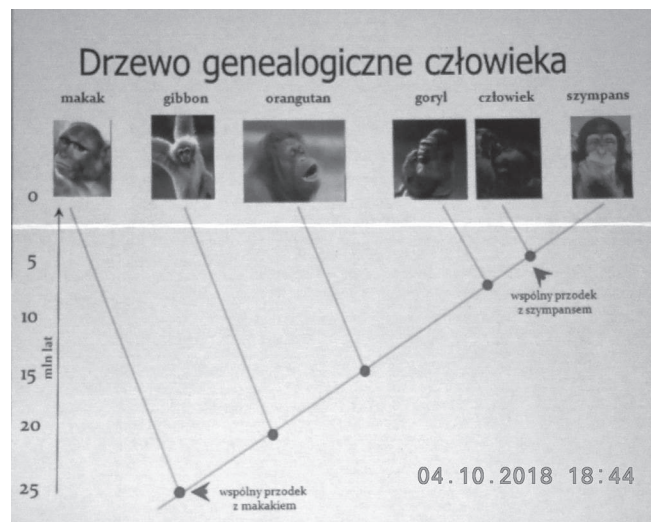
gatunków”. Sam Darwin był finansowo niezależnym naukowcem, biologiem i geologiem. Odbył on w latach 1831-1836 podróż dookoła świata na statku Beagle, w trakcie której odwiedził m.in. Wyspy Galapagos.

Obserwacje i przemyślenia, jakie poczynił podczas podróży i bezpośrednio po niej, doprowadziły do stworzenia spójnej teorii, którą dziś nazywamy teorią ewolucji. Z teorii tej, znacznie dziś rozszerzonej, wynika, że wszystkie żyjące na Ziemi organizmy – od bakterii do człowieka – pochodzą od jednego przodka „żyjącego” przeszło 4 miliardy lata temu, zaś wyłonienie się poszczególnych gatunków, nastąpiło drogą przypadkowych mutacji, z których przeżywały te będące lepiej przystosowane do otaczających warunków.

Dowodem na to jest cały szereg skamieniałości, a także obserwacje laboratoryjne organizmów, których jedno pokolenie trwa tylko kilka dni lub wręcz godzin. Przykładem jest tu zachodzące niejako „na naszych oczach” powstawanie szczepów bakterii chorobotwórczych odpornych na działanie antybiotyków. Szczepy nieodporne są zabijane przez antybiotyki, a powstałe w wyniku mutacji szczepy odporne – przeżywają.

Profesor Wiesław Babik mówił o trudnych rzeczach łatwym do zrozumienia językiem i posłużył się doskonałymi slajdami. Ja co prawda być może coś w tym tekście pokręciłem, ale zostałem znakomicie utwierdzony w przekonaniu, że ewolucja to fakt naukowy.

Andrzej Fryś

Drzewo genealogiczne człowieka, z którego wynika, że 25 milionów lat temu mieliśmy wspólnego przodka z makakiem, foto: J. Kobieliński

Czerniak – sprawa poważna

Kolejny wykład na Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Andrychowie wygłosił 18 października dr hab. Przemysław Płonka z Wydziału Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii UJ w Krakowie. Dr Płonka jest andrychowieńskim i nie zapomina o związkach z naszym miastem, stosunkowo często wykładając na UTW. Jest to zresztą u niego rodzinne, bo wykład tu także jego matka, mgr Krystyna Korbut Płonka.

Przez długi okres dr Płonka był współpracownikiem „Nowin Andrychowskich”, pisząc dla nas w latach 1998-2002 rubrykę kulinarną „Kwaki, mięty, kurdybanki, czyli dania spod Złotej Góry”. Te felietony kulinarne doczekały się także w r. 2015 z inicjatywy TMA wydania w postaci broszury.

Tematem był tym razem czerniak, bardzo niebezpieczna nowotworowa choroba skóry, która – po przerzutach – bywa przyczyną śmierci nawet co trzeciego z chorujących. Na niełatwym do zrozumienia wykładzie, usłyszeliśmy mnóstwo informacji na temat rozwoju tej choroby i jej przyczyn, zarówno środowiskowych jak i genetycznych.

Najważniejsze dla każdego z Czytelników są dwie uzyskane na wykładzie informacje:

- po pierwsze częstą przyczyną zachorowań jest nadmierna ekspozycja na promieniowanie ultrafioletowe. Dotyczy to zarówno zbyt częstego i długiego opalania się na słońcu, jak i szczególnie seansów w solariach

- po drugie wcześniej zdiagnozowany czerniak jest uleczalny w 90%. Nie wolno zatem bagatelizować zmian pojawiających się na skórze i trzeba natychmiast pokazywać je lekarzowi.

Andrzej Fryś
Zdjęcia: Józef Kobieltus

Mityngi Anonimowych Alkoholików w Andrychowie

Podajemy aktualną listę miejsc i terminów spotkań grup AA.

PONIEDZIAŁEK – godz. 17.30, gr. AA „Ptaki” – ul. Starowiejska budynek przychodni

WTOREK – godz. 19.00, gr. AA „O to chodzi” – ul. Starowiejska budynek przychodni

ŚRODA – godz. 16.30, gr. AA „Podaj dalej” – ul. Starowiejska budynek przychodni

CZWARTEK – godz. 18.00, gr. AA „Stokrotka” – ul. Starowiejska budynek przychodni

PIĄTEK – godz. 19.00, gr. AA „Exodus” – ul. Batorego 52 (dom dla bezdomnych)

SOBOTA – godz. 16.00, gr. AA „Zamek” – ul. Dąbrowskiego Oddział Odwykowy

NIEDZIELA – godz. 17.00, gr. AA „Mgiełka” – ul. Batorego 52 (dom dla bezdomnych)

Członkowie grup AA mówią o sobie i zwracają się z tym do innych alkoholików: Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą kobiet i mężczyzn, którzy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby rozwiązać swój wspólny problem i pomagać innym w wychodzeniu z alkoholizmu. Jedynym warunkiem uczestnictwa we wspólnocie jest chęć zaprzestania picia. Nie ma w AA żadnych składek ani opłat, jesteśmy samowystarczalni poprzez własne, dobrowolne datki. Wspólnota AA nie jest związana z żadną sektą, wyznaniem, działalnością polityczną, organizacją lub instytucją, nie angażuje się w żadne polityczne polemiki, nie popiera ani nie zwalcza żadnych poglądów. Naszym podstawowym celem jest trwać w trzeźwości i pomagać innym alkoholikom w jej osiągnięciu.

mn

Dyżur Sekretarza GKRPA w Andrychowie
Ośrodek Pomocy Społecznej w Andrychowie informuje o Dyżurach Sekretarza Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Andrychowie przy ul. Metalowców 10, Gabinet 2-03 LISTOPAD

8.11.2018 r. (czwartek) 14:30-19:00

19.11.2018 r. (poniedziałek) 8:30-12:30

21.11.2018 r. (środa) 14:30-19:00

22.11.2018 r. (czwartek) 14:30-19:00

26.11.2018 r. (poniedziałek) 8:30-12:30

28.11.2018 r. (środa) 14:30-19:00

29.11.2018 r. (czwartek) 8:00-12:30

W godzinach pracy Sekretarza GKRPA możliwy kontakt telefoniczny: tel. 33 875 24 29

SKŁAD OPAŁU

ul. Batorego, tel. 602 798 074

WĘGIEL

dowóz gratis!

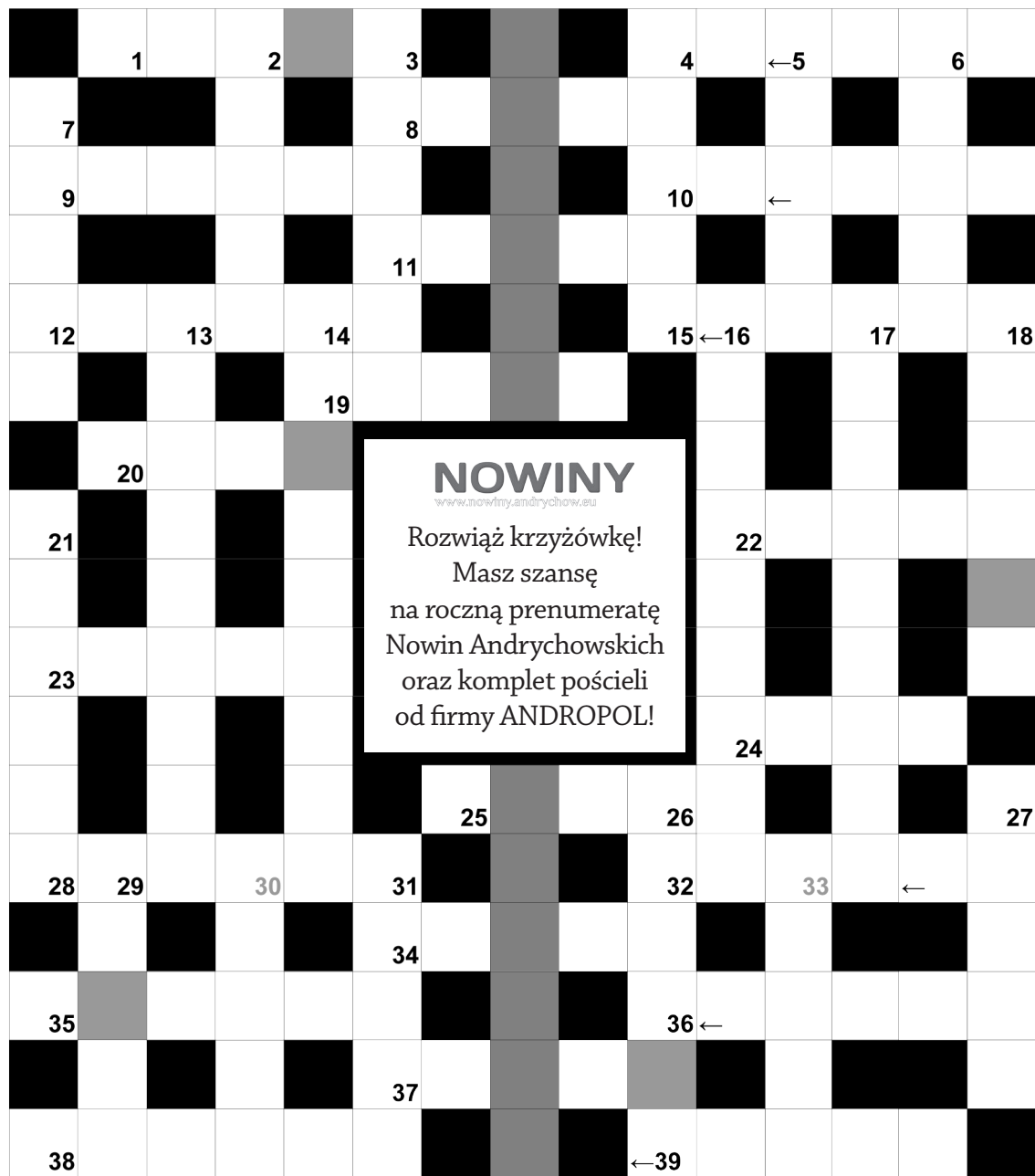
ul. Batorego

SZLAGOR

**orzech, groszek,
retopal,
eko-groszek,
miał**

www.opal-na-batorego.pl

Litery w zaznaczonej kolumnie (uzupełnione literami z pól ze strzałką) utworzą tytuł piosenki, a w zaznaczonych polach czytane kolejno rządami jej wykonawcę. Wśród osób, które prawidłowe rozwiązanie krzyżówki nadesła lub przyniosą do redakcji NA w terminie do 26 listopada 2018 r., dla jednej osoby zostanie wyłoniona nagroda – roczna prenumerata „Nowin Andrychowskich” oraz komplet pościeli ufundowany przez firmę ANDROPOL. Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru: „Szkola Marzeń” - Pectus. Nagrodę otrzymuje: Maria Mrzygłód z Andrychowa. Gratulujemy!

POZIOMO: 1) „dama” pudrem obsypana, 4) cechuje osiłka, 8) imię rzeczy, 9) dwuznaczne napomknięcie, 10) miał zakuty łeb, 11) alkaloid w herbacie, 12) powoli w muzyce, 15) chart rosyjski, 19) kobiece piękno, 20) nadwyżka cen akcji ponad jej wartość nominalną, 22) ślusarski uchwyt, 23) szczebel w karierze, 24) najdłuższy lewy dopływ Dunaju, 25) pałac z haremem, 28) drzewo na choinkę, 32) bardzo dobra opinia o kimś, 34) argument dowodzący czyjejś słuszności, 35) efekt skupienia elementów w całość, 36) „niebieski” przedmiot marzeń, 37) do wiązania fartucha, 38) królestwo mustangów, 39) graniczna lub ogniowa.

PIONOWO : 2) drugi za rzeką, 3) bywa kwaśnych jabłek, 4) dawna nazwa łodzi, 5) składacz w drukarni, 6) „winna” opłata pocztowa, 7) drania lub drogi do pokonania, 13) Jazon i jego 50 towarzyszy z wyprawy, 14) ściana w cerkwi oddzielająca ołtarz od reszty świątyni, 16) papiery wartościowe, 17) miejsce, w którym zapadła się ziemia, 18) brzemień wołu, 21) nadgorliwy smurf, 26) jeden z trzech przyjaciół po szpadzie, 27) bojowe lub umówione, 29) albo – albo, 30) efekt działania kwasu na alkohol, 31) desery recydywisty, 33) na ściankach komory silnika.

OPRACOWAŁ „IMIR”

OGŁOSZENIE O PRZETARGACH

Burmistrz Andrychowa ogłasza pięć I-szych przetargów ustnych nieograniczonych na sprzedaż działek stanowiących własność Gminy Andrychów, położonych w Andrychowie w rejonie ulic: Tadeusza Kościuszki i Podgórskiej

Przetargi (licytacje) odbędą się w budynku Urzędu Miejskiego w Andrychowie, Rynek 15, II piętro – sala konferencyjna.

OPIS NIERUCHOMOŚCI:

Działki są niezabudowane i położone w odległości około 1,7 km od centrum miasta Andrychowa. Kształty działek zbliżone do prostokątów o spadku w kierunku południowym. W najbliższym sąsiedztwie znajduje się zabudowa mieszkaniowa oraz ogródki działkowe „Pańska Góra”. Działki w ewidencji gruntów i budynków sklasyfikowane jako R11b. Dojazd do działek nr 836/6, 836/7, 836/9 i 836/11 odbywał się będzie po działce nr 836/10, która jest przedmiotem sprzedaży po 1/4 części jako wewnętrzna droga dojazdowa, natomiast dojazd do działki nr 836/8 odbywał się będzie bezpośrednio z drogi publicznej asfaltowej. Sieć gazowa oraz napowietrzna linia telefoniczna biegnie wzdłuż południowej granicy działek 836/8, 836/9, 836/10 oraz 836/11. Napowietrzna linia energetyczna przebiega w odległości ok. 30m od wschodniej granicy działek 836/7 i 836/8. Sieć wodociągowa biegnie przy zabudowie mieszkaniowej w odległości około 30m od południowej granicy działek 836/8, 836/9, 836/10 i 836/11. W okolicy brak jest sieci kanalizacji sanitarnej.

Zbywane nieruchomości nie są przedmiotem zobowiązań i wolne są od obciążeń.

Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla części Gminy Andrychów w zakresie parcel położonych w Andrychowie, zatwierdzonym Uchwałą Nr XLIX-463-06 Rady Miejskiej w Andrychowie z dnia 28 września 2006r. (z późn. zm.) w/w działki znajdują się w terenie ozn. symbolem: A15.5/26.MN1 - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

W przetargach mogą brać udział podmioty, które wpłacą wadium w podanej wyżej wysokości w formie pieniądza na konto Urzędu Miejskiego w Andrychowie nr 82 8110 0000 2001 0000 1225 0002 – w taki sposób, aby najpóźniej w dniu 20 listopada 2018 r. wadium znajdowało się na rachunku bankowym.

Przed otwarciem przetargów komisja przetargowa potwierdza wniesienie wadium przez jego uczestników, którzy winni przedłożyć komisji dowód tożsamości oraz oświadczenie, że zapoznali się ze wszystkimi warunkami przetargu. W przypadku, gdy uczestnikiem jest podmiot wpisany do

Nr działki	Pow. działki w ha	Nr księgi wieczystej	Zbycie nieruchomości nastąpi wraz z udziałem w drodze dojazdowej tj. w działce nr 836/10 o łącznej pow. 0,0192 ha, objętej KR1W/00045848/3	Cena wywoławcza (netto)*	Wysokość wadium	Data przetargu	Godzina
836/6	0,1109	KR1W/00045848/3	w wysokości 1/4 części	78.000,00 zł	8.000,00 zł	27 listopada 2018 r.	10.00
836/7	0,1456		w wysokości 1/4 części	110.000,00 zł	11.000,00 zł		10.30
836/8	0,0839		-----	67.000,00 zł	7.000,00 zł		11.00
836/9	0,0743		w wysokości 1/4 części	61.000,00 zł	6.000,00 zł		11.30
836/11	0,1064		w wysokości 1/4 części	87.000,00 zł	9.000,00 zł		12.00

* do wycytowanych cen doliczony zostanie należny 23% podatek VAT – zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług.

Krajowego Rejestru Sądowego, osoba upoważniona do reprezentowania uczestnika powinna przedłożyć do wglądu na papierze aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego. Osoba przystępująca do przetargu będąca w związku małżeńskim zobowiązana jest do przedłożenia na piśmie zgody współmałżonka lub złożenia oświadczenia o nabywaniu nieruchomości z majątku odrębnego. Jeżeli uczestnik jest reprezentowany przez pełnomocnika, konieczne jest przedłożenie oryginału pełnomocnictwa uprawniającego do udziału w postępowaniu przetargowym.

Wadium wpłacone przez uczestnika, który dany przetarg wygrał, zalicza się na poczet ceny nabycia nieruchomości. Wadium ulega przepadkowi w razie uchylenia się uczestnika, który przetarg wygrał, od podpisania umowy notarialnej. Pozostałym uczestnikom przetargów wadium zostaną zwrócone niezwłocznie (bez odsetek), w ciągu 3 dni od odwołania, zamknięcia, unieważnienia lub zakończenia wynikiem negatywnym przetargów, w sposób odpowiadający formie wnoszenia. Każdy przetarg jest ważny bez względu na liczbę jego uczestników, jeżeli przynajmniej jeden z uczestników zaoferuje co najmniej jedno postąpienie powyżej ceny wywoławczej. O wysokości postąpienia decydują uczestnicy przetargu, z tym że postąpienie nie może wynosić mniej niż 1 % ceny wywoławczej, z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.

Cena sprzedaży każdej z nieruchomości winna zostać wpłacona jednorazowo przed zawarciem umowy notarialnej. Przed podpisaniem umowy notarialnej środki fi-

nansowe winny znajdować się na rachunku bankowym Gminy Andrychów. O terminie zawarcia umowy notarialnej każdy Nabywca zostanie zawiadomiony w terminie do 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu. Koszty sporządzenia umowy notarialnej, w tym opłat sądowych ponoszą Nabywcy.

W przypadku, gdy Nabywcą nieruchomości ustalony zostanie cudzoziemiec w rozumieniu ustawy z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 2017 r., poz. 2278), do zawarcia notarialnej umowy sprzedaży nieruchomości Nabywca winien przedłożyć zezwolenie jeżeli jego uzyskanie wynika z przepisów cytowanej wyżej ustawy.

Nabywca przejmuje nieruchomość w istniejącym stanie prawnym i faktycznym, a w przypadku konieczności rozgraniczenia lub wznowienia granic działek pokrywa koszty prac geodezyjnych.

Szczegółowe informacje odnośnie zbywanych działek można uzyskać w Wydziale Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Andrychowie, Rynek 15 (I piętro, pok. 112 lub 113) w godzinach pracy Urzędu osobiście lub telefonicznie pod nr 33842-99-55 lub 33842-99-57.

Ogłoszenie o przetargach zamieszczone jest na stronie internetowej Urzędu www.andrychow.eu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Andrychowie www.bip.malopolska.pl/_umandrychow/, jak również w siedzibie i na tablicach ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Andrychowie.

Burmistrz Andrychowa zastrzega sobie prawo odwołania każdego z przetargów z ważnych powodów.

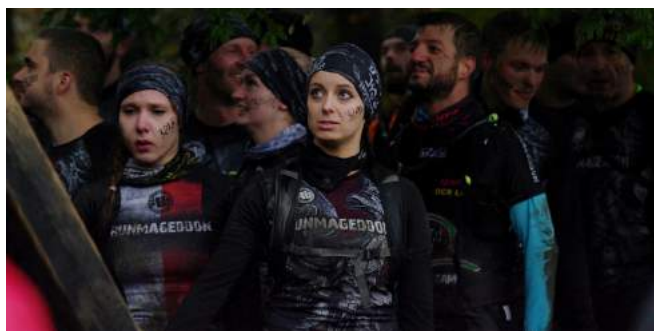

To pierwsza taka impreza w naszej gminie! Końcem października setki miłośników ekstremalnego wypoczynku zjechały w Beskid Mały, by wziąć udział w Runmageddonie, czyli wyjątkowych zawodach biegowych dla prawdziwych twardzieli.

Runmageddon to impreza o ogólnopolskim zasięgu, która od kilku lat zrzesza masy śmiałków, chcących w wymagającej rywalizacji zmierzyć się nie tylko z przeciwnikami, ale i własnymi słabościami. Ekstremalne warunki i wymyślne przeszkody to dla uczestników synonim znakomitej zabawy. Choć w chłdzie, deszczu i błocie, śmiałkom uśmiech z ust prawie nie schodzi. Na Kocierzu runmageddończycy zmierzali się w czterech konkurencjach, różniących się od siebie poziomem trudności: Intro, Rekrut, Hardcore oraz Kids. Te ostatnie to zawody dla dzieci na dystansie jednego kilometra z dziesięcioma przeszkodami. Intro są zmaganiem dla początkujących, co oznacza trzy kilometry biegu oraz piętnaście przeszkód. Rekrut oznacza dwa razy większe wyzwanie: sześć kilometrów i trzydzieści przeszkód, a Hardcore to mordercze zmagania dla najodważniejszych: dwadzieścia jeden kilometrów, na których czeka siedemdziesiąt przeszkód. Czy tak ekstremalny wysiłek może sprawiać radość? Wystarczy spojrzeć na zdjęcia! (gs)

Reszta stawki ucieka

Jesteśmy już niemal na półmetku sezonu w IV lidze małopolski zachodniej, a drużyna Beskidu Andrychów nie odnalazła nadal swojej formy i rytmu. Choć podopiecznym trenera Jakuba Adamusa udało się dopisać do konta kolejne zwycięstwo, to nie przyniosło to żadnych długofalowych rezultatów.

Andrychowianie mierzyli się już niemal z całą stawką, więc sympatycy czwartoligowych zmagani mogli na własne oczy zobaczyć, że Beskidowi bardzo trudno o punkty z niemal każdym rywalem. W dodatku gdy wydawało się, że andrychowscy piłkarze mogą złapać rytm, to doznawali też porażek wyjątkowo pechowych, tracąc gole w ostatnich minutach. Mimo to drużyna Beskidu potrafi skutecznie powalczyć z wyżej notowanymi rywalami, na co dowodem jest starcie z Clepardią Kraków. Po wyrównanym boju andrychowianie zwyciężyli 1:0, a komplet punktów zapewnił Beskidowi precyzyjnym strzałem z dystansu Piotr Motyka.

Wydawało się, że podopieczni trenera Adamusa mogą wreszcie odbić się od dna, bo po zwycięstwie z krakowianami mierzyli się z KS-em Olkusz, który był wówczas w zasięgu punktowym – gdyby z tym zespołem wygrali, przeskoczyliby go w tabeli. Jednak i tym razem okazała przeszła andrychowianom koło nosa, bo przegrali 1:2 i pozostali w ogonie tabeli. Ponadto w ostatnich tygodniach Beskid uległ 0:3 niepokonanemu liderowi z Giebułtowa oraz 0:2 spadkowiczowi z Trzebini.

Po dwunastu seriach spotkań Beskid ma na koncie sześć punktów i traci do piętnastego Orła Piaski Wielkie trzy oczka, do trzynastego KS-u Olkusz pięć, a do jedenastej Wiślanki Grabie siedem. Sytuacja staje się więc coraz trudniejsza, bo aby wydestać się ze strefy zagrożonej spadkiem, andrychowianie musieliby zanotować

imponującą serię zwycięstw. Na koniec rundy jesiennej Beskid zmierzy się jeszcze z LKS-em Jawiszowice (4 listopada o 14 na wyjeździe) oraz z Kaszowianką Kaszów (10 listopada o 13:30 u siebie). (gs)

Piłkarska jesień w pełni

Lokalne drużyny zbliżają się już do półmetka piłkarskiego sezonu. A-klasowcom z naszej gminy wiedzie się w tych rozgrywkach przeciętnie, notując miejsca w dolnej połowie tabeli. W klasie B z kolei zespół z Inwałdu nadaje ton.

W klasie A najwyższej sklasyfikowanym zespołem z naszej gminy jest nadal Halniak Targanice, który po dwunastu seriach zgromadził trzynastcie punktów, co daje mu dziesiątą lokatę. Targaniczanie zanotowali ostatnio sporo porażek, bo od siódmej do dwunastej kolejki aż pięć, wygrywając w międzyczasie tylko raz, z plasującym się w czołówce Orłem Wieprz 1:0. Ponadto ulegli Astrze Spytkowice, Sokołowi Przytkowice, Skawie Wadowice, Babiej Górze Sucha Beskidzka czy Żurawiovi Krzeszów. Trzynastcie punktów daje Halniakowi tylko trzy oczka przewagi nad strefą zagrożoną spadkiem, ale też trzy straty do górnej części tabeli. Tuż za plecami Halniaka plasuje się Burza Roczyny, która po dwunastu kolejkach ma dwanaście punktów. W przeciągu ostatnich pięciu spotkań Burza pokonała Jałowca Stryszawa 5:2 i Dąb Paszkówka 3:0, a przegrała z zespołami z Krzeszowa, Juszczyna i Suchej Beskidzkiej. Roczynianie mają tylko dwa punkty zapasu nad zagrożoną strefą. Trudniejsza jest sytuacja Znicza Sułkowice Bołęcina, który z dziesięcioma punktami zajmuje miejsce trzynaste. Bołecinianie na pierwsze zwycięstwo czekali do dziesiątej kolejki, w której pokonali Jałowca Stryszawa 4:1. Później poszli za ciosem, wygrywając z Żarkiem Barwałd 3:2, ale spotkanie z BCS-em Zawoja przerwało tę serię (0:2). Mimo pierwszych okazalszych zdobyczy punktowych w tym sezonie, Znicz wciąż musi nadrobić jeszcze przynajmniej sześć oczek, aby myśleć o bezpiecznych rejonach tabeli.

B-klasowcom przewodzi w tym sezonie Huragan Inwałd, który po dziesięciu kolejkach jest nadal zespołem niepokonanym. Huragan dotychczas stracił tylko dwa punkty, remisując w pierwszej kolejce z zespołem z Choczni, a później notował zwycięstwo za zwycięstwem. Warto zaznaczyć, że piłkarze z Inwałdu zdobyli 49 bramek, co daje średnią prawie pięciu goli na mecz. W środkowej części stawki, na ósmym miejscu, plasuje się beniaminek z Zagórnika. Gronie ostatnio pokonały Gród Grodzisko 4:1, uległy Huraganowi Inwałd 1:4, przegrały z Sokołem Chrzastowice 3:4 i Nadwiślanką Brzeźnica 0:7. Słabo wiedzie się póki co Leskowcowi Rzyki, który zgromadził tylko sześć punktów. Jedyne zwycięstwo zespół z Rzyk zanotował z Sokołem Chrzastowice, 4:2. Różnice punktowe w dolnych rejonach B-klasowej tabeli nie są jednak duże, nadrobienie czterech punktów mogłoby dać Leskowcowi miejsce w bezpieczniejszej strefie.

Z kolei w IV lidze kobiet świetnie idzie w tym sezonie „Pandom”. Dziewczęta z Burzy Roczyny po siedmiu meczach prowadzą w tabeli z osiemnastoma punktami (sześć zwycięstw, jedna porażka).

(gs)

MKS znów w czołówce

Siatkarze drugoligowego MKS-u Andrychów przyzwyczaili kibiców do tego, że zawsze walczą o najwyższe cele. Poprzedni sezon był jednak pod tym względem wyjątkowy, bo andrychowianie dość szybko odpadli z gry o awans. Na początku obecnych rozgrywek widać już jednak, że MKS powrócił na swoje miejsce.

Wzmocniony kilkoma doświadczonymi graczami zespół (przypomnijmy: powrót Syguły, Żłobckiego i Zborowskiego, dołączenie Millera i Janikowskiego) w czterech pierwszych meczach sezonu 2018/2019 zanotował cztery zwycięstwa, tracąc przy tym tylko dwa sety. W premierowym starciu, będącym jednocześnie lokalnymi derbami z Kęczaninem Kęty, andrychowianie byli faworytem, ale pierwszy set tego nie potwierdzał. Po wyrównanej i zaciętej walce MKS wygrał dopiero na przewagi, 29:27. Kolejne partie potoczyły się już jednak bardziej po myśli podopiecznych trenera Tomasza Rupika, którzy wygrali do 19 i 21, a 3:0 w całym meczu. Również bez straty seta MKS poradził sobie później w Bielsku-Białej, grając z rezerwami BBTS-u, a pierwszy stracony set zanotowany został dopiero w trzeciej kolejce, przeciwko AZS-owi Politechnika Opolska. An-

drychowianie udowodnili jednak, że był to wypadek przy pracy, bo zwyciężyli 3:1. W takich samych rozmiarach MKS wygrał z Akademią Talentów Jastrzębskiego Węgla. Tak dobre rezultaty winną andrychowian do czołówki drugoligowej tabeli, ale nie na pierwszą lokatę. Świetnie spisują się też bowiem zawodnicy Zakasy Strzelce Opolskie, którzy legitymują się takim samym dorobkiem, a przy tym przegrali tylko jednego seta. Ze stratą trzech punktów na trzecim miejscu TKS Tychy, a na czwartym plasuje się Kęczanin.

(gs)

Mecze MKS-u w listopadzie: Volley Rybnik (7.11, wyjazd), ZAKSA Strzelce Opolskie (10.11, dom), TKS Tychy (17.11, wyjazd), MKS II Będzin (24.11, dom).

Seniorki dominują

MKS Andrychów rozpoczął kolejny sezon po reaktywacji drużyny seniorskiej kobiet. Zespół pod wodzą trener Beaty Książek na początku rozgrywek notuje zwycięstwo za zwycięstwem, tak jak przed rokiem.

W grupie B I ligi małopolskiej kobiet andrychowianki mierzą się z rywalkami z Krakowa, Wieliczki, Kęt, Oświęcimia, Myślenic i Zatora. Na starcie MKS pokonał już Dalin Myślenice, Setbol Oświęcim i Bronowiankę Kraków, wszystkie mecze po 3:0. Komplet zwycięstw zanotowała też Wisła Kraków, ale straciła przy tym jednego seta, więc plasuje się na pozycji wicelidera.

Mecze seniorek MKS-u w listopadzie: Kęczanin Kęty (10.11, wyjazd), Wisła Kraków (17.11, dom), Sokół Zator (24.11, wyjazd).

(gs)

Zza obiektywu

Atak drapieżnika

Chyba nie ma bardziej czujnych i płochliwych ptaków niż drapieżniki. Wielu profesjonalistów, aby sfotografować przedstawieli szponiastych przygotowuje specjalne stanowiska, gdzie dokarmia się ptaki nawet przez kilka miesięcy. Jestem przeciwnikiem takich metod. Przypominają prymitywne działania myśliwych.

Cel jest za skromny, aby uświęcał środki. Mój sposób na fotografowanie „drapoli” nie ingeruje w ich życie i jest bardzo prosty: maskuję się nad niedostępnym odcinkiem rzeki i zajęty mniejszymi ptakami, cierpliwie czekam na szczęście, które ostatnio uśmiechnęło się życzliwie i wróciłem z wyprawy ze zdjęciami krogulca i znacznie większego myszołowa. Fotografowałem z czatowni pliszkę górską, równocześnie testując wyszukane funkcje aparatu. Chciałem uchwycić w kadrze szybkie, praktycznie niewidoczne gołym okiem, akrobacje małego ptaka wykonywane podczas łapania owadów. To niezwykle trudne zadanie, a o drapieżnikach w ogóle nie myślałem. Niezadowolony z pierwszych prób ustawiłem sprzęt na maksymalną wydajność. Miał zapisywać 35 kadrów z pamięci bufora, czyli sprzed naciśnięcia spustu migawki, a następnie „strzelać” 60 razy na sekundę w pełnej rozdzielczości. Kiedy pliszka przysiadła na gałęzi w wystarczającej odległości dla ogniskowej obiektywu, zerknąłem w róg wyświetlacza: na karcie pamięci można było jeszcze zapisać ponad 500 zdjęć. Wydawało się, że to dużo. Ptak spoglądał w górę i kilka razy składał się do lotu, a ja za każdym razem naciskałem migawkę. Niepotrzebnie! Przecież aparat buforował zdjęcia

Krogulec

Myszołów

w pamięci własnej. Pliszka jeszcze nie wystartowała, a ja zapisałem prawie całą kartę SD. Zostały mi do zapisania tylko 3 zdjęcia, kiedy w pliszkę uderzył krogulec. Nie miałem szans na zarejestrowanie ataku. Drapieżnik wylądował pod rdestami na drugiej stronie rzeki, a ja zrozumiałem sytuację. Mały ptak nie polował na owady. Szykował się do uniku. Gdzieś w koronach drzew zauważył drapieżnika. Udało mu się, uciekł przed zabójczymi szponami. Krogulca niestety spłoszyłem. Musiałem się poruszyć, aby wymienić kartę, ale trzy ostatnie zdjęcia wykonałem. Śmiejąc się prawie w głos z własnej nieudolności, zauważyłem w bocznym okienku czatowni, że wysoko na drzewie wylądował większy drapieżnik, jednak gałąź wisząca tuż nad moją kryjówką skutecznie go zasłaniała. Kolejna porażka? Po kilku chwilach udało mi się zza bukowych liści zlokalizować ptaka. Gałąź, którą początkowo uznałem za przyczynę kolejnego niepowodzenia okazała się dobrodziejstwem. Dzięki niej ptak o sokolim wzroku nie wypatrzył mnie! Myszołów pozował do zdjęć długo - podobnie jak ja - czekał.

Jerzy Tomiak

Pliszka górska

100 Rocznic Odzyskania Niepodległości

Zespół Szkół im. Armii Krajowej w Andrychowie
ZDZ Katowice

przy współpracy z Parafią Św. Macieja w Andrychowie
oraz Centrum Kultury i Wypoczynku w Andrychowie
wraz z Ludowym Zespołem Pieśni i Tańca ANDRYCHÓW, Stacją HUCUŁ,
Szkołą Podstawową nr 4 w Andrychowie i Zespołem Szkół Samorządowych
w Sutkowicach-Bolęcinie

zapraszają na

VI Lekcję śpiewu pieśni patriotycznych

z okazji
Narodowego Święta Niepodległości
która odbędzie się

10 listopada 2018 r. (sobota)
w Kościele pw. Św. Macieja
w Andrychowie
około godz. 18.30,
po wieczornej mszy świętej

Twój kucharz Twój trener

refresh your mind ► refresh your body ► refresh your life!

- konsultacje żywieniowe, układanie indywidualnych planów żywieniowych oraz menu dla restauracji
- plany treningowe, trening personalny
- warsztaty teoretyczno-praktyczne
- motywacja, współpraca

tel. 796 470 404

więcej szczegółów na /TwójkucharzTwójtrener

SKLEP ZIELARSKO - MEDYCZNY ŹRÓDŁO ZDROWIA

Konsultacje lekarskie
Kosmetyki naturalne
Suplementy diety
Zdrowa żywność
Wina i nalewki
Zioła

Sklep czynny:
pn - pt: 9:00 - 17:00
sob: 9:00 - 13:00

tel.: 33 875 15 18 lub 693 075 088

34-120 Andrychów, ul. Traugutta 6

WATAHA PSIEGO.PL

SZKOŁA DLA CIEBIE I TWOJEGO PSA PSIEGO

tel: 502 391 595 www.psieEgo.pl /psieEgo

JUŻ DOSTĘPNA
**NOWA
KOLEKCJA**

Bądź zawsze modna z Butikiem

TAJUS

ANDRYCHÓW, UL. KRAKOWSKA 136
794 757 594 www.tajus.pl

Fashion

wyjątkowe miejsce z odzieżą dla kobiet

AlkaForm

PROJEKTOWANIE I REALIZACJA

KUCHNIE - JADALNIE - SYPIALNIE
ZABUDOWY - GARDEROBY
MEBLE POKOJOWE

www.alkaform.pl

604 097 861 / 33 870 32 39

ZATRUDNIMY STOLARZY

SZKOLIMY UCZNIÓW

ORLEN
FRANCYZA

**Całodobowa
STACJA PALIW
W ANDRYCHOWIE**

34-120 Andrychów ul. Szewska 46a
tel. 33 875 98 90, fax. 33 875 28 16

- SERWIS SAMOCHODOWY
- SERWIS KLIMATYZACJI I OGUMIENIA
- PRZEGŁĄDY REJESTRACYJNE
- MYJNIA 24/h
- SKLEP 24/h

ZAPRASZAMY

OKNO FLOREK

**OKNA • DRZWI • PARAPETY
BRAMY • ROLETY • ŻALUZJE**

PROFESJONALNY MONTAŻ
Andrychów, ul. Legionów 4 /obok Taxi/
507 170 250, 33 870 38 18

* Szczegóły w punktach sprzedaży

Stoneczne Osiedle

TRZECI ETAP

**ROZPOCZYNAMY
SPRZEDAŻ**

**NOWE MIESZKANIA
NOWE MOŻLIWOŚCI**

WWW.MIESZKANIE-ANDRYCHOW.PL • TEL. 500 50 1 800

radio
ANDRYCHÓW

Słuchaj nas codziennie!
Aktualne informacje z okolicy!
33 875 23 13
Wejdź na www.radioandrychow.pl

TROJAK
Auto Serwis

43-354 Czaniec, ul. Miejska 41 i 41a
www.trojak.pl ☎ 33 810 96 71

Kompleksowa obsługa powypadkowa
Serwis mechaniczny • Pomoc drogowa

oferty pracy dla blacharz samochodowy, lakiernik samochodowy, mechanik samochodowy, likwidator szkód komunikacyjnych

Tradycja
Innowacja
Jakość